

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మార్చి నెల 5-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస బహుళ షష్ఠి ౬.

No. 362
సంచిక 3౬౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గానీ గానీవారిచే వలకు వలె యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చిటి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము న కలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది



తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారపోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బొటముల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.



ఈమందును రుద్దగానే చెముట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు



చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

గొప్ప వనోత్సవము

2710

శ్రీ శ్రీ శ్రీ చెన్నపురి గవర్నరు, వైకౌంట్ గోశ్వత్ గార్ల పోషకత్వముక్రింద

నర్సు క్లబ్బు వారి

సహాయార్థమై గవర్న మెంటు హౌసు బయలునందు

6-3-1926 తేది శనివారము నాడు సాయంత్రము 4-30 గం॥ నుండి

నిశిత్రావరకు జరుగును.

శ్రీ గవర్నరుగారి బాండు, లంకాపైరు ఫుసిలైర్సు

2 వ-బటాలియన్ బాండు హాజరగుదురు.

“మద్రాసు మెయిల్” ఆఫీసు లేక మిస్సిస్కో కంపెనీ
యొద్ద టిక్కెట్లు వెలకుదొరకును.

మెనర్సు పి. ఆర్ అందు సన్మ లిమిటెడ్ వారిచే వెలగల
ఒక పెండిబహుమతి అద్భుతవంతమైన ఒక టిక్కెట్టు స్వంత
దారుని కివ్వబడును.

అణాలు 8

పిల్లలకు సగము
ధర యూనిఫార
ములో నున్న న
ర్సులకు ఉచితము

వేడుకలచో కొన్ని ఈదిగువ తెలుపబడినవి.

రైఫుల్ కేంజి	సెక్రిటరేటు పార్టీ
లక్ష్మిడిప్	వారు అరవమునందు (తురు)
జిప్సిక్ కాంపు మెంటు	బాన్ క్లెట్టింగు హాలునందు ప్రదర్శిం
కంజూరర్	కోకొనట్ మైన్ స్కూల్ బాల్

కాబారెట్ డిన్నర్

పోకాటా కోర్టునందు రాత్రి 8 గంటలకు భోజనము
ఏర్పాటుగలదు. (ద్రాక్షరసము లేక టిక్కెట్టు 1 కి రు 5)
యిప్పుడే ఆర్డరును పంపుడు. టిక్కెట్టుకు గవర్న మెంటు
హాసునందున్న మేజరు డి. పి. జాన్ స్టోనుగారికి వ్రాసిన బడ
యగలరు.

టి	పిల్లల వ్యాయామములు
గాడిదసవారి	ఏనుగుసవారి
వేడుకగాచుట్టుట	పౌఖ్యగృహములు
అద్భుతము తెలుపుట	అంగళ్లు, సంచలు, తెల్లవరుగ
సాగనుకలుగ జేయునట్టి	అంగరాగములు (స్వారి
చిత్తరువులు	శ్రీ గవర్నరుగారి బాడిగార్డుల సంగీత

బ్రాహ్మణుల యాజమాన్యము క్రింద

హిందూదేశీయ ఫలహారములు

హిందూదేశీనాట్యము	కంట్లాక్టరుగారిచే సప్లర్ బాల్
ఇతర ప్రదర్శనములు	లంకాపైరు ఫుసిలైయర్సు
లాడువేడుక	బాండు మేళము

ఊన్సిసుకోర్టునందు నృత్యము రాత్రి 9 గం॥ నుండి ప్రారంభము

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క సంస్కృతసామములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 35000 శబ్దములకు అర్థములు కలవు ఇదికన్న ఎక్కువైతే వ్యక్తశబ్ద సింఘ, సర్వశబ్దసంబోధిని మున్నగు గ్రంథములు అక్కఱలేదు. క్యాలికోబైండు వెల 3-4-0 లు.

“భన ప్రదీపిక” ఖనిజభస్మరాజము ఇందు సమస్తఖనిజములు శుద్ధిచేసి భస్మములు చేయు యానా ని ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు. తు 1 కి రు. 500 కిమ్మతుగల భస్మములుకూడ గలవు. వెల రు. 1-8-0 క్యాలికోబైండు 2-0-0

2454

రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము, గోదావరి.

లక్ష్మి ఇన్సురెన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్) 10, నిన్ బెట్ రోడ్, లాహోరు, చేరెన్:- లాలా లజపతిరాయి హిందూదేశ వ్యాపారమునందు అమోఘమైనజయము

ఈ నడుమ వెలువడిన సంవత్సర పట్టిక ప్రకారము నిలువ అధికముగా యున్నది.

మొదటి 21½ నెలలలో “లక్ష్మి” రమారమి రూ 80,00,000 లకు ప్రపోజల్సు అంగీకరించబడినది.

రూ 52,00,000 లకు పాలసీలు పూర్తియైనవి. త్రోసివేయబడినవి, నిలిపివేయబడినవి, లేక నిలిపివేయబడినవి 16,00,000, పూర్తికావలసినవి రూ 12,00,000. మిగతపాలసీలు ఆలోచనయందున్నది.

26-10-25 తేదీన వెలువడిన కలకత్తా “ఫార్వర్డు” పత్రికా సంవత్సరాది సంచికయందు ఈదిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము ముద్రితమై యున్నది:- (లక్ష్మి) తెలుగు ప్రకారము అధిక నిల్వయున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇది అద్వితీయమైన విషయము. అనేక భీమాకంపెనీలు స్థాపితమైన మొదటి కొన్ని సంవత్సరముల వరకును మామూలుగా భీమాకంపెనీల మూలధనమునందు వెలితి తెలిపించుచుండును. ఈ కంపెనీ బాగుగా పరిశోధనచేసి భీమాకంపెనీల విషయమై చర్చచేయుచున్నది ఇది మొదటి తరగతికి చెరినదని తప్పక అందఱును అంగీకరింతురు. ప్రాప్తైక్ష్మము ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

(1) కే. సం. తానం, మేనేజింగు డైరెక్టరు, లాహోరు. (2) లోకల్ అడ్వైజరు, నెం. 16, సుంకురామ చెట్టిపీఠి, మద్రాసు. (3) చీఫ్ ఎడిటరు:- తిరుచనాపల్లి, పాలఘాటు, మైసూరు, కాకినాడ.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:- మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు } ధర రు 2 8
 నిండుక్యాలికోబైండు ఫెదర్ వెలు కాగితములు } పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
 పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టిపీఠి, మద్రాసు.



విజంటు కావలెను 2081

తలనొప్పి, యిక్షృప్తయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒకక్షణములో పోగొట్టగల ఖ్యాతిచేరిన “జామాతైలమునకు” సమమగు మందు వేరేది యు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బు డ్డి 1, కి అణాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి జూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభాచెందు

యింగ్లీషుమందు పలసరకు సల్ఫూరిక్, వైట్రిక్,

మొరాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారస్థులు,

నెం. 63 నైసవనాయునిపీఠి, మదరాసు.

విశ్రాంతి

చిన్న సీసా 1-8-0

2) ఎంతవలచనివీర్యమునైన గట్టిపరచి మూత్రములోను స్వప్న మందును వీర్యనష్టమగుచున్న తక్షణం నిలిపివేయును. వారంలో ముదిమిని నపుంసకత్వమును పోగొట్టి నూతన యావనం కల్గి యింద్రియపటుత్వ విచ్చును. అజీర్ణము ఒంటినొప్పులు కాళ్ల తీత రూపుమాపును. రాజుల ఆంగ్ల వైద్యుల విదేశవాసుల మెప్పు పొందిన సిద్ధావధం. పెద్ద సీసా రూ 3-0-0. అశక్తులై నిరాశులైనవారికి పేపూతకు తైలము రూ 5-0-0. తపాలఖర్చు 0-6-0

అమృతరత్నాకరము 45, బందరుపీఠి మద్రాస్

ఒక సుప్రసిద్ధ డాక్టరు సర్టిఫికేటు:- “మీవీర్యబంధు మాత్రమే పరిశీలించగా అవి పుం స్వయమే (ఇంద్రియదుర్బల ముగల) వారికి అమృతముగా ప్రత్యేక గుణము కనుపించినది. ఇట్టి అమూల్యవధమును కనిపెట్టిన మిమ్ముభిరందించుచున్నాను.”

(Sd) డాక్టర్ యస్. యస్. గార్గ

యం.డి. హెచ్. యస్. వి. బి. సీ. యస్. ఆర్. హెచ్. యస్, ప్రిన్సిపాల్ డి హైడ్రోపాతిక్ ఇన్స్టిట్యూషను లండను. 1161

“ఐచ్ఛిక సహకార నిరాకరణము”

గాంధీమహాత్ముని హితబోధ

స్వరాజ్యవాదుల నూతనవిధానము

దిగువ ప్రకటింపబడిన అంశములు “మదరాసు మైలు” పత్రికనుండి గైకొనబడినవి:- సమర్పిత ఆశ్రమయోగ్యతని సంపర్కించి ముందు కార్యక్రమము నడపుటకు సలహా నిమిత్తము పండిత మోతీలాల్ గారు గావించిన అహమదాబాదు యాత్ర నిరర్థకము గాలేదు. స్వరాజ్యవాదుల దీనావస్థ మహాత్ముడు సంపూర్ణముగ గ్రహించెను. ఉద్యోగముల అంగీకరింప మను విషయమై లేనిపోని పీటలటలు పడవలదని ఒక సంవత్సరము క్రిందటనే గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యవాదులకు సలహా నిచ్చెను. మహాత్ముడు లోపాయికారీగా నిచ్చిన మంచి సలహా వారు వినలేదు. తీర్మానముల, తయారుచేసి, నూతన పథముల సృష్టించి స్వరాజ్యవాదలకు సలహా నిచ్చుటకు మహాత్మా గాంధీగారు ఎల్లప్పుడును సిద్ధముగనున్నారు.

“శారతీయలు ఓలువని పేరంటముగ దొరతనమునకు పరిపాలనయందు సహకారము జూపజాలరు” అనునది యిటీవల మహాత్మాగాంధీగారు సృజించిరి. పరిపాలన నడపుటయందు రెస్పాంసివు సహకారమున కిది బదులుగ నుండవలయును. అయి నప్పటికిని బెంగాలు స్వరాజ్యపార్టీ తీవ్రపక్షమును, బొంబాయి పక్షమును, మదరాసు మధ్యరాష్ట్రపక్షముల కిది యెటుల సం తృప్తి గలిగించునో జూడవలసియున్నది. స్వరాజ్యవాదులు భావియం దవలంబింపవలసిన కార్యక్రమమును గురించి సలహానీయుటకు ముందువారములో సమావేశ మవనన్న అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘముందు వివరములు చెలియగలవు. లేనినాయందు నేడు జరిగిన లోపాయికారీ సంభాషణలం దొకటి తేలినది. ఆర్థికచట్టమును (ఫైనాన్స్ బిల్లును) నిరాకరించుటకు స్వతంత్ర పక్షము స్వరాజ్యవాదుల మాయపన్నాగములలో పడకుండుటకు నిశ్చయించినట్లు తేలెను. ఒక్క అంశమును, బహుశః కార్యనిర్వాహకవర్గ వెచ్చము, త్రోసివేయటకు మాత్రమే వారంగీకరించి, స్వతంత్రపక్ష ఆసంతృప్తిని సుమక్రము చేసెదరు. ఇంతకంటె మరి ఒక్క అడుగు స్వతంత్రపక్షము ముందునకు సాగదు. స్వతంత్రపక్ష పైఖిరి యెంతమాత్రము స్వరాజ్యపక్ష మునకు నచ్చ లేదు. స్వరాజ్యవాదుల కొంతవర్గమును సంతృప్తి పరచుటకు స్వతంత్రపక్షము ప్రయత్నించుటలేదు. డిమాండు లపై వోటుచేయుట ప్రారంభమైన పిదప స్వరాజ్యవాదులు ఆ సంతృప్తి సభాస్థలినుండి వెడలిపోయెదరు. లేనియెడ ప్రతిఘటన విధాన మవలంబించి. ఫైనాన్సు బిల్లునందలి ప్రతి అంశముపై ప్రతిపాదనలుగ వోటునిచ్చి, డివిజను గావలయునని పట్టుబట్టి సభ కాలము వృథాపుచ్చి, కార్యక్రమము సరసముగ జరుగుట కాటంకముల గలిగించెదరు. ప్రతి అంశముందును యీ విధాన మవలంబించినయెడ చిరాకు గలుగును. కాలానుసారముగ వర్తించి, దేశమందలి విశాల వ్యాపరయంత్రో చేరి సంస్కరణముల కొనసాగించుట కంటె, స్వరాజ్యవాదులు, బాహ్యప్రపంచమున కాకరణవంతమును నూతనపథము వారు త్రొక్కివదిలిరి. నేడు పండిత మోతీలాల్ గారికి అసద్భక్తమును తేరుణము లభించెను. వారు ఆతరుణము అవకాశముగ దీసికొని నచో, ప్రపంచమునది సుప్రసిద్ధపురుషులు తమ్మునరించిన నూతన పరిస్థితుల గురింపమిచే నెకటి కేగిరో పండిత మోతీలాలుగారును నచటికే ఏగెదరు.

1842

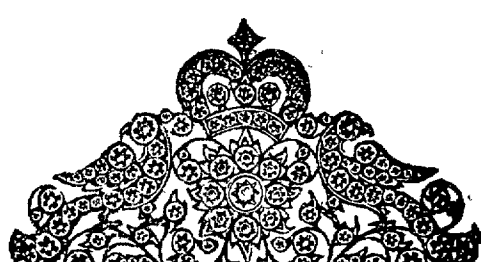


మా కా తా దారులకు అనేక సదుపాయములుగలవు

మావద్ద సవరణగారు సీమవెండి, మేలైన పువ్వరాగములు, మొదటితరము పట్టెకంపులు, కుచ్చుకంపులు మొదలగువాటితో తయారుచేయబడిన కాళిమాలలు, మెడచెయ్యులు, ఒడ్డాణములు వంకీలు, నాగవత్తులు, మల్లె మొగ్గలు, జడబిళ్లలు, లోలూములు, తోడులు, చంపనరలు, కంపుఅడ్డిగలు, ఉంగరములు, అంటుపోగులు, బేసరులు, బులావలు, పట్టెగొలుసులు, మట్టుగొలుసులు, మిరియాలగొలుసులు, కంచములు, గిన్నెలు, ఉద్దరిణ్ణిలు, పలువిధ వేడుక సామానులు యివి, యవి యననేల ముక్కుపుడుక మొదలు చంద్రహారమువరకు అన్నిరకముల సామానులు మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి ఆర్డరిచ్చిన వెంటనే తయారుచేసి యిచ్చెదము ఒకసారి మా నమృకమును పరిశీలింపుడు.

ఉమిడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

నగల వర్తకులు, వైసాబాదురోడ్డు, మద్రాసు.



వ్యధయేశ్వరి

2899

[సాహితీసహిత సభాపతి]

శ్రీ శివశంకరశాస్త్రి విరచితము

అఖండమైన ధారాశుద్ధి గలిగి, ప్రసన్నగంభీరమైనరీతితో, ప్రతి పద్య హృద్యమై, ప్రాచీన నవీనకవితావిధానముల మధురసమ్మేళనమున కావాలమై, ఆధునికాంధ్రసారస్వతమున విశిష్టస్వరూపముతో నొచ్చారెడి శృంగారసాత్వికమైన నవీన పద్యకావ్యము. వెల య ౧-౩-౦.

మర:- ఈ రెండుపుస్తకములు ఒకేతూట కొనువారిక రు ౧-౧౨-౦ లకే యివ్వబడును వర్తకులకు ముచికమిషను యివ్వబడును.

చిరునామా:- ఆంధ్రబుక్ డిపో, తెనాలి.

నర్తనశాల

[కీచకపద యను నవీననాటకరాజము]

శ్రీ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ విరచితము

తేనెతేటవంటి వచనము. అమృతగుళికలవంటి పద్యములు గలిగి, ఆదర్శప్రాయముగా, రంగానుకూలముగా రచింపబడిన శృంగార ప్రధానముగు సీనాటకరాజము ఆంధ్రులకు కొత్తకొత్త రుచుల సలవడ జేయును. వెల య ౧-౩-౦.

మర:- ఈ రెండుపుస్తకములు ఒకేతూట కొనువారిక రు ౧-౧౨-౦ లకే యివ్వబడును వర్తకులకు ముచికమిషను యివ్వబడును.

ప్రభుల చంద్ర శేఖర శర్మ, క్రొత్తపేట, తెనాలి.

చెన్న పురి శాసనసభ

(నిన్నటి తరువాయి)

సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు

శాసనసభకు యందలి పద్ధతులన్నిటి, ఎచట తగ్గింప వలెనో, దట్ట తగ్గింపవలెనో కనుగొనుట కష్టమనియు అందుకు అధికారమునుండి పూర్తివివరముల తెలిసికొనినగాని సాధ్యముగాదనియు నుడివెరి. ఎంతవఱకు వచ్చిపడినను దిగిమింగి ఇంకను అధిక మొత్తములు గావలెనని కోరుచున్న ప్రభుత్వమువారి దావాను గాంచిన దిగ్భ్రమ గలుగుచున్నది. గతవత్సరము రాష్ట్రము కష్టములనుండి 125 లక్షలు ముజరా వచ్చెను. సంవత్సరాంతమున మూడు 29 లక్షలు నిలువయుండు నని అంచనావేసి జరిపిరి. కాని సంవత్సరాంతమున ఆ నిలువకు మూడు 16 లక్షల లోటు సిద్ధమయ్యెను. ఈ వత్సరము మరి 57 లక్షలుముజరవచ్చెను ఈ మొత్తలనుగూడదిగిమింగిఇంకనులోటు గలదని చెప్పుచున్నార. మొత్తములు జాతీయాభివృద్ధికరమున కార్యములకు వెచ్చింపబడునని ప్రభుత్వసభ్యు లాపన్యాసము లందు దెలుపుచుందురు. కాని ఆచరణకు వచ్చినపుడుమాత్రము జాతీయాభివృద్ధికార్యముల కేమాత్రమును వెచ్చింపబడుటలేదు. ఈవ్యవహారముల జూడగా రాష్ట్రీయకష్టముల తగ్గింపవలెనని గోరుటకు నాయుత్సాహము చల్లబడిపోవుచున్నది మంత్రు లీసందర్భమున, జాతీయాభివృద్ధికార్యములకు ఎక్కువమొత్తముల సంపాదించుటకు పోరాడవలెను.

శెట్టిగారు లాశాఖా పరిపాలనను విమర్శించుచు, శాసనసభ వారు అనేక పర్యాయములు తమ అయివ్వతను వెల్లడించినను హైకోర్టునందొకను టెంపరరీజడ్జీలను నియమించుటను తీవ్రముగ నిరసింపిరి. వీరియుద్వేగకాలమును పడవడే పొడిగించుటకు బి టిలు, వారిని ఫర్మెంటుటేయుటయే మంచి పద్ధతయని దోచు చున్నది. వీరిని టెంపరరీ జడ్జీలుగ సాగించుచుండ, హైకోర్టు నందు చాల అవినీతిని ప్రబలజేయును. ప్రభుత్వమువారి కోరి క్కై హైకోర్టు జడ్జీలు దెలిపిన ఆభిప్రాయము ననుసరించి పై ఇరవయ్య టెంపరరీ జడ్జీల కాలమును పొడుగింపబడె

నట్టి. వారినిహోద్యోగలలో నిర్వహణ నిలపియుంచబడెను. ఆ క్కరలేదాయని అడుగునెడల హైకోర్టు జడ్జీలు ఆక్కరలేదని చెప్పకాలరు. ప్రభుత్వమువారే ఈవిషయమును పరిశీలించి నిర్ణయము గావించుకొనవలెను. కూమమునదిని దుర్గంధభూయిష్టముగ నుంచుటనుగరించి మాటలాడుచు ఇందుకు ప్రభుత్వము వారే కారణ మని శెట్టి గారు నుడివెరి. ప్రభుత్వమువారు జనరలు హాస్పిటలు జైలులు మొదలగు ప్రదేశములనుండి ఆపరేకున్దస్తువులను, పాయిఖా నాలను ఈనడిలోనికి ప్రవహింప జేయుటయే ప్రస్తుతస్థితికి కారణము. ప్రభుత్వమువారివర్తన మన, నదినిబాగుజేయు నెడల, కార్పొరేషనువారు తమ శక్తిపంచన లేక తోడ్పడె దరు. నగరమునందు మాలపల్లె స్థితి చాల హీనముగ నున్నది. ప్రభుత్వమువారి భూమిపై నున్న పల్లెపారిశుధ్యము నభివృద్ధి పరచుట కెత్తింపవలెను. వారటులా నరుపు నెడల ప్రైవేటు యజమానులను, వారి ప్రదేశములందుగల మాలపల్లె స్థితిని అభివృద్ధి పరప వలెనని వల్లిడిజేయుటకు విలుండును. శెట్టిగారులు పిమ్మట, రంగూను మూడవతరగతి ప్రయాణికుల కష్టముల గురించి వివరించి, హార్బరునందలి డిస్ ఇన్ పెక్టు కాలలను, నౌకలునిలచు ప్రదేశమునకు సమీపమునకు దేవలెనని గోరెను. అటు లానర్వునో, ప్రయాణికులు ఆకాలలను వెళ్లుటకు ఒకటిన్నర మైళ్ల దూరము నడువలసిన శ్రమ దప్పదు. రంగూను ఓడలపై మూడవ తరగతిలో ప్రయాణ మొనర్చు వారికష్టముల గురించి వేరుగ చెప్ప నవసరము లేదు. ఈ విషయమును విచారించుటకు ప్రభుత్వసభ్యుడు వాడ్గాన మొనర్చునెడల ప్రత్యేకముగ నొక మెమోరాండమును పంపెదము. వి. నారాయణమూనగారిని కారాగార విముక్తి నొనర్చుటను గురించి నడువకుండవలయుట కష్టము. మిననుగారిని వదలి పెట్టవలసినదని శాసనసభవారు తీర్మాన మొనర్చినను, అనేక మంది ప్రముఖులు మహజరు లంపు కొనినను గూడ ప్రభుత్వమువారి వైఖరి ఏ మాత్రమును మారకుండుట ఆశ్చర్యకరముగనున్నది. నారాయణమూనగారిని వదలిన సహాయముండునని అనుచుండినను అతడొక్కను నేమిజేయ గలడు. ముదరాసుప్రభుత్వమువారికి భయపడవలసినంత బల

హీనులుగారు. ప్రభుత్వమువారి విషయములు విచారించుకొని, ప్రజాభిప్రాయమును గౌరవించి మిననుగారిని కారాగార విముక్తి నొనర్చెద రని నమ్ముచున్నాను.

పారిశ్రామికశాఖను గురించి మాటలాడుచు, ఇంతవరకీ శాఖవలన ప్రజల కేమాత్రమును ప్రయోజనము గలుగలేదని నుడివెరి. ఈ శాఖవారి పారిశ్రామిక పాతకాలు ఇంచుమించు క్రైస్తవమైనరీతి సంస్థలు. ఈపాతకాలపై వెచ్చింపబడుచున్న మొత్తము మిననరీతికొరకు వెచ్చింపబడుచున్నదో, అందలి జనులకొరకు వెచ్చింపబడుచున్నదో తెలియదని నుడివెరి.

మనరాష్ట్రమున ప్రాథమిక, సెకండరీ విద్యాపరిస్థితులు ఆరువత్సరములకు పూర్వ మెరులవున్నదో, ఇప్పుడుకూడ నటు లనే యున్నది. సెకండరీ ఎడ్యుకేషనులు బోర్డులస్థాపన వల్లి నాటకము. పీఠికెట్టి అధికారములును లేవు. ప్రాథమిక, సెకండరీ పాఠశాలలకు ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటు లకొసంగు నిబంధనలు, ఇన్ కంటాక్టు నిబంధనలన్నను దురన గాహముగ నున్నవి. ఈ నిబంధనలు రహస్యముగ నుంచబడుచు న్నువి. పాఠశాలాధికారులకైనను దెలుపబడుటలేదు. ఇక స్థానిక స్వపరిపాలనమునుకురించి ఇంచుకై వెళ్ళుచున్నది.

నవ. ఎ. పి. పాత్రోగారు:—ఎక్స్లెంజ్ పరిపాలనను గురించి చెప్పరా? (నవ్వు)

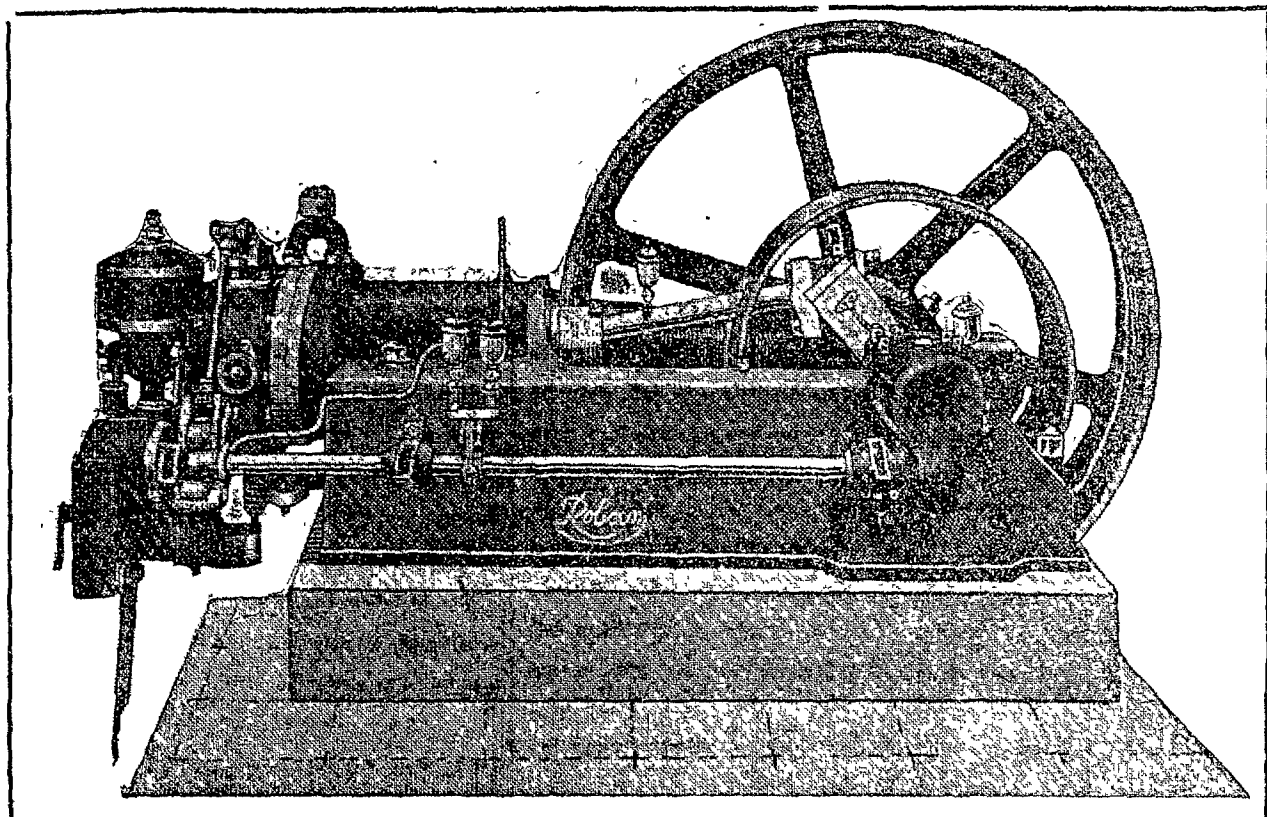
సా. వెం. శెట్టిగారు:—ఆవిషయమున మీ కెంతవెప్పినను నిరుపయోగము. అందుచే చెప్పను. (వకవకనవ్వు)

మూడు వత్సరములకు మీదట సంస్కరణల గురించి విచారించుటవచ్చు రాయులకమిషనువారి రిపోర్టునువచ్చి, మదరాసు స్థానికసంఘముల పరిపాలనను పరిశీలించినయెడల-మదరాసు రాష్ట్రము స్వపరిపాలన కేమాత్రమున అర్హముగాదని నిర్ణయించుటకు సంజోయలేదని శెట్టిగారు నుడివెరి. స్థానిక సంఘముల స్థితి చాల శోచనీయునుగ నున్నది. దీనియంతయును ప్రస్తుత మంత్రులగువారి దుష్పరిపాలనమే కారణము. ఈరాష్ట్రమున స్థానిక సంఘములకు నామినేషనుల నొనర్చవలసిన పుదుమంత్రుల వర్గమువారు తమపక్షమును విస్తరింపజేసికొనుటకుగాను తమకునుహలముగ నుండువారినిమాత్రమే నామినేషు జేయుచు దుర్వినియోగ మొ

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రావ్ నెక్” లాంగువ్టోక్ న్యూట్రెపు సెమిడి సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

1860



ఫేమస్ “కోలుస్టాంగు
డ్రూడ్ ఆయిల్
ఇంజనులు
(2) డబుల్ ఎంజిన్
న్యూట్రెపు
డ్రూడ్ ఆయిల్
ఇంజనులు
(3) ‘లోకంప్రెషన్’
ఇంజనులు
(4) గ్యాస్ ఇంజనులు
ప్లాంటులు
రెఫ్రిజరేటర్లు
నుంచబడును.

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినవి. ఎంత మట్టి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగ ఖర్చుగును. వేపరై జరుగు తరువగో క్లీన్ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బలముగాను, టెంపరు అధికముగానున్ను వుండటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు విశేష నేర్పరితనము అక్కరలేదు

సోద యేజంటు:— **లండన్ ప్రేడింగు కంపెని, బెజవాడ (ఇండియా)**
మద్రాసు ఆఫీసు:—**లండన్ ప్రేడింగుకంపెని, 14-15 సెకండులైన్ బీచ్, మద్రాసు.**

చెన్నపురి శాసనసభ

ఆయవ్యయపట్టికపై సభ్యుల ప్రసంగములు

“మంత్రుల కింతటి వేతనము లే?” ప్రభుత్వ కార్యదర్శులను తీసివేయుడు”

కృష్ణా డెల్టా ఇరిగేషను పనులు— గూడూరు నీటివనతులు

“ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయోద్యోగులు ఆంధ్రే తరులా?”

కర్నూరు నుండి. ఎన్నికలందు గూడ, ప్రభుత్వోద్యోగుల వత్తిడి చాలా వరకు కుట్రయోగింపబడుచున్నది. ఈ ప్రయత్నములందు ప్రభుత్వమువారిచో రిజర్వేషన్లుకాకుండా మంత్రివర్గమువారి కొరకును, సహాయమును గమనించినయెడల, ప్రజలు స్వపరిపాలన కర్తవ్యము సంపాదించుటకు లోబడియు, ప్రభుత్వముచే ఆంధ్రతెలివోన్నదియు స్పష్టముగాగలదు. ఇంతయు గాఢ, స్థానిక సంఘముల పరిపాలనానివేదికములపై ప్రభుత్వమువారు విచారించునపుడు, మంత్రివర్గమునకు జేరిన అగ్యభివృద్ధి గల సంఘముల పరిపాలన చాలావరకు సున్నదనియు ఇతరుల క్యకేసుగల సంఘముల పరిపాలన అధ్యాత్మముగ సున్నదనియు వ్యాఖ్యాన మొనర్చుటకు గూడ ప్రారంభించిరి.

డా. రాజగోపాలాచారి:—ఆయాలోపల కాధారమేమి? సా. వెం. గారు:—రామనాథురాజుగారే ఆయాలోపల నొకప్పుడు వారావత్రికలలో వ్రాసిరి. ప్రభుత్వమువారింతవరకు ఆ యాలోపలను ఖండింపలేదు. నామినేషనుల నొనర్చునపుడు, అగ్యభివృద్ధి మంత్రివర్గమువారైనపుడు తన సలహాను దీసికొనుచుండిరి. ఇతరులైనపుడు అగ్యభివృద్ధిలో సందేహించుచు లేవనెత్తుచు వానిని నియమించుచున్నారు.

పానగల్లురాజుగారు:—ఒక్క యుద్ధాపరణమును తెలిపెదరా?

సా. వెం. గారు:—సుదరాసు కార్పొరేషనునకు నామినేషను జేయుటలో అగ్యభివృద్ధి సంప్రదించలేదు.

పానగల్లురాజుగారు:—నామినేషనుల నొనర్చునపుడే పురపాలకసంఘాగ్యభివృద్ధిపై న ప్రభుత్వమువారు సంప్రదించిన నిదర్శనము జూపగలరా?

సా. వెం. గారు:—బరహంపురము పురపాలక సంఘాగ్యభివృద్ధి సంప్రదించితిరి.

పానగల్లురాజుగారు:—పురపాలకసంఘములకు నామినేషనుజేయునపుడు అగ్యభివృద్ధి సంప్రదించునాచారము లేదు.

సా. వెం. గారు:—చెన్నపురి కార్పొరేషనునకు తన నొకసభ్యునిగ నామినేషను జేయవలసినదని ఒక పెద్దమనిషి గోరగా నామినేషనుల కార్పొరేషను అగ్యభివృద్ధి శిఫార్సుపై గావించబడునని స్థానిక స్వపరిపాలనమంత్రియే వ్రాసెను. ఆ బాబు నానంద గారు, కామయ్య ననినచో రేపటిదినమున దానిని చెప్పి జూపెను.

చెన్నపురి కార్పొరేషనునందు ఖాళీలకు మరీకొన్ని నామినేషనులు గావించు నవసరము సహించుచున్నది. ఈ స్థానములకు నేను కొందరిని శిఫార్సుజేయుచున్నాను. మంత్రిగారి సందర్శనమున జేవవలగు చర్య దీనికొనునో జూచెను. చెన్నపురి కార్పొరేషనునందు పనిజరుగుండ జేయుటకుగాను, అగ్యభివృద్ధి, కాంగ్రెసుపక్షమునకును ప్రతిపక్షమునకును వారిని నామినేషనుజేయుటకు మంత్రివర్గమువారు ప్రయత్నములు జేయుచున్నారు.

“సహకారసంఘములు-సాంఘికాభిమానము”

టి. ఆదినారాయణశెట్టిగారు మాట్లాడుచు “శమ్మ ఆర్థిక విచారణసంఘమువారి టెక్నికల్ సేవలను వారిసలహాలను పెడచేయిని భూమికినున్న తగ్గింపుకై, దుర్భరమున నీపన్నును తగ్గించుట కి సాధ్యమైతే ఆయవ్యయపట్టికయందు వైసను ఎట్టివిర్మాలులేదు. రిజర్వేషన్లుకాకుండా ప్రజలకు సౌకర్యములొసంగి సంతోష మొసంగుటకు మారు ప్రజలప్రయత్నమును కొల్లగొట్టుట కుట్రయోగింపబడుచున్నది. ఈరాష్ట్రముందు ఆయవ్యయపట్టికయందలి లోటు న సహకారము అపరిమితముగ ప్రభుత్వవ్యయమే కారణము. రివిన్యూకాంక్షాగ్రామోద్యోగులస్థితి తృప్తికరముగ లేదు. అటు విశాఖయందు ఉన్నతోద్యోగులలో నేమత్రము తగ్గింపు లేక ఉండుటచే గాక ప్రజలపన్నులనుండి అధిక మునువేతనముల నొసంగుచున్నారు. గత విచారణసంవత్సరములనుండి మొత్తముమీద అటవీకాంక్షాగ్రామోద్యోగుల స్థితి గావించుటలేదు. “నానాటికి తీసికొన్న” అనుచున్నది. అడవులలో ప్రారంభించుటకు మధిక పనులనుండి ప్రారంభముగ్రామప్రజలను బాధించుచున్నది.

సహకారసంఘ పరిపాలనగూడ ఏలేట క్రమక్రమముగ తీసికొనుచున్నది. ఆదాయమును, జరుగుచున్న పనియు, కర్నూరును ఉద్యోగులసంఖ్యమాత్రము వృద్ధియగుచున్నది. ఈ కారణమునకు సాంఘికాభిమానములు జోష్పించబడినవి. ఈకాళి గలందు 10 కోట్ల రూపాయల ప్రజలప్రయత్నము పెట్టుబడిపెట్టుబడియున్నదనియు, అట్టిచో నీ సాంఘికాభిమానమును జోష్పించుట మిగల అపాయకరమనియు ప్రభుత్వమువారు మరువరాదు” అన్నారు.

పి. శివరావుగారు:—ఆయవ్యయపట్టికపై మాట్లాడుచు తుంగభద్ర ప్రాజెక్టువయ్యమై ప్రత్యేకసంఘమువారు విచారణ గావించిన నివేదికను సమర్పించిరి. కాని అందులకు ప్రభుత్వము వారేమియు గావించలేదనిరి. భూమికినున్న నిలుకడగ జేయవలయునని పన్నువిచారణసంఘమువారు సలహా నొసంగియుండిరి. కాని ఎట్టిచర్యకై కొనబడలేదు. స్థానికసంఘములు ఆర్థికముగ చాలా క్షోభలలో సున్నవి గాన వానిని వృద్ధిపరచుటకు ప్రయత్నములు గావించవలసినది.

అంతట సభవారు ఫలహారములకై లేచిరి.

నిన్నటి ఫలాహారానంతరము చెన్నపురి శాసనసభ్యులు గాల్ యమ్. రత్నసామిగారి అధ్యక్షతకై ప్రసంగ మొనర్చిరి. దాదాపు సభ్యులెల్లరును పట్టికయందు లోటున కాకాభంగమును అత్తిపైని కల్పించిరి.

“మంత్రుల కంతటివేతన మే?”

అల్బుల్ హైగారు మాట్లాడుచు లోటుగల ఆయవ్యయ పట్టికపై ఆకాభంగమును కల్పించిరి. వీరును అల్బుల్ ద్యోగులపై ప్రయోగింపబడిన తగ్గింపు ఆయుధము ఉన్నతోద్యోగులపై బరపియుండిన నిట్టిలోటు వాటిల్లుటండేదీ. మంత్రులు మానమున కైదువేల రూపాయల వేతనమునే లక్ష్యముగ గైకొనక కృషిపై ప్రేమగలవారై తమ వేతనములం దర్భభాగమే గైకొనుచు దేశమున కంతయు మార్గదర్శకులై యుండుట కిది మంచి తరుణము.

తెల్లవీనుగలు

మంత్రులకు అవసరమున ప్రాముఖ్యత నొసంగుటకుగాను కార్యదర్శులెల్లరును తెల్లవీనుగలవలె పోషింపబడుచున్నారని ఇటీవలి సభలో అడుగబడిన ప్రశ్నలవలన తెలిసినది. పేదల ద్రవ్యమును వారధికముగ స్వీకరించుచు నొక పెద్దనడికొయ్య వలె నున్నారు. ఎంతవరలో వారిని తొలగించిన సంతోషించిది.

అతిపురం తెలు తీసివేయుట త్యవసరము. ఇందుచే చాలా ధనమును మిగుల గండు.

మహమ్మదీయులకు విద్య

విద్యకొరకై 15 లక్షల రూపాయలు ప్రత్యేకింపబడుటకు భూచక్రమే గాని ఇందుచే మహమ్మదీయుల లెంతవరకు లాభము గాంచెదరో చూడవలసియున్నది. మహమ్మదీయ బాలికలకు విద్య ఉపేక్షింపబడుచున్నది. ఉరుదూభాష రానట్టియు మహమ్మదీయేతరులకు పురుషులు ఉద్యోగులుగ నుండినంతవర కెట్టి అభివృద్ధియు జరుగజాలదు. అసిస్టెంటు లేక సబ్ అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు ఉద్యోగము మహమ్మదీయు, లేక మహమ్మదీయే తరులైనను ఉరుదూవచ్చిన స్త్రీలకుమాత్రమే యొసంగి తీరవలెను. అట్టి యుద్యోగి చేతులలో ముస్లిము బాలికావిద్యను పెప్పగించవలెను. అని బల్కెరి.

క్రిష్ణా డెల్టా—ఇరిగేషను

పి. పెద్దిరాజు గారును ఆయవ్యయ పట్టికపై భగ్నాకులైరి. ఆయవ్యయపట్టికయందు గల లోటు 75 లక్షల రూపాయలని జూపింపబడినను నిజములోటు ఇంతకంటెను చాల అధికముగ నున్నది. సంస్కరణముల యనంతరము ప్రతిసంవత్సరమును అమితముగ రూముల గావించుచున్నాము. అందుచే ఆయవ్యయములను రెంటిని సరిజేయజాలకున్నాము. సేవతనిధిగవచ్చిన మండలముందు ఇరిగేషను అధికముగ గలదు. క్రిష్ణామండలము నుండి 2 కోట్లరూపాయలు పనులగుచున్నను ఇరిగేషను అభివృద్ధికై అటు గావించినపనులు మిగుల స్వల్పము. కొన్ని మరుగు నీటికాలులను బాగుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు పలుమారులు వాగ్దానములు గావించియుండిరి గాని ఇంతవరకెట్టి ప్రయత్నములు గావించి యుండలేదు. సంస్కరణములకు పూర్వము యుద్ధములన ధనాభావముచే తా మేమియు జేయజాలకున్నా మని ప్రభుత్వమువారు సమాధాన మొసంగుచు వచ్చిరి. సంస్కరణముల యనంతరము నాకు ముందున్న ప్రతినిధులు ప్రభుత్వమువారికి జెప్పకొనిరి. 1924 సం॥ డెల్టాయందలి కష్టముఖములను వివరించి చేయవలసిన పనిని ప్రభుత్వమువారికి మనవిజేసి యుంటిని. ప్రధాన ఇంజనీయరు విచారణ గావించి నివేదిక సంపెనయియు, అందుపై చర్య గైకొందుమని జెప్పిరి గాని ఇంతవర కొనర్చిన పని ఏమాత్రమును గావరారు. మూడు సంవత్సరములకు గాను క్రిష్ణాజిల్లాలో “యనవడుద్రు” యురుగునీటి కాలువపైమాత్రము కొంత పనిజేసియుండిరి.

రి సంవత్సరములకు పూర్వమే “డాక్ లెను ఎక్స్-కేటరు” అను ఒక యంత్రమును చెప్పించి అందుంచిరి గాని మొన్న మొన్నటివరకు పనిని మొదలిడలేదు. పనిజేయకున్నను, ఈ మూడు సంవత్సరముల నుండియు ఎంతయోధన మాయంత్రముపై వెచ్చింపబడినది. మానమునకు ఎస్తాబ్లిష్మెంటు ఖర్చులేరు 1000 లయ్యెడివి. కడచిన జనవరి మాసమువరకును పనిని ప్రారంభింపకుండిరి (సప్ర) ఈయంత్రమును పనిజేయించుట కయ్యెడి ఖర్చుతో బోల్చిచూచిన అందలి ఫలితము బహుస్వల్పము. ఈవిషయమును ఎన్నియోమారులు ప్రభుత్వమువారికి జెప్పకొనినను వానినెల్ల పెడచేయినిదిరి. కాన ఈదుర్వ్యయమును గమనించి ఇంతటనైన ప్రభుత్వమువారు తనచర్య గైకొందురని తలంచెను.

ఇరిగేషను కాలువల అభివృద్ధికై ధనము ప్రత్యేకింపబడి యుండలేదు. గోదావరి పశ్చిమ డెల్టాయందు ఇరిగేషను కాలువలలో పూడను దీనివేయుట కెట్టి పనుపాయములును జేయబడియుండలేదు కట్టులు సురక్షితముగలేవు. 2 సం॥లు గడచినను ఎన్నియోమారులు ప్రభుత్వమువారు వాగ్దానములు గావించినను అవియన్నియు వృథ యాయెను. క్రిష్ణ డెల్టాపై బెజ హడ రిగ్యులేటరులు, వట్టరుల నిర్మాణము గావించుచున్నారు. ఈనీటిని రైతుల కట్టువకరింప జేయుదురో తెలిపినగాని వీని నిర్మాణమువలన ప్రయోజనముండజాలదు. ఇంకనుచాలా ధూములు చానిక్రింద సాగుబడిజేయబడుటకు ప్రభుత్వమువారు సౌకర్యములు గలుగజేయవలెను.

పశ్చిమ డెల్టాయందు నాన్ లోకలైజుడు ఎస్టేటులు చాలగలవని ప్రభుత్వమువారికి తెలియును. అట్టిభూములపై ఆపరాధమును విధించుట కిదివరలో నెన్నడును ప్రభుత్వమువారు తల పెట్టియుండలేదు. కాని వాగ్దానములదారి వాగ్దానము లగు మండ ఈసంవత్సరమే రెండుమాడు ఎస్టేటులపై పినలోనీటి పన్ను విధించినటుల నాకు తెలియ జేయబడినది. లోకలైజుడు గావించినచో ఈనీటి తీరున నెవరినుండి పనులు జేయవలెను? ఇందుచే రైతులకు జూపించారలవలన, ప్రభుత్వమువలన ఉధయత్ర కష్టములు గలుగగలవు. కావున నీవిషయమై లామెంబరు గారు విచారణ గావించ గోరెదను.

భీమవరము, నర్సాపురము తాలూకాలందు రెండు ఎస్టేటులలో నిట్లు సంభవించినది. నర్సాపురము కాలువకట్టున వృద్ధిజేయుటకుగాను ప్రతిసంవత్సరము కొంతదబ్బు ప్రత్యేకింపబడుచున్నను కట్టున దిట్టుకుజేసి సంరక్షించుట కింతవరకు అనుకొనదగినపని జరిగియుండలేదు. అది చాల అవసరమగుకార్యము. అందులకై హీనము నాల్గుగైదువేలరూపాయలు గావలసియున్నను ఏలేట ఆరేడువందలరూపాయలపై వెచ్చింపబడుచున్నది.

అగ్యభివృద్ధి:—గాల్ సభ్యుడు ఒకజిల్లాయందలి వివరములకల్ల వివరించుటకువారుగ ఆయవ్యయపట్టికయందలి మూలసిద్ధాంతములపై మాట్లాడిన యుక్తముగ నుండును.

పెద్దిరాజుగారు:—నా మండలమువారి కష్టములనుమాత్రమే నేను జెప్పదలచివాను. ఇరిగేషను విషయమందే వారికి చిక్కులధికముగ గలవు. ఉపన్యాసకులింకను మాట్లాడుచు కోర్టు ఫీజును తగ్గించుట కెట్టి ప్రయత్నములు గావించబడలేవనియు, తమ జిల్లాలో సర్వేకాఖవారు గావించిన ఉపయోగకరముగ పని ఏమాత్రమును లేదనిరి. ప్రస్తుతముండు సర్వేకును పూర్వపుసర్వేకు నేదియైన భేదముండిన నది ప్రస్తుతము నూతనముగ ప్రజల నుండి మరికొంతద్రవ్యమును రాబట్టుటయే. ప్రస్తుతము జేయబడు వ్యయము పూర్వపుసర్వే యందలి వ్యయమునకు పమానముగ జేయగోరుచున్నాము. జిల్లాయందు దాదాపు ప్రతిగ్రామములోను గృహనిర్మాణమునకై ఖాళీలముల కవసరము మిక్కిలముగగలదు. ఈస్థలములపై సర్వేయొనర్చివల్ల ప్రతిభవను విధించుచు

నాడు, కావున గ్రామముల నానుకొనియుండు నీ ఇండ్లగట్టు కొను స్థలములను గ్రామములలోని స్థలములకు మార్చుటకు ప్రభుత్వమువారిని గోరుచు మొట్టమొదట విధించు పన్నుమాత్రమే వసూలుకేయి గోరెదను.

“స్వస్థ ప్రచారము” అనిరి

ఏ. రంగనాథమూలయ్యగారు మాట్లాడుచు ఆయనవ్యయభక్తికయ్యను ప్రతిభాఖయందును సరియగు వసతులు గావింపబడలేదని బల్కిరి. స్వస్థపాలనా మంత్రిగారు హిందూదేవాదాయముల బిల్లును తీర్మానించినను ఆ పరిపాలన తమ పాక్షిక ప్రచారమున కుపయోగించుకొనుచున్నారని. వారి మంత్రిపదవిని జప్తిచేయుట ప్రచారమునకై వినియోగించుట మిగుల ఆశ్చర్యకరము. తమపక్షమును బలపరుచుకొనుట కొరకే నామినేషనులు గావింపబడుచున్నవి.

గ్రామ పంచాయితీలు

విభాగములగు నూతనముల వాధారముగగని స్థానికస్వపరిపాలన సభివృద్ధిచేయుదు ననియు గ్రామ పంచాయితీల సేర్పరతుననియు స్వపరిపాలన మంత్రిగారు కేమేమియో వాగొనియుండిరి. కాని ఈయూపంపత్సరముల నుండియు వారు తమనేత్రములు విప్పి చూచియుండలేదు. ఇంతవరకును గ్రామపంచాయితీలు బిల్లు ఆమోదింపబడలేదు. స్థానిక పంపుములందలి అసమర్థతకు పరిపాలనానూత్రములందలి లోపముల కారణము.

ఇక సర్ పాత్రోగారి విషయమా? వారు నాకక్షి మిరిచినవారు (నవ్వు)వారు ఉద్యోగముందున్న కాలములందు గూడ మధ్యపాన నీవేళ సమస్యను పరిష్కరించుటకు మనమిడి పనిచేసియుండలేదు. అందులకై నిశ్చితముననుసరించి నెట్టి ప్రయత్నములు గావించి యుండలేదు. కొట్టకొలిది పేదలకు సంబంధించిన నీ సమస్యను ఏటేట నిట్లు నిలపియుండుట ప్రజాక్షేమకరముగాదు. వ్యవసాయమును, పరిశ్రమమును ఈదేశములకు ముఖ్యాధారములు అభివృద్ధికాఖా మంత్రిగారు సంతృప్తికరముగ పని చేపూత్రమును గావించియుండలేదు.

బల్లారి మండలము

లామెంబరు గారు మామండలమును జూచియున్నారు. అచట ఆర్థికపరిస్థితులెంత దుస్థితియందున్నవో వారెరుంగుదురు. బీదవానికి తోడ్పడుట ప్రభుత్వకర్తవ్యము. ప్రజలు వృద్ధిచెందవలెననిన వ్యవసాయము సభివృద్ధిచేయవలెను. తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు విషయమై ఏపనిని గావించియుండలేదు. ప్రభుత్వమువారి సహాయ మపేక్షింపకనే అనేకులు ఈ ప్రాజెక్టు పనులను శ్రేయశంకిధులుగ నున్నారని ప్రభుత్వమువారు “అమ్మ తాను పెట్టెడిలేదు. ఇతరులను పెట్టరివ్వదు” అను సామ్యము రీతిని జర్రించుచున్నారు. పరిపాలన యందు లోపము లన్నిటికిని కారణము మంత్రు దౌర్బల్యము కారణము. సాంఘిక విద్యను మలే వీనికంతయు పట్టినిల్లు అని బల్కిరి.

“ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోద్యోగులు ఆంధ్రేతరలా?”

బి. రామచంద్రా రెడ్డిగారు మాట్లాడుచు పట్టికయందు లోటు గలుగుట దురదృష్ట మనిరి. నూతనముగ జన్మించిన ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సంరక్షణమునకు విద్యామంత్రిగారు తగినంత ఆర్థికసౌకర్యముల గల్గించి యుండలేదు. లక్షరూప్యములు నిజముగ ఏదైనపనిని గావించవలయుననిన ఎందుకును చాలవు. విశ్వవిద్యాలయ మందలి యుద్ధోగ్యుల నియామకములలో మంత్రిగారు ప్రత్యేకతృప్తి కౌనవలెను. అనేక ఉద్యోగములకు ఆంధ్రేతరులను నియమించునని వదంతులు వ్యాపించియున్నవి. ఈవదంతులం చేమాత్రమైనను సత్యముండిన నిజముగ మంత్రిగారు రెట్టి ప్రయత్నములను విరమింప గోరెదను. భాషాప్రయుక్త నూత్రముపై వాధారపడినట్టియు, ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమునకు దారి జూపునట్టి విశ్వవిద్యాలయమందు ఆంధ్రులే యుద్ధోగ్యులుగ నుండు టావశ్యకము. గ్రామములందు రోడ్లకు నీటికిగాను ధనము చాలుటలేదు. ఇందులకు చారినంత ధనము నొసంత నిహిత ఆయువ్యయపట్టికను నిరాకరించుట తప్ప మార్గాంతరము లేదు.

గూడూరు నీటి సరఫరా

సంవత్సరమందు చాల మాసములు గూడూరునందు ప్రభుత్వ త్రాగుటకైన నీరులేక కష్టించుచున్నారు. గూడూరు చాల గ్రామములకు ప్రధానమైన స్థలము.డివిజనుకు కేంద్రస్థానము. లక్షలకొలిది యాత్రకులు జనుచుండు తిరుపతికి మార్గమధ్యమందుండు గొప్పరైలు కూడగి. కావున ఇట్టిచోట నీటివసతి గలుగజేయు టత్యవసరము. గ్రామములందలి స్థానికపంపుముల నైద్యకాలము వృద్ధిగానుట లేదు. వానిఅభివృద్ధికి తగుధన మొసంగవలెను. చెన్నపట్టణముందు గాక ఇతర ప్రాంతములలో

యనైద్యమును సేర్పడి విద్యాలయముల నొకటి రెంటిని స్థాపింపవలెను.

“గ్రామోద్యోగులను పునరుద్ధరించుట కై నిరుద్యోగంబై స్వల్ప ధనమును ఏర్పరచి యుండుట విచారకరము. వారి వేతనములంజేమాత్రమును తగ్గింపు జేయరాదు. నెల్లూరునందు ఇర్రీగేషను వసతుల వృద్ధిచేయు టత్యవసరము. 1928 సం॥నందు నెల్లూరునందు ఇర్రీగేషన్ ప్రాజెక్టులభివృద్ధిచేయవలసినదిగ రా॥బి॥ ఏ. యస్. కృష్ణరావు పంతులుగారు బుపపాదించిన తీర్మాన మిసభయంజేకగీనముగ అంగీకరింపబడినది. లామెంబరుగారు దాని నాక్షేపించకుండినను ఇంతవర కెట్టిప్రయత్నములు జరగలేదు. వెంటనే తుంగభద్ర, సంగమేశ్వరం ప్రాజెక్టులను వృద్ధిచేయవలెను. నెల్లూరువద్ద పెన్నారు ఆనకట్టకు రోడ్డును జేయుటత్యంతావశ్యకము” అనిబల్కిరి.

అప్రాముఖ్యమగు పనులకు ప్రాముఖ్యమొనగట

శివారామ రెడ్డిగారు ఈవత్సరాయవ్యయపట్టికయందు, ముఖ్యమును అత్యవశ్యకమును అగుపనులకు వెనుకబెట్టి, అంతవశ్యకముగానిపనులకు ధనమొసగబడెనని ఆక్షేపించిరి. ఇట్టి నిదర్శనములు దజవలకొలదిగలవు. పల్లెటూళ్లకు నొడ్డుకేయింపజేయవలయు కీవత్సరము క్రొత్తగా నింపు గడమొసగుటలేదుపరిగదా. వెనుకటి సంవత్సర మొసగబడిన మొత్తముగూడ తగ్గింపబడినది. పరిపాలనా కాఖలందు ప్రతిభాఖయందును ఈవత్సర మొక్కవ మొత్తములొసగుటకు అంచనాజేయబడినది. ఒక్కవిద్యాకాఖయందు దప్ప మరియేకాఖయందును పరిపాలనను సాగించుట కిదివరకుకంటె వెక్కిరి మొత్తముల ప్రత్యేకించుట కెట్టిన్యాయమును గనపింపదు. విద్యాకాఖయందుమాత్రమే వత్సరము శేకంజరి పాఠశాలలకు ఇకొప్పెన్ననుబోర్డు తేర్చురపబడినది. ఇది అనసరము. అందుచే నీకాఖలోపలి పాలనావ్యయ మధికమగుటకు కారణముగలదు. సాధానిక స్వపరిపాలన కాఖలగురించి మాటలాడుచు నైద్యకాఖక్రింద రెండులక్షల వధికముగ సంపాదించగలిగినందులకు మంత్రిగారి సభించించిరి. కాని ప్రజలకు నైద్య వసతుల నొసగుటలో పల్లెటూళ్లమాటను మరిచిపోవుచు, చాలభారము పట్టణములచే వెచ్చించుచున్నారని పల్లెటూళ్లయందు నైద్యవసాయ మొసగుటకు మంత్రిగారు ప్రారంభించిన స్క్రీము ఆచరణయందు అచిరకాలములోనే సంపూర్ణముగ భగ్నమగునని నాకు గాధముగ ననుమానముగలదు. పల్లెటూళ్లకు పోయి నిశింపు ద్వారలకు, ప్రభుత్వమునా రొసగు గ్రాంటు ఏమాత్రమును చాలదు. అందుచే వారు మొదట నాకర్తకముగ గావించిన ఈవిధాన ము నకు అంగీకరించి పల్లెటూళ్లకు వెళ్లినను త్వరలోనే తిరిగి రాగలరు. ఇప్పటికే ఇట్టి నిదర్శనములను చాల జూచుచున్నాము.

కాగితముమీద అధికము—ఆచరణలో పూజ్యము

స్థానిక స్వపరిపాలన మంత్రి సాధించిన కార్యములు కాగితముమీద గనపించినంత యధికముగ, ఆచరణయందు గనుపింపవని జి. రామేశ్వర రావుగారు నుడివరి. స్వపరిపాలనకు గ్రామమును ప్రధానపక్షమై నంగీకరించి, క్రమక్రమముగా యూనియను తొలుతు జిల్లాబోర్డుల సభివృద్ధి పరుపవలెనని మంత్రిగారు మహామహిమను నొసరించుచుండిరి. కాని గ్రామ పంచాయితీలను స్థాపించుటకుగాని అభివృద్ధి జేయుటకుగాని మంత్రిగారు, తన ప్రేమనైన కదల్చలేదు. ఇంతయిగాదు గ్రామ పంచాయితీల ఆదాయమును గూడ ప్రభుత్వమువారికి లానుకొనుచున్నారని. ఇది అన్యాయము. గ్రామపంచాయితీల రాబడిని ఆపంచాయితీల వ్యయముల కొరకును, గ్రామఖర్చులకే వదలిజేయుచుండుటలేదు. పంచాయితీలను ప్రభుత్వవాదములు లగ నొనర్చుకొనరాదు. డెవలప్ మెంటు కాఖ యేమిచేయుచున్నదో గాని, దత్త డెంటులముల ఫితి సభివృద్ధి పరుచుటకు మాత్రము ప్రభుత్వమువారిచేతర కేమియు చలనము గన్పడునలేదు. ఇదివరకు పల్లెపుసాగుజేయబడిన విస్తీరణములో నీవత్సరము నూటికి 45 చొ వంతులు బంజరుగ నుంచబడిన సేవ్యమైనద్యుటకు తగుసౌకర్యములు లేకపోవుటచే నింతటి కష్టములకు పాలబడవలసివచ్చుచున్నది. రామేశ్వర రావుగారు ముగించుచు, క్రిమినలు ట్రైబునల్ ఆఫ్ఫసు ఆచరణలో పెట్టుటలో ప్రభుత్వాధికారులు ప్రజలకు గలుగజేయుచున్న హింసలను వివరించి, గానిని తొలగింపవలెనని గోరి పుడుచేర్చి యింపు పరాసు పోలీసు వారిక చెన్నపురి గా సనసభ్యుని యెడలను, ఆరవింప ఘోషను ఎర్పించుటకు వెళ్లిన ఇతర జనులను పెట్టుచున్న అవమానముల గురించి ప్రభుత్వము వారి కెక్కువ శ్రద్ధదీసి కొనవలెననియు గూడ నుడివరి.

ఆర్థికసభ్యుని ధైర్యమును మెచ్చుకొనుట ఆర్థికసభ్యుడి వత్సరము ఆయువ్యయపట్టికయందు లో

టుగలుగునని ఆంచనాజేసి ధైర్యముగ నావిషయమును దలచగలిగినందులకు సర్ ఆల్బెర్ట్ డాండరు మేకోడోగలుగారు ఆతనిధైర్యమును కొనియాడిరి. క్రొత్తఅంచనాల ప్రకార మవత్సరము అబ్బారి ఆదాయము తగ్గును. ఈతగ్గుదల, ఒక్క ఆర్థికసభ్యునికి తప్ప మిగిలినవారందరికిని చాల సంతృప్తి గలిగించును. నిషేధపాదు లీతగ్గుదలయే తమప్రచారమే కారణమనియు. మంత్రిగారు మధ్యపానమును తగ్గించుటకు తానువలసించిన పద్ధతులు కారణమనియు, హరికొండగారు, ప్రజలదారిద్ర్యముకారణమనియు తమ్ముతాము అభివంధించుకొనుచుండురు. కానివొంగతనముగా సారాయముల తగ్గుదల జేయుచుండుచు యే ఇందుకు కారణమని మాబోటి వారి కనగనముగ నున్నది. అభివృద్ధి మంత్రిగారి వత్సరము క్రొత్తస్క్రీములకు దేనిని ప్రారంభింపలేదు. ఇదివరకు ప్రారంభించిన స్క్రీములను నిర్వహించుటతోడనే వీరుసంతృప్తి నొంది కాని “స్వస్థ” తయారు జేయు పనికోడను మొదలగు వానిపై కొక కార్పొండుమండ మొత్తములను మరల్చి, దేశమునం శత్రుద్రోహమున వెచ్చించిన ప్రయోజనకరముగ నుండును. ప్రాజెక్టులను గమంత్రిగారు, ఆర్థికసభ్యులను, సర్వేయర్లను, డిప్యూటీ సర్వేయర్లను కలసి కొలచెట్లను మొత్తములను అంచనాజేయ వావుల విచారకరము వ్యామూల విచ్చిన తరువాతకన్న రాకయకే జాగ్రత్తమగు నాఅధికము. ఇందు ప్రచార మవసరము.

సి. వి. చెల్లిగిరి గౌడరు గారును లోయగల ఆయువ్యయపట్టికపై అసంతృప్తి గన్పరచి అభివృద్ధికాఖయందలి లోపముల వెల్లడించిరి గ్రామములందలి పాఠశాలలలోను వ్యవసాయశిక్షణను సేర్పవలసినదిగగోరిరి.

పిదప సభవారు సమావేశమును నాటికే ముగించిరి.

గొప్ప అగ్నిప్రమాదము - తుని

మాయూరికి సమీపమున యేటి కావలనున్న పాడుక రావుపేటలో మాలపల్లిలోని కొంత లొక్కటిన్నాక మిగలకుండగా నన్నియిండ్లును ఫిబ్రవరి 27 తేదీ మధ్యాహ్నము పరగురావు ప్రీతియైనవి. జననవ్వును లేదుగాని కష్టమును మృత్యును నుడువ పిలులేదు. నాటి సాయంత్రమున్నా మరునాడుకన్న 4 తేక 5 బస్తాల బియ్యమునుఆకున్నా వెచ్చించి పాపమాగ్నముదాహరాధితులగు బీదపంచములకు శ్రీశ్రీ మాతని రాజాగారన్నదానము చేయించి జగపతులను పేరుకు కీర్తిని సాధకపాదించి వ్రాయుట కానందించుచున్నాను. (ఒక విలేజర్)

ప్రాధుటూరు మునసబుకోర్టులో అసలు నెంబరు 982-1925

వాడి—పులచాల చిన్న వెన్నయ్య
ప్రతివాదులు:—1. నంతం పెద్దపల్లిబ్బయ్య 2. గొల్ల నాగన్న సాకిక గోపవరం.
25-11-1922 తేదీన ప్రతివాదులు వ్రాయించిన ప్రాలోటుజాబకు రూ 154 లకు తేపడిన యాదావా 9-3-1926 తేదీకి వాయిదావున్నది.

సి. యస్. సరసింహాచార్యులు, కలు.

మి అదృష్టమును పరీక్షించుకొనుడు తూత్తుకుడికి పోవనక్కర లేదు

తూత్తుకుడిలో గవర్నెంటు మూలముగా ఎత్తబడు మొదటితరమైన ముత్యపు చిప్పలు అమ్ముటకు సిద్ధముగాయున్నవి.

30 సంవత్సరములకు వెనుక తూత్తుకుడిలో యిప్పుడు ముత్యములు ముడిగి యెత్తెదరు.

43వ 13 150 కుత్యపు పులకలవి
ఇతర వివరములకు, సరకులను సరై చేయుటకు, ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

R. V. E. మల్లె వెరునూళ్ళ వీల్డ్స్.

ప్రాప్రయిటర్.
తూత్తుకుడి ముత్యపు చిప్పల గుంపె.

125 గొవిందపు నాయకన్ వీధి, చెన్నపట్ణం.

భారత ప్రభుత్వ బడ్జెటు చర్చ

రెండురోజులకు మారు 2½ గంటలలో ముగియుట

ఆర్థిక సభ్యుడు నిర్ణయం తీసుకుంటుంది

ఇండిపెండెంటు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యుల మానము

ఇతర సభ్యుల ప్రసంగములు

సర్. శివస్వామిఅయ్యరు, రంగారావుగారల నిరోధిత్వము

స్వరాజ్యపక్షమువారి మానవ్రతం

(ప్రత్యేక తంతి.)

ధీర్ఘి, మార్చి 4:-

నేటిదినము సామ్రాజ్యశాసనసభలో ప్రశ్నోత్తరములు జరుగలేదు. స్థాపించుకొనిన సభ్యుల ఎన్నికల ఫలితములను అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను. ఎన్నుకొనబడినవారిలో స్వరాజ్యపక్షము వారి పేర్లు అధికముగ నుండెను. బడ్జెటుపై చర్చ ప్రారంభించు సమయమువచ్చెనుగాని కొంతకాలమువరకు ఎవ్వరు లేచి మాటలాడకపోయిరి. ఈ చర్చయందు పాలుగైకొనకూడదని స్వరాజ్యపక్షమువారు నిర్ణయించుకొని యుండుటచే వారు మానవ్రతము దాల్చియుండిరి. ఇండిపెండెంటు పక్షమునకు చేరిన వారు పార్టీ సమావేశమునకు వెళ్లియుండిరి. కొంతకాలమైన పిమ్మట హరచంద్ర కిషన్ దాసుగారు (ఇండిపెండెంటు) బడ్జెటుపై మాట్లాడుటకు లేచెను. అనధికార సభ్యులు అతనిని పరిహాస మొనర్చుచు కరతాళధ్వనులు గావించిరి. పురాతనవస్తుపరిశోధన నిధిని స్థాపింప నుద్దేశించినందులకు ప్రభుత్వమువారిని అభినందించుచు హరిచంద్రగారు రెండుమాటలుచెప్పి తమ ఉపన్యాసమును ముగించిరి. పిమ్మట సభ్యులు పరిహాసించు చుండ యం.సి. నాయుడుగారు (రంగారావు) తాను వ్రాసికొని వచ్చిన ఉపన్యాసమును చదువ ప్రారంభించెను. దేవప్రసాద సిన్హాగారు ఆక్షేపించిరిగాని అగ్రభటుడు ఆక్షేపణను అంగీకరించలేదు.

పిమ్మట కలనలు క్రాఫర్డుగారు ఆర్థికసభ్యుని అభినందించుచు సుంకములు తగ్గవలయునని మేము కోరుచున్నామని చెప్పిరి.

స్పృహలు పెహూ:- మేము అనగా ఎవరు?

అధ్యక్షుడు:- గౌరవ సభ్యుడు ఈ చర్చయందు పాలుగైకొనకూడదు. (నవ్వు).

కలనలు క్రాఫర్డుగారు మాట్లాడిన పిమ్మట బొంబాయి ప్రభుత్వపు ప్రతినిధియగు హద్ద్యుగుగారు మాట్లాడిరి. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు చెల్లించవలసిన రాష్ట్రీయ కప్పము తగ్గినందులకు చింతించిరి. సభయంతయు అల్లరిగ నుండెను.

(అసానియేటెడ్ ప్రెస్ లంతివార్త)

ధీర్ఘి, మార్చి 4:- రెండుదినములు విరామమైన పిమ్మట నేటిదినము మరల సమావేశమయ్యెను. ఏమి జరుగనున్నదోయని సభ్యులు ఆతురత కనుపరచుచుండిరి. అధ్యక్షుడు సభాకార్యక్రమమును ప్రారంభించునప్పటికి ఇండిపెండెంటు పక్షమువారు పార్టీ సమావేశమును జరుపుచుండుటచే సభయందున్నవారి సంఖ్య తక్కువగ నుండెను. బడ్జెటు చర్చయందు స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరినవారు పాలుగైకొనకూడదని తీర్మానించుకొనిరి. ఇండిపెండెంటు పక్షమువారు కూడ ఇదేవిధమున తీర్మానించుకొనిరిగాని ఈ నిర్ణయమును తెలిసికొనక ఇండిపెండెంటు పక్షమునకు చేరిన హరిచంద్రగారు చర్చ ప్రారంభించిరి.

సభ ప్రారంభము కాగానే బోర్డుగారు పి. ఆర్. రావుగారు రాజభక్తిప్రమాణములు గావించి తమ స్థానములందు కూర్చుండిరి. సర్ హరిసింగగారు గారు ప్రావర్తి బ్రాహ్మణుడు సవరణబిల్లు సెలెక్షన్ కమిటీ వారి నివేదికను సభ్యులకు తెలిపిరి.

రైల్వే ఆర్థికస్థాయి సంఘమునకు ఈక్రింద పేర్కొనబడినవారు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను:- ఖాన్ బహదూర్ సయ్యదు మహమ్మదు ఇస్మాయి, లాల లజపతిరాయి, సర్ డార్ నలింద్, ఇ. యస్. సైన్, ఇండికాప్రసాద సిన్హా, జహ్నుదాసు మెహత, సామి యల్లా

బాన్, నేతు కస్తూరిభాయి ల్లాభాయి, క. రామఅయ్యంగారు, మవుల్వీ అబ్దులు కాసిం, మవుల్వీ సయ్యదు ముర్తుజా సాహెబు బహదూర్ గార్లు.

బడ్జెటు చర్చ

పిమ్మట బడ్జెటుపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. హరిచంద్ర విష్ణుదాసుగారు చర్చను ప్రారంభించుచు బడ్జెటును దెన్నియో లోపము లున్నవని. ప్రాచీన వస్తుపరిశోధన నిధి స్థాపింప కొంతమేరకును ప్రత్యేకించినందులకు ఆర్థిక సభ్యుని అభినందించి "కోతులు" మన పూర్వీకులను సిద్ధాంతము తాను నమ్ముటలేదని చెప్పెను.

కలిరుద్దిన ఆహుదు:- నమ్మినవస్త్ర మేమి?

(అంతలో ఇండిపెండెంటు పక్షమువారు బడ్జెటు చర్చయందు పాలుగైకొనకూడదని నిర్ణయించుకొనినట్లు హరిచంద్రగారికి తెలియుటచే ఉపన్యాసమును సంపూర్ణముగ ముగింపకయే కూర్చుండిరి.

యం. సి. నాయుడు (బర్మా నామి కే టిసు) గారు ఇట్లు చెప్పిరి:- సంశ్లేష్టికరమును బడ్జెటును తయారుచేసినందులకు ఆర్థికసభ్యుని అభినందించుచున్నాను. మిగిలిన మొత్తము లో బర్మాకు 7 లక్షలు ఇవ్వబడినవని తెలిసికొనుటకు సంతసించుచున్నాను. క్రమముగ రాష్ట్రీయ కప్పములను సంపూర్ణముగ రద్దుచేయు ప్రభుత్వమువారు యత్నింపవలెను. ఇతర పన్నులను తగ్గించుటకు పూర్వము రాష్ట్రీయ కప్పములను తగ్గించుట ఉచితము. నైరంకష్యము తగ్గించుట అవసరము. ఆదాయపు పన్ను లేదు అధికముగ నుండుటచే పరిశ్రమలు అభివృద్ధిగాంచ నున్నవి.

కలనలు క్రాఫర్డుగారు

కలనలు క్రాఫర్డుగారు ఆర్థికసభ్యుని ప్రసంగించుచున్నట్లు చెప్పిరి:- రెండు సంవత్సరములలో రాష్ట్రీయ కప్పము 2½ కోట్లు తగ్గింపబడెను. ఎక్సైజు పన్ను రద్దు చేయబడెను. ఇంకను దిగుమతి సుంకములు తగ్గిన సంశ్లేష్టికరముగ నుండును. పెట్రోలుపై పన్ను తగ్గింపబడుటచే లాభకరముగ ఫలితము లేర్పడెను. బట్టలు, ఆహారపదార్థములు, మోటారుబండ్లు, మందులు వీటిపై దిగుమతి తగ్గించుట అవసరము. దిగుమతి సుంకములు అధికముగ నుండుటచే ప్రజలకు ఎన్నియో ఇబ్బందులుకలుగుచున్నది. సైనికవ్యయము తగ్గుచున్నందులకు సంతసించుచున్నాను. కాని ఖర్చులు తగ్గింపవలయునను ఉద్దేశముతో సైన్యపు ప్రతిష్ఠను ఉద్యోగల సౌకర్యములను పాటించుటకు ఉచితముకాదు. సైనికవ్యయము తగ్గవలయునని సరిహద్దులయందు సామ్య పరిస్థితు లేర్పడవలెను. ప్రభుత్వమువారి, వాణిజ్యసాను విధానము శ్లేష్టికరముగ కొనసాగుచున్నదని తెలిసికొనుటకు సంతసించుచున్నాను.

ఈసందర్భమున పండిత స్పృహలు పెహూగారు ఉపన్యాసమును ఆక్షేపించుటకై లేచిరి.

అధ్యక్షుడు:- గౌరవసభ్యుడు చర్చయందు పాలుగైకొనకూడని తలచియుంటిని. (సభ్యులు గట్టిగ నవ్విరి) కలనలు క్రాఫర్డుగారు ఉపన్యాసమును ముగించుచు ద్యూరాంధ్రులైనవరకు స్వాగతపరచుకొని అచ్చట జాతులశారిన మంచి చేసుకొనుట అవసరమనిరి.

బొజాయి ప్రభుత్వసభ్యుడగు హద్ద్యుగుగారు బడ్జెటుపై మాట్లాడుచు ఇట్లుచెప్పెను:- బడ్జెటునందు బొంబాయి రాష్ట్రీయ కట్టిసౌకర్యము లేకుండుట చింత కలగ చేయుచున్నది. ప్రతిఎక్సైజుపన్ను రద్దుచేయుట ప్రాచీన వస్తు పరిశోధన నిధిపన్నులకు సంతోషకరముగ వినయములు, ఎక్సైజుపన్ను

ను గవర్నరు జెనరలు గారు రద్దుచేసినందులకు జన్మదాసు మెహతాగారు రాజప్రతినిధిని అభినందించుచుండు సాలో ఏకీక విందునని నమ్మెదను.

కడచిన సంవత్సరము మాకొక రొట్టెకునక ఇవ్వబడెను. చులకు మేము కృతజ్ఞత తెలిపిరి.

సర్ జేసిలు బ్లాక్లు:- నిజమా? (నవ్వు)

హద్ద్యుగుగారు:- ఈసంవత్సరము సంపూర్ణముగ కడుపునిండిన వారికే రొట్టెముక్కలుకూడ ఇవ్వబడెను. కడచిన ర సంవత్సరములు వంగరాష్ట్రీయనకుట్లు ప్రత్యేకాభిమానము చూపబడుచున్నది. వంగరాష్ట్రీయ ఎట్టి ఇబ్బందులు అనుభవించుదున్నదో బొంబాయి రాష్ట్రీయ కూడ అట్టిఇబ్బందులనే అనుభవించుచుండుట చేమావల్లకూడ ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకాభిమానమును చూపవలయునని కోరుచున్నాము. ఈవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమ హృదయమును మార్చుకొని సరసముగ ప్రవర్తింపనున్న ఈవిషయమై దీర్ఘముగ మాట్లాడకతప్పదు.

ఆహుదుగారు:- ఇష్టము వచ్చినంతకాలము, మాట్లాడవచ్చును. ఇచ్చట ఇంక మాట్లాడునా రెవ్వరులేదు. (నవ్వు) హద్ద్యుగుగారు తమ ఉపన్యాసమును ముగించుచు మెస్టరు ప్రభువు బొంబాయిరాష్ట్రీయ ఆదాయమును లెక్కచేసినప్పటికిని ఇప్పటికిని 12 కోట్లు ఆదాయము తగ్గినవనియు ఈకారణమువల్ల రాష్ట్రీయ కప్పములయందు తగ్గించుట భర్త్యునియు చెప్పిరి.

సర్ అబ్దులు క్యాంగారు సరిహద్దు రాష్ట్రీయ భారత సామ్రాజ్యమున చేరి యున్నదనియు, ఈప్రదేశము కాంతయుతముగ నున్నదనియు, చెప్పిరి. వాణిజ్యసానున 40 కోట్లు వ్యయ పరుపబడెను. ఈమొత్తముపై వచ్చు వడ్డీనైనను సరిహద్దు రాష్ట్రీయను విద్యాభివృద్ధికి ఇతర సౌకర్యములకును వ్యయపరచిన సరిహద్దు చిక్కులు ఇప్పటికి అంతమొంది యుండెడివని చెప్పిరి.

దాక్టరు దత్తాగారు ఈక్రిందివిధమున ఉపన్యసించిరి:- వస్తువుల ధర అధికముగ నుండుటచేతను, దిగుమతి సుంకములు అధికముగ నుండుటచేతను నిమ్మజాతులవారి జీవితము దుర్భరమగుచున్నది. ఎక్స్ ట్రా ట్యాక్సులు డిపార్టుమెంటు ఖర్చులు వానాటికి పెరిగిపోవుచున్నవి. ఈఖర్చులు తగ్గించుట ఉచితము. దొమియనుల యందు వలెనే భారతదేశపు చర్చికి సర్వస్వాంత్ర్యము లుంపవలెను.

పిమ్మట కప్రము అజ్ఞుఖానుగారు మాట్లాడిరి. అసాజివను వర్గమునకు చేరిన వారెవ్వరును మాట్లాడకుండుటచే తనకు మాట్లాడుటకు అవకాశము దొరికెనని చెప్పెను. పెట్రోలుడ్యూటీ తగ్గించుట, గ్రామాంతరములందు పోస్టులు సౌకర్యములను హెచ్చుచేయుట అవసరమని చెప్పిరి.

సైన్యాధిపతి ప్రసంగము

సైన్యాధిపతియగు సర్ విలియం బర్డువుడు గారీ విందున ఉపన్యసించిరి:-

వాణిజ్యసానునందు ప్రారంభింపబడిన విధానము శ్లేష్టికరముగ కొనసాగుచున్నందున సైనికపరిస్థితులు చక్కగనున్నవని చెప్పటకు అవకాశ మేర్పడినది ప్రతిసంవత్సరము వాణిజ్య సానున సగు వ్యయమును తగ్గించుటకై ప్రయత్నములు చేయుచున్నాము. వాణిజ్యసానుపు ఖర్చులు 1920-21 సంవత్సరమున 87½ కోట్లు 1926-27 సంవత్సరము 55 కోట్లు మాత్రము వ్యయ పరుప నుద్దేశింప బడినదను విషయమును గౌరవసభ్యులు గుర్తించవలెను. ఇంచిత్ర సంఘమువారు సూచించిన విధమున ఈ ఖర్చు 50 కోట్లకు మించనట్లు చేయవలయునని కొందరు సూచించుచున్నారు. ఆహార పదార్థములు ఇతర వస్తువుల ధరలు తగ్గినగాని ఈ ఖర్చులు 50 కోట్లకు మించకుండునట్లు చేయవలెదని ఇంచిత్ర ప్రభువు గారే సూచించియుండిరి. వస్తువుల వెలుగు తగ్గలేదు. సైనికులసంఖ్య తగ్గించినగాని ఖర్చులతగ్గుటకు పీలులేదు. సైనికశాఖావ్యయము తగ్గవలయునని నాకుకూడ అభిలాషకలదు. కాని త్వరలో ఈఖర్చులను 50 కోట్లకు మించకుండ చేయుట అసంభవమని నాఅభిప్రాయము. భారతదేశపు సంరక్షణ బాధ్యతను దృష్టియందుంచుకొని సైనికులకు ఇబ్బంది అసౌకర్యము కలుగవిధమున ఖర్చులను తగ్గింపవలెను. సైనికుల పట్ల నాకు అభిమానము మెండుకానివారి కోరికలన్నిటిని కొనసాగించుటకు పీలులేదు. ఒక సైనికోద్యోగి తనభార్యకు విడ్డబకు ఆహార పదార్థములను ప్రభుత్వమువారే సప్లై చేయవలయునని కోరియుండెను. ప్రభుత్వమువారు అన్నదాన సమాజముగ మార జాలరని నేను చెప్పిరి. కావలు రెజిమెంటుల సంఖ్య 9 నుండి ఎకును, ఇనుపెంటరీ రెజిమెంటుల సంఖ్య 52కుండి 45కును, అర్టిలరీ రెజిమెంటుల సంఖ్య 11నుండి 4కును, ఇండియను కావలి రెజిమెంటులసంఖ్య 89నుండి 21కు, ఇనుపెంటరీ 2టూ, నియమల సంఖ్య 126నుండి 100 కు ను తగ్గించవలెను.

ఇంకను మౌనమున నుండిన నున్నాను. పక్షియను గొల్తును పంపబడిన బహుళియను తిరిగిరాగానే అదిరిపివేయ బడును. ఈపక్షియను భారతదేశమునందు ప్రదేశమున ఆహారమును సంరక్షించుటకై 20లక్షలు కట్టువారును నున్నారనియున్నాను.

నావికదళము

నావికదళమును స్థాపించువిషయమై ఇదివరకే కేంద్ర ప్రభుత్వము గావించితిని. కాని ఈవిషయమై త్వరపడుట ఉచితము కాదు. ప్రజలయందు ఉత్సాహము అభిరుచి ఏర్పడిన గాని ఈ ప్రయత్నము విజయముగాంచదు. యోగ్యత ఆర్థిక సామర్థ్యము గల భారతీయులు నావికాదళమున చేర నుత్సాహము కనుపరచుటలేదు. ఈవిషయమై అనుభూతులను ప్రభాభిప్రాయ మేర్పడుటకు భారత నాయకులు పాటుపడవలయును. కివలపూర్వదాక్షిణ్య పరిశీలనకు కలుగ ఆదాయము నావికాదళమునకు అనవసరము నావలను సంస్కరణములకై వినియోగింప బడును. జోలం జలంబరమునందు అభ్యర్థులను నావికా శిక్షణరూపులకై ఏర్పరచబడిన పాఠశాలలు చక్కగ పనిచేయుచున్నవి. గౌరవ పథ్యము ఈపాఠశాలలను చూచి తమ అభిప్రాయములను తెలిపిన భారతీయులు నుండును. మిలిటరీ బడ్జెటు విషయమై ఏవిధమైన గౌరవపథ్యము కొరవ తెలుపుటకు సేను సిద్ధముగ నున్నా (కరతాశయములు).

కో గారు

కోగారు బడ్జెటుపై ఇట్లు పన్యసించిరి:—ఈసంవత్సర ప్రభుత్వము మిగుల సంతృప్తికరముగ నున్నది. కడిచిన 12సంవత్సరములలో 7సంవత్సరములందు లోటు లేలేదు. మొత్తముగా ఈ 7సంవత్సరములలో నూరు కోట్లు లోటు కలిగినను, మిగిలిన 5సంవత్సరములలో 28కోట్లు లోటులునుమాత్రమే. ప్రతి ఏటా 12లక్షలనుండి 25లక్షలవరకు అక్షయము గావించువారికి ఒక బాణము లగ్నమయినను, దిగుమతి ముంకములను తగ్గించుట అనవసరము అందు ముఖ్యముగ మోటారుబడ్జెటును సంకములను తగ్గించుట ముఖ్యము. మొత్తము పరిష్కారమును మరల విమర్శించుట అనవసరము. ఆదాయపుపన్ను కంపెనీలపన్ను సముముగ లేవు. కార్పొరేషను ప్రాఫిట్టుపన్ను రద్దుచేయుట అనవసరము. ప్రభుత్వమువారి డిపార్టుమెంటులన్నియు వ్యాపారపద్ధతులపై నిర్వహించబడుట ఉచితము.

ఆర్థికసభ్యుని ప్రత్యుత్తరము

పిమ్మట చర్చకు సర్ జేమ్స్ బ్లాకెటూగారు ఈక్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి:—నే నీ బడ్జెటును ప్రజోపయోగమునకు ఇందు లోపము లుండవని నేను గుర్తించితిని. (నవ్వు) కాని అందరినోళ్లను కట్టి చెప్పవలసి తలచలేదు. నాకోక కథ స్ఫురణకు వచ్చుచున్నది. ఆమెరికాదేశపు పౌరు డొకడు తన భార్యతో ప్రపంచ పర్యటనమునకు బయలుదేరెను. వైద్యజ్ఞుడు డిక్షనులుచాటి భారతదేశమునకు వచ్చి ఆ గ్రామం దలి టాబ్ మహాలు చూచెను. తండ్రి ఆమెరికా యుగమున కుమారులకు ఈక్రింది డిక్షనున తంతివార్తపంపెను. "తాభో విషయముగాంచెను. మీరల్లనోరుమాకికొనినది" (నవ్వు కరతాశయములు)

ఈబడ్జెటుపై విమర్శము ఆధికముగ చేయబడునని నేనుతలచితిని. ప్రోద్బలసర్టిఫికేటుల విషయమై ఒకభూమి ప్రస్తావించెను. డిప్యూటీ సర్టిఫికేటు లభ్యము అధికములకు ప్రతినిల ఏరాష్ట్రమున ఎన్న సర్టిఫికేటు అమలుజరిగినది తెలుపు స్టేటు మెంటు ప్రకటించవలయునను సలహాను ఆహ్వానించుచున్నాను. ఎక్జిక్యూటివ్ డిపార్టుమెంటు విషయమై ఇంచితపుకమిటీవారి సలహాలను అమలునందుచుటకై ప్రయత్నించెదను. హాల్డను కోమగార్లు రాష్ట్రీయకృషిములను తగ్గింపవలయునను లక్ష్యమును ప్రభుత్వమువారు దృష్టియందుకొనియున్నారు. మొత్తము పరిష్కారమును పునర్విమర్శించుట అనవసరమని నేనుకూడ అభిప్రాయపడుచున్నాను. కాని ఈమొత్తము పరిష్కారముల అందిరికన్న ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కేవలపన్నము కుంకుమున్న దను విషయ గుర్తించవలయును ఇంకను రక్షింప కష్టముల క్రింద రక్షింప చెప్పింప వలసియున్నది. త్వరగా ప్రభుత్వము పాటు 15 నెంబరు డివల్యూమనురూపమున మొత్తమున అదాయపుపన్నులో ఎంత భాగము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల కెంత చేరవలయును నిర్ణయించుకొనెదరు. కాని ఏరాష్ట్రముల పతస్సర ఆశ్రితములపై ఈసమస్య పరిష్కారము ఆధారపడియుండును రాష్ట్రముల ౭ మ సభ్యులభిన్నములైయున్నవి. అందుచే ఈసమస్య మరింత తీవ్రరూపము దాల్చుచున్నది.

దిగుమతి ముంకములను తగ్గించువిషయమై కొంతవఱదు జరిగినది. మోటారుబడ్జెటు ముంకము తగ్గింపవలయునని ప్రత్యేకముగ కొందరు కోరిరి. శోడము చక్కగ నుంచువిషయమై పన్నుల విచారణసంఘమువారు గావించిన సూచనలు రాష్ట్రీ

య ప్రభుత్వము వారు గమనించి కోడుసంఘము స్థాపించువిషయమై ప్రయత్నములో నర్చుదని నమ్ముచున్నాను. లేని మోటారుబడ్జెటు 1921 సంవత్సరమున 5998 రూపాయలుగా నుండెను. ఇప్పుడు 2185 రూపాయలుగా నున్నది ఇట్టి పరిస్థితులలో మోటారుబడ్జెటు ముంకమును తగ్గింపవలయునని కోరుట ఉచితముగ నేడు జేవరలు టారిఫులను తగ్గించువిషయమై మరల ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించెదరు. ఇంగ్లండునందు మైనింగ్ రాయము చక్కగ యున్న పరిస్థితులు బాగుండెడిదని క్రాఫర్డుగారు చెప్పిరి. ఈవాదము నేను అంగీకరింపవలయును. ఇంగ్లండు మైనింగ్ రాయమునుండి 1914 సంవత్సరము పూర్వము యుద్ధమునంభవించియుండెడిదని (ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయపడిరి. దేశపు ఆర్థికపరిస్థితులకు మైనింగ్ సంఖ్యకు గల పరస్పరసంబంధమును నిర్ణయించుట కష్టము. కాలహరణ మొనర్చక వ్యవహారపద్ధతిగ క్లుప్తముగ విషయము బట్టెలుపై చక్క పరిశీలించుటకు సభవారిని అభిసందించుచున్నాను.

ఈక్రమంలో మేము చేరలేదు

ఆర్థికసభ్యుని ఉపవాక్యము ముగిసిన పిమ్మట ఆధ్యక్షుడు సభను ఆపుటచేయుటకు లేచిరి బడ్జెటుచర్చకై రెండు దినములు ప్రత్యేకింప బడెననియు, మధ్యాహ్నము తాము తాను మాట్లాడ ఉద్దేశించెననియు, ఇంతలోనే చర్చకు సర్ జేమ్స్ బ్లాకెటూగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చి రనియు సర్ జేమ్స్ బ్లాకెటూగారు చెప్పిరి. తాను రంగారామిగారు మాట్లాడ నెంచిరిననియు, మానవతము దాల్చునలయునని ఈక్రమంలో వారికెట్టి సంబంధములేదనియు శివస్వామి అయ్యగారు తెలిపిరి.

ఆధ్యక్షుడు శివస్వామి అయ్యగారికి (ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు రెండుదినములు బడ్జెటుచర్చకై ప్రత్యేకింపబడిననభివారము చర్చ సలుపుటకు ఇచ్చగించినందున చర్చ ముగిసిననియు, సర్ జేమ్స్ బ్లాకెటూగారు మాట్లాడ అనుమతి ఇచ్చుటకు పూర్వము ఎవరైనను మాట్లాడదలచెయ్యని సభ నాలుగు వైపులు తానుచూచెననియు శివస్వామి అయ్యగారు మాట్లాడు విషయమై ఉద్దేశముగాని ఉత్సాహముగాని కనుపరచుటలేననియు ఆధ్యక్షుడుచెప్పెను.

సభ సామవారమువరకు ఆపుటల చేయబడెను. రెండుదినములు జరుగవలసిన చర్చస్వరాజ్యస్వతంత్ర పక్షములవారు మానవ్రతమువలించుటచే 2 1/2 గంటలలోనే ముగిసెను. (ఆ. ప్రె.)

మార్చి 8

స్వరాజ్యపక్షమువారి నిర్ణయము

(ప్రత్యేకతంతివార్త)

డిల్లీ మార్చి 4.— స్వరాజ్యపక్షమువారు డిల్లీ లోని లేదీ సభను వదిలిపోయినపిమ్మట మరల సభకురారని తెలియుచున్నది ప్రధమమున వైరాగ్యులను నిరాకరించుటకును దిక్షిణాగ్రీకా సమస్యపై జరుగుచర్చ సంవత్సరమునను, సరిహద్దురాష్ట్రములందు సంస్కరణములను ప్రవేశపెట్టవలయునను తీర్మానముపై చర్చజరుగునప్పుడును సభకురాలయిన స్వరాజ్యపక్షమువారు అభిప్రాయపడియుండిరి కాని ప్రస్తుతము వైరాగ్యులను చర్చయందును సరిహద్దురాష్ట్రమునకు సంబంధించిన చర్చయందును, జోకృష్టు కలుగజేసికొనుట అనవసరమని వారు తలచుచున్నారు. దక్షిణాగ్రీకా విషయమై జరుగుచర్చ ముఖ్యమైనదగుటచే ఆదినము స్వరాజ్యపక్షమువారు అవలంబింపవలసిన విధానము ఇంకను నిర్ణయింపబడలేదు. ఈనెల 18 మొదలు 24 వ తేదీలలో దక్షిణాగ్రీకాచర్చ జరుగును. అప్పటికి స్వరాజ్యపక్షమునకుచేరినవారు ఢిల్లీలో ఎంతమందియుండెదరో ఊహించుటకు నీలులేదు. అప్పటి ఢిల్లీయుందును స్వరాజ్యపక్షమువారి సంఖ్యపై వారినిర్ణయము ఆధారపడియుండెను.

తదనంతరము

స్వరాజ్యపక్షమువారు సభలను వదలిన పిమ్మట రూప ద్భాగక కాంగ్రెసు సంఘపునర్నిర్మాణమునకును రాబుపు ప్రచారమునకును, హిందు మహమ్మదీయ సమన్యా పరిష్కారమునకు పాటుపడగలరని తెలియుచున్నది. సాంఘిక విభేదములకు అంత మొందిండుటపై వచాత్మకాంధి, సరోజినీ నాయుడు, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ హక్ం అబ్దుల్లాఖాన్, ముల్లానా అబ్దుల్లా కలాం అబ్దుల్ గార్లతో ఒక ఉపసంఘము ఏర్పరచబడునని తెలియుచున్నది.

ఇండిపెండెంటు పక్షమువారేమి చేయుదురు!

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

ఢిల్లీ, మార్చి 4.—ఇండిపెండెంటు పక్షమువారు లేవు మధ్యాహ్నము సమావేశమై బడ్జెటు గ్రాంటులు వోటింగు సంవత్సరమున అవలంబింపవలసిన విధానమును నిర్ణయించుకొనెదరు. 8 వ తేదీన ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలు డిమాండుపై ప్రధమముననే చర్చ

జరుపుటకు ప్రభుత్వమువారికెట్టి ఆక్షేపణ లేదని తెలియుచున్నది. ఈసందర్భమున పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు స్వరాజ్యపక్షమువారివేరైన ఒక ప్రకటన గావించెదరు. పిమ్మట స్వరాజ్యపక్షమువారందరు సభను వదిలిపోయెదరు. జిన్నాగారు కూడ ఇండిపెండెంటు పక్షమువారివేరైన ఒక ప్రకటన గావించెదరు. ఈడిమాండు నిరాకరింపబడినపిమ్మట ఇతరడిమాండుల విషయమై ఇండిపెండెంటుపక్షమువారు అవలంబించువైఖరిని జిన్నాగారు ప్రకటించెదరు. ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలుడిమాండును స్వరాజ్యపక్షమువారు ఇండిపెండెంటు పక్షమువారు కలిసి నిరాకరించెదరనియు ఇతరడిమాండుల చర్చయందు ఇండిపెండెంటుపక్షమువారు పాల్గొనరనియు తెలియుచున్నది.

(తరువాతవచ్చినవార్త)

8 వ తేదీన రెండుపక్షములవారు కలిసి కష్టముడిమాండును నిరాకరించెదరు. పిమ్మట స్వరాజ్యపక్షమువారు సభను వదిలిపోయెదరు. తమకు ఇతరగ్రాంటులచర్చతో సంబంధము లేదని జిన్నాగారు ప్రకటించెదరు. సామ్రాజ్యవాదసభయందే కాక స్టేటు కాన్సిలు యందును రాష్ట్రీయసభలందు యందును స్వరాజ్యపక్షము వరుకూడ ఆయాసభలను వదలివేయుదురు. స్వరాజ్యపక్షమువారి సహాయము లేకన్న తాము విముఖులమని ఇండిపెండెంటు పక్షము వారికి తెలియును. ఇండిపెండెంటు పక్షము వారు అల్పసంఖ్యాకులై యుండుటచే అన్ని డివిజనుల యందును ప్రభుత్వమువారే జయముగాంచగలరు. స్వరాజ్యపక్షము వారిలో కలిసి తాముకూడ సభను వదలిపోవలయునని ఇండిపెండెంటు పక్షము వారిలో కొందరు అభిప్రాయ పడుచున్నారు. మొదటిసము సభనుండి వెదలి వెచ్చి తమ ఆక్షేపణను ప్రకటించవచ్చుననియు పిమ్మట ఇతర డిమాండులను వైరాగ్యులను చర్చింప వచ్చుననియు మరికొందరు ఇండిపెండెంటులు అభిప్రాయ పడుచున్నారు.

8 వ తేదీన ప్రేక్షకులకు టిక్కెట్లు ఇవ్వబడవు

8 వ తేదీన సామ్రాజ్య కాసనసభకు ప్రేక్షకుల టిక్కెట్లు ఇవ్వకుండునట్లు ఆధ్యక్షుడు ఉత్తరువిచ్చెనని తెలియుచున్నది. మానవ్యారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల సేతులు ఆదినము సభకు రావలయునని ఉత్సాహపడుచురనియు వారికందరక స్థలముండవలయునను ఉద్దేశముతో ఆధ్యక్షుడి ఉత్తరువును గావించెననియు తెలియుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు

గ్రంథములు

కడరసనంతమై ముద్దులు మాటగట్టచున్నది	1-0-0
శ్యామాసుందరము (రసవంతమయిన నవల)	1-0-0
సకలసీతసమృతము	1-8-0
శ్రీగురుబోధామృతము అను భక్తికావ్యము	0-4-0
అవిమారకము	0-10-0
మనశ్శరీరములపై పరిసరముల ప్రభావము	0-12-0
నవనాళిచరిత్ర (ద్విపదకావ్యము)	0-12-0
మహర్షి దేవేంద్రనాథ రామారామి స్వీయచరిత్రము	2-8-0
సంగీత శమంతకమణి నాటకము	0-8-0
తత్వముచంద్రిక	1-0-0
ఆంధ్రశిల్పచిత్రామణి	0-12-0

(పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము)

వివాచనము

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, చెన్నపురి

ఆంధ్రశబ్దచింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త:—పారనంది రామశాస్త్రిలు గారు
ఆంధ్రవాఙ్మయమునందలి ప్రథమకవి యగు నన్నయ భట్టారకుడు రచించిన ఆంధ్రవాఙ్మయమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి నన్నయభట్టు నూతనములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్ర భారతలక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వముగ వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్దచింతామణి నన్నయకర్తృకము కావలసినవారి నావలంబింపనియు సప్రమాదముగా ఖండింపబడినవి. భాషా సేవకు తెల్లరు ముఖ్యముగా చూడవలసిన విశేషము లెన్నియో కలవు. నెల 0-12-0. పోస్టేజీ నేటు
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, ముదరాను.

మధ్యరాష్ట్ర శాసన

సభ

బడ్జెటు సమావేశము

గవర్నరు ప్రారంభోపన్యాసము

రాజ్యాంగసమన్య

(అసెంబ్లీ టేబుల్ (సెను))

శాసనసభ, మార్చి 4:—మధ్యరాష్ట్ర బడ్జెటు సమావేశము. గవర్నరు ప్రారంభోపన్యాసము. గత 12 నాసములలో 22 జిల్లాలలో 17 జిల్లాల ముఖ్యపాసముల తాను సంపాదించినవి గవర్నరు గారు శాసనసభ ప్రారంభోపన్యాసమునందు చెప్పిరి. పల్లి కు, ప్రైవేటు సంస్థల సంపాదించి, వెయ్యిమందితో సంపాదించినవియు, బీరారు మధ్యరాష్ట్ర ప్రజల సుగుణములను చెప్పి కొనినవియు, ప్రతినిధులను అధికారులను అధికారులను పరస్పర సహకార భావము గలదనియు గవర్నరు బట్టెను. మార్చి ఆగష్టులందు గవర్నరు మొట్టమొదట రాసనసభ యొసంగిన సభోన్మాదమునకు, ముఖ్యముగ సప్తముల ఖర్చునిమిత్తము వోలు చేసినందులకు గవర్నరు గారు శాసనసభ తోడ్పాటునకు సంతోషించెను. సాధ్యమైనంతవరకు ప్రతినిధులు మందుకు ప్రజల మనోరథము తెల్లించుటకు వారి ప్రభుత్వము ప్రయత్నించినదియు, రాష్ట్రీయ రాజకీయములం దింతవరకు ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకు భేదాభిప్రాయములు లేవనియు సర్ మాటలను బట్టెను. గవర్నరు అభిప్రాయముగాను "ఉన్నది. పరిష్కారము చేయనున్న సమస్యలను మీకు బాధ్యతహీనుల మీ చేతుల కిచ్చినది మరల సలహా లేకుండు సేనబరిష్కారము చేయుట సహజము కాదు" అని గవర్నరు బట్టెను.

రాజ్యాంగ సమన్య

రాజ్యాంగ సమన్యగించి సేను చర్చించవచ్చును. సేనిదివరకు దానిని చర్చించినది. అంతకుంటే విశేషముగ మరచర్చించుటకు సూచనాంశములు ముఖ్యము. మంత్రులు లేకపోవుటచే మంత్రపత్రము నిరాకరించుటచే ప్రభుత్వము గావింపగల అభివృద్ధిపనులెంతవరకు వెనుకబడినవో, ఒక్క రాష్ట్రీయభివృద్ధి కేసాక అభివృద్ధి రాజ్యాంగాభివృద్ధికి యంతవరకు అంతకకరమయ్యెనో మీయంతమీరే యోచించవచ్చును. గతసంవత్సరమున మీతరపున సేను కొంతవని ప్రజాపత్రికాఖలందు జేసితిని. మనమెల్లరమును కర్మకాండయందును దాని ప్రయోజనమును భిక్షునియందుంటిమిగాన సేను మర కొంత పనిసల్పుటకు సిద్ధముగనున్నాను. యూరపియను ఉద్యోగులయొడ యేల భారతీయులకు అసంగ ఎక్కుయని సేనోక భారతీయుని ఒకప్పుడు ప్రశ్నింప, అతయొక్క సాతడియుల ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను:— "మమ్ములగురించి ఆయనకు తెలియననిగాని లేక మాయాహల నాయన గ్రహించునట్లుగాని లేక ఆయన అభిప్రాయముల మేము గ్రహించగల మని కాని ఆయన ఎన్నడును లేవడు. మామనస్సులకు గవ్వముగలుగకుండ వర్తించుట యూరపియను ఉద్యోగికి మా ప్రేమదేలియును. తనవిషయమై ఆయనయొక్క గ్రామ సేయించును. ఇతరవిషయములలో మాతోగలసి మాదినజీవిత చర్యలందు సాకర్యములనియుటకు యూరపియను ఉద్యోగి ప్రయత్నించును. భారతదేశమునకు నివసించి భారతీయులతోగలసి పనిచేసినవారెవరును పై కథయందలి సత్యమును మరచిపోదు. సేనయందుగాని, పోలీసుకాఖయందుగాని, సెటిలుమెంటు కాఖయందుగాని, కరవు ఉపశమనపు బసలందుగాని, అంటు వ్యాధుల అణగారిన పనులందుగాని, జిల్లాయందు పనులలోగాని, యుద్ధరంగముందుగాని భారతీయులను యింగ్లీషు ఉద్యోగులను కలసి పనిచేయుటకు నియమించును. మామూలుగా పరస్పర గౌరవముతో వాట సంప్రదికరముగ నడచుచు వారివారి పనులను జక్కగ నెరవేర్చుచు. పనులను మాని వాడుకలలోకి దిగినప్పుడే ఒకరి అభిప్రాయమును గుర్తించక భేదములపాలించునారు. ప్రాంతీయులను పరస్పరాభిప్రాయముల గుర్తించు దివములు వచ్చునని గవర్నరు విశ్వసించుచున్నాడు. అందులననే జిల్లాలయందు జరుగుచున్న పనులయొడ తానంత శ్రద్ధవహించుచుండెడియు, పరస్పరాభిప్రాయముల నెరుంగుటకు ఎల్ల

మనకు రప్పించి చెడ్డమమరచి మంచిని గురించియే చర్చించి కా ర్యములు జరపుటచే తాను సంతోషించెదనని యు, తక్కిన విషయములు క్రమముగ వాటియంతట నవియే సంభవించినవియు" గవర్నరు గారు బట్టెరి.

శాఖాంతర విభేదములు

సంయుక్తముగ ప్రయత్నములు సల్పినగాని రాష్ట్రీయ భివృద్ధి జరుగదనియు, రాష్ట్రీయమందలి కొన్ని కాఖలవార లందు గల విభేదములు సంయుక్త ప్రయత్నములకును రాష్ట్రీయభివృద్ధికిని అంతరాయముల గల్గించుచున్నవినిగవర్నరు గారుబట్టెరి. ముఖ్యము కొరకుగల ధనము మొత్తము బీరారు మధ్యరాష్ట్రీయ లకే తీయన సమ్యుగారి పరిష్కారము క్రింద భాగింపబడినదో గవర్నరు వివరించెను. వారి పరిపాలన కాలమందు సర్ టెర్ ప్రామ్ ప్రాండో, సర్ మోరే పంతు జోషిగార్లు ఆర్థికమును పాగ్రత్తగ పరిపాలించి నందులకును రాష్ట్రీభివృద్ధికి వాడుగావించిన మహాప్రయత్నములకును గవర్నరు సభ్యులనిరువుర క్లాఫిం చెను. బీరారునందు విరివిగ వ్యయపరచుటకు ధనమీయబడెనని యు, తమ ప్రత్యేకపు అక్కరలనుబట్టి మధ్యరాష్ట్రీసభ్యులు బీరారు అక్కరల కొరకు వెచ్చించుటకు అభ్యంతరము పెట్టరనియు గవర్నరు తలంచెను. మధ్యరాష్ట్రీయల సీటిని శిథిలాలు మించు పరిస్థితులకు ప్రభుత్వముతలంచెననియు ఉత్తరభాగము ముండు సంపాదించబడుననియు గవర్నరు బట్టెను. 9 లక్షలు ఉపయోగము నిమిత్తము గలవు. 9 లక్షలలో 60-వ వంతు మధ్యరాష్ట్రీయసమకు 40-వవంతు బీరారునకును పాళ్లుగలదు. ప్రజాపత్రిక చేయబడినకాఖల పుననిర్మాణము గావించుట అలస్యముచేయరాదని గవర్నరు సర్ మాటలను బట్టెను. దాని ఉపన్యాసమును సమాప్తము గావించెను.

బడ్జెటు స్టేటుమెంటు

శాసనసభ, మార్చి 4:—సమారు 12. 15 నిమిషము లకు మధ్యరాష్ట్ర గవర్నరు సర్ మాంట్లెనుబట్టెనుగాని శాసన సభకువచ్చి, సభ్యులను దేశీయ ఉపన్యాసించెను. ప్రేక్షకుల గేల రీలు క్రిక్కిరిసిపోయెను. గవర్నరు భార్య కుమార్తె మరకొందరు సుప్రసిద్ధ స్త్రీ పురుషులువచ్చిన ప్రేక్షకులలో గలరు. సభ్యులు ప్రభుత్వమును నూరుప్రశ్నలువేసిరి. అన్నిప్రశ్నలకు దొరతనము సమాధానముల నిచ్చెను.

తననంతరము శాసనసభయందు గౌరవనీయుడగు ఆర్థిక సభ్యుడు జి. జి. మర్టినుగారు 1926-27 సంవత్సర బడ్జెటు శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టెను. 1925-26 బడ్జెటునందు రూ. 70550000 లు నిల్వయుండునని మదింపుచేయగా రూ. 10076000 లు మాత్రమే నిల్వయుండెనని రిక్తజాడు ఎస్టి మేటులవలన దెలియుచున్నది. బడ్జెటు ఎస్టి మేటుకంటె రూ. 8026000 అభివృద్ధిగలదు. 1926-1927 సంవత్సరములో రూ. 57494000 రాబడివచ్చునని అంచనావేయబడినది. రూ. 60123000 లు వ్యయమును, రూ. 2529000 లు ఆదాయము కంటె వ్యయ మధికముగనున్నది. కరవు ఉపశమననిధియందలి మొత్తముగూడ గలవుకొని 1926-1927 సంవత్సరము 2 1/2 లక్షల నిల్వతో అంత్యమును. అప్పలనియు యిచ్చినచో రూ. 18509000 లు రాష్ట్రీయమునకు నిల్వయుండును. రివిన్యూ ఎక్సైజు, అడవి జైలుకాఖలక్రింద అధికముగ ఆదాయమువచ్చునని ప్రభుత్వము దలంచుచున్నది. అభివృద్ధినిమిత్తము రాష్ట్రీయమందలి వ్యయమును డిమాండులను చెల్లించుటకు ప్రభుత్వము బడ్జెటు తయారుచేసిన సభ్యులు అంగీకరించెదరని ఆర్థిక సభ్యుడు మార్తెనుగాను బట్టెరి. వ్యయము పంపకము స్థిరమగుటకు, రాష్ట్రీయమందలి కాశ్యత అయినజాటు వృద్ధిగావించవలయును. రాబడి యితరపద్ధతులక్రింద గుమారు 9 లక్షలవరకు జేరి గెను. హాలుసంవత్సరముందు రాష్ట్రీయకట్టములనుండి 9 లక్షలు తగ్గింపబడినవి యిండియాప్రభుత్వము దెచ్చెను. ఎక్సైజుపన్నుపై మధ్యరాష్ట్రీప్రభుత్వము ఎప్పుడును నిశ్చయముగ నమ్ముట లేను. ప్రస్తుత మములనందుగల విధానము మార్చుటసరే లేక సహజకారణముల ఫలితముచేతనో ఎక్సైజు రివిన్యూక్రమము గాని అకస్మికముగాని దగ్గుటగలదు. కాని ప్రస్తుతముందు స్థితి బాగుగనున్నది. భావియందు ఆశ కవకాశముగలదు.

బడ్జెటుపై రేపు సామాన్యచర్చ ప్రారంభమగును. క్రికెటు అటగాడు జగ్గ నాగారికి మలపేరు వ్యాధికి శస్త్రచికిత్స జేసిరి. అభివృద్ధిగాంచుచున్నాడు. అభివృద్ధి హిందూమహాసభ సన్మాన పంపుమునకు సన్మాన క్రధానందగారు అధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనబడిరి.

శాసనసభ ప్రశ్నోత్తరములు

అబ్కారిశాఖ ఉద్యోగులు సోదాజూచుట
జి. ఎ. సల్వానాగారు:—ఎక్సైజు ఉద్యోగులు యేవేని కొన్ని గృహములలో అనుమానముకలిగి సోదా జూచునపుడు గ్రామస్తులిద్దరు ముగ్గిరి సమక్షముందు జరుపవలెనని కన్నడ ఇండియను క్రైస్తవసంఘమువారు మంత్రిగారిన్ని కోరి యుండిరి. ఆవిషయమున ఏమిశక్యమింది?
ఉ:—ప్రస్తుత నిబంధన ప్రకారము సాక్షుల యెదుట సోదామాడవలెనని కలదు. ప్రతినిధి నట్లే జరుగుచున్నది. కావున ప్రత్యేకముగ సేమియు చర్య దీసికొన నవసరము లేదు.
పి. ఆంజనేయులుగారు:—సాక్షులనగ అబ్కారిశాఖ సభ్యులు మున్నగువారా?
పాత్రోగారు:—గౌ|| సభ్యులకు దెలియవచ్చినచో ఆ విషయమై విచారించి కనుగొందును.
ఆదిద్రావిడవిద్యార్థులు
సేలము తాలూకాలో నొకబోర్డు ప్రాథమిక పాఠశాల యందు ఆదిద్రావిడ విద్యార్థిని చేర్చుకొన ఉపాధ్యాయుడు నిరాకరించెను. ఆవిషయమున విద్యాశాఖ డైరెక్టరుగారు ఏమి శ్రద్ధ దీసికొనిరని ఆర్. పి. ర. య్య ను గారు ప్రశ్నింప, సమాచారము కొరకై వ్రాయడమయినదని బదులు వచ్చెను.
వీరయ్యగారు:—ఆదిద్రావిడుల నిరాకరించిన పాఠశాలల గ్రాంటుల నిలుపు జేసిరా?
ఉ:—అట్టిస్కూళ్ల అధికారులకు పాపృతిక దెల్పిరి. వత్తిమండలముల ఇరిగేషను
జి. రామేశ్వరరావుగారు:—దత్తమండలములు, చిత్తూరు జిల్లా ఇరిగేషను సంఘమువారి నివేదిక చేరినదా?
ఉ:—లేదు.
రిపోర్టు చేరగనే సభ్యుల కరింగించెదరా?
ఉ:—ఆవిషయమై యోచించురు.

తెండ్రులకు నోటీసు

బెజవాడ మ్యునిసిపాలిటీలో 1926-27 సంవత్సరంలో రోడ్ల మరమ్మత్తుకు క్వార్టర్ (గట్టి) కంకర 2500 యూనిట్లు కావలసియున్నది. ఈ కంకర మంచురకందిగా ఉండవలెను.

1926 సంవత్సరం ఏప్రిల్ లో	400	యూనిట్లు
" మే నెలలో	400	"
" జూన్ నెలలో	400	"
" జూలై లో	400	"
" ఆగస్టు నుండి నవంబరు		
" అక్టోబరులోగా	900	"

ఈ ప్రకారం స్థలము చేయవలయును. అన్యథులకు తప్పిరముగా లేని కంకర త్రవ్వించేబడును. మ్యునిసిపలు ఉద్యోగులు చూపించే ప్రదేశములోగాని డిపోవర్డుగాని కంట్రాక్టరు లాట్లు కట్టి వప్పగించవలెను. లాట్లు అన్నియు పొడుగు 12 అడుగులుగాని దానికి పొచ్చింపు కొల్లగలగాని, వెడల్పు క్రింద 4 అడుగులు, పైన 2 అడుగులు గలవిగాను ఉండవలెను. గే 2 అంగుళములు ఉండవలెను.

క్వార్టర్లు కంట్రాక్టర్ సప్లయచేసుకోవలెను. ఈ కంకర ఏలేల్లుప్రకారం స్థలము చేయగలరో తెలుపుచూ 15-8-26 లోపల మ్యునిసిపల్ ఆఫీసువద్ద సీలుచేసిన తెండ్రు దాఖలు చేయవలెను. తెండ్రు మ్యునిసిపల్ ఆఫీసులో రు 500/- ఫీరోవేటు చేయవలెను. ధరావకు 1926-27 సంవత్సరం లెఖలు ఆడిటు పూర్తిఅయిన పిమ్మట వాపసు చేయబడును.

వేయిన కనుపరచిన ప్రకారం కంకర స్థలముచేయనిచో ఆలక్ష్మిమైన రోజులకు రోజు 1 కి రు 5-0-0 కంట్రాక్టర్లు జరిమానా విధించుటకు అధ్యక్షులకు అధికారముండును.

ఇంకా ఏమైన సమాఖ్యీ కావలసిన యెడల రద్దు మ్యునిసిపల్ ఆఫీసులో తెలుసుకొనవచ్చును. మ్యునిసిపల్ ఆఫీసు } (సం) అ. కాశ్యరరావు, }
బెజవాడ }
ది 4-8-26 } అధ్యక్షులు. పు|| సం

బొంబాయి శాసనసభ

బడ్జెట్ గ్రాంటులపై చర్చ

మీ 14773 లు నల్లరి విద్యార్థులకొరకు వెచ్చించుట (శ్రీ ప్రెమకంఠి)

బొంబాయి, మార్చి 3:— బొంబాయి బడ్జెట్టు డిమాండులపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. రిజర్వుకాని క్రింద రూ. 686000 లు యూరపియనుల విద్యనిమిత్తముగావలయునని హాంమెంబరు గౌరీ రియూగారు కోరిరి. భారతీయ మంత్రియే ఈ విద్యారాహిత్యమును జూపరాదని సూచించుటకు రూ. 19000 లు తగ్గించవలయునని నారిమెన్ గారు ప్రతిపాదనగావించెను. నారిమెన్ గారి ప్రతిపాదనను చాలి పరంజిపాయిగారు ఖరపరచిరి. యూరపియనుల విద్య మొదలగు చిన్న సంక్షతుల విచారించుటకు సావకాశములేనందున యీవిషయము భారత మంత్రికి వప్పగించలేదని హాంకార్యదర్శి నుడివెను. (నవ్వులు)

మరికొన్ని వివరములు

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

బొంబాయి, మార్చి 3:— బొంబాయి శాసనసభయందు నేడు బడ్జెట్టు గ్రాంటులపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. రిజర్వుకాని ధనమున విద్యనిమిత్తము వోటుసేయవలసియున్న రూ. 686000 మొత్తము 670000 లకు తగ్గించవలసినదని నారిమెన్ గారు ప్రతిపాదించిరి. ప్రభుత్వము ఈ ప్రతిపాదనను ఖండించుటకు తానటుల డిమాండుతగ్గించవలసినదని గోరితినని నారిమెన్ గారు చెల్చిరి. తీర్మానము ఓడిపోయెను. అసలు తీర్మాన మామోదింపబడెను.

కుమ్మరివిద్య నేర్పు కాఖానూపరెంటునకును శారి ఆఫీసుసిబ్బందికిని రూ. 14775 లు గ్రాంటు సేయవలసినదని ప్రభుత్వము గోరినప్పుడు సభయందు చతుర్తాగ్రముగ చర్చ జరిగెను. జె. జె. కళాపాఠశాలయందు కుమ్మరివిద్య నేర్పు కాఖాయందు ఒకతరగతికి విద్య నూపరించుటకు విద్యగరపు చున్నాడనియు, ఆతరగతియందు నల్లరు విద్యార్థులు గలరనియు విద్యామంత్రి తెలిపినప్పుడు సభ్యులు పట్కున నవ్వెరి. అధికముగ ధనము యీకాఖాకింద ఖర్చుపెట్టబడుచున్నదని మంత్రి అంగీకరించెను. తీర్మాన మంగీకృతమయ్యెను.

భాగములక్రింద విచారించుటకంటె మొత్తముగా విద్యాకాఖా గ్రాంటును విచారించుట సమంజసముగ నుండునని శాసనసభాధ్యక్షుడు సూచించెను. విద్యాకాఖా మొత్తము గ్రాంటునుండి ఒక్క రూపాయ తగ్గించవలసినదని డిప్యూటీ అధ్యక్షుడు డి. జి. పటాకజండుగారు గోరిరి. ప్రాథమికవిద్య ప్రాత్యహింపబడలే దనియు, అందుకొరకు తగినంత ధనము ప్రభుత్వమునుండి మంత్రి సేకరించలేదని ఉపాధ్యక్షుడు చెల్చెను. అనధికారసభ్యులు పెక్కులగు మంత్రిచర్యను విమర్శించిరి. గురువారము వరకును మరిచర్చ నిల్చివేయబడెను.

విద్యాకాఖా మంత్రి విధానము

తీవ్రముగ విమర్శించుట

పహలాజనిగారు తీర్మానముపసంహరించుకొనిరి (అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

బొంబాయి, మార్చి 4:— విద్యాకాఖామంత్రి మంత్రి గోరిన గ్రాంటునుండి ఒక్కరూపాయ తగ్గించవలయునని బొంబాయి శాసనసభయందు ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానముపై మరి క్రొంతచర్చ నేడుజరిగెను. విద్యాకాఖామంత్రి అవలంబించిన విధానము అనధికారసభ్యుల తీవ్రవిమర్శనములకు గురియయ్యెను. విద్యాకాఖామంత్రి, తీర్మానప్రతిపాదకుడు పహలాజనిగారు, పహలాజనులనిచ్చినవివర శాసనసభ అంగీకారముపై తీర్మానము ఉపసంహరించబడెను.

సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభ

ఆర్థికసభ్యుని బడ్జెట్టు పేటుమెంటు

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

లక్నో, ఫిబ్రవరి 4:— నేడు తిరిగి సమావేశమైన సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభయందు ఆర్థికమంత్రి 1926-1927-ఇంవెన్టరీమందు రూ. 128968000 లు రివిన్యూ ఆదాయమును, రూ. 128,801,000 వ్యయమును అగునని మదింపువేయబడెననియు, రూ. 167000 లు నిల్వయుండుననియు అంచనా వేయబడెను. 1925-1926 లో శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్టు ప్రకారముగ రూ. 128,942000 ఆదాయము వచ్చుననియు, ఋణపద్ధుక్రింద రూ. 28924000 ఋణము, మొత్తము 165141000 వచ్చుననియు మదింపువేయబడెను. సివిలు అంశములక్రింద 129498000 లు వ్యయపరమటకును, ఋణభాతాను 22944000 రూపాయలును రూ. 2699000 లు ప్రారంభమందు నిల్వ గల్గించుననియు అంచనావేయబడెను. ప్రవేశపెట్టబడిన బడ్జెట్టు శాసనసభయందు దామోదించబడిన బడ్జెట్టునకును భేదముగలదు. యిండియా గవర్నరు మెంటున కర్మింపవలసినకట్టములో 5617000 లు తగ్గింపబడెను. రూ. 1587000 లు ఆదాయము హెచ్చినట్లు రివెన్యూ బడ్జెట్టువలన తేలుచున్నది. సివిలు ఖర్చులక్రింద రూ. 852000లు హెచ్చెను. ఋణముల ఖాతాక్రింద రూ. 2611000 లు తగ్గెను. అందుకు ప్రతిఫలముగ 1926-27 ఇంవెన్టరీమందు రూ. 7920000 లు నిల్వతో ప్రారంభమయ్యెను. ఋణముల ఖాతావలన రూ. 20569000 లు ఆదాయము 1926-27 లో చేకూరునని మదింపువేయబడెను. అంచనావేయబడిన ఆదాయముతో ప్రారంభనిల్వతోను యీ మొత్తము చేర్చినయెడల యీ సంవత్సరపు ఆదాయము రూ. 157457000 లును, రూ. 154371000 లు ఆదాయమును అగును. అసగా ఆదాయములు భోగా రూ. 3086000 లు నిల్వయుండును. ఈ మొత్తములో రూ. 1678000 లు రివిన్యూనుండి నిల్వగను మిగతా శేషము కరవు ఉపసమననిధి. మరి యితరనిధుల నిల్వయునియు ఎంచవలయును.

బడ్జెట్టు తయారుచేయబడిన వివర మరి రివిన్యూ రాష్ట్రీయ కట్టభారము తగ్గింపబడునని యిండియా ప్రభుత్వము చెల్చిననియు, అందువలన 1-వ ఏప్రియలులో సబ్సిడీ మెంటరీ ఎస్టిమేట్ల సభయెదుట పెట్టబడుననియు ఆర్థికసభ్యుడు చెల్చెను. యిండియా గవర్నరు మెంటుయిచ్చిన రిమిషనులో విశేషభాగము ప్రజాయత్నముచేయబడినకాఖుల అభివృద్ధినిమిత్తమువెచ్చింపబడునని గౌరవనీయ సభ్యుడు వాగ్దానముచేసెను.

శుద్ధిసహాయకసంఘము, గుడివాడ

ఈనెల 3 వ తేదీని ఉదయము 10 గంటలకు గుడివాడ నేపాశ్రమములో ఆంగ్లఆరియన్ మిషన్ కార్యదర్శిగారు, శేకవుల దేవజ్ఞానిగారు ఇద్దరిని శుద్ధిసంస్కారముచేసి తిరిగి హిందూమతములోనికి ప్రవేశపెట్టిరి.

దాలిపర్తి వెంకట్రామయ్య

భారతసంఘే హిందీనాటకమండలి

భారత సంఘే హిందీనాటకమండలి సభాధ్యక్షతపహించుటకై దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ఆహ్వానించిరి. ఈమండలి తరపున వారికి వందనము అర్పించుచున్నాడను.

గాడేపల్లి నూర్యనారాయణరావు

కార్యదర్శి

ఆంగ్ల సహకారసమ్మేళనము

ఆంగ్ల సహకార సమ్మేళనముయొక్క సాధారణసమావేశము 1926 ఫలి మార్చి 16 వ తేదీ మంగళవారమునాడు బెజవాడలో శ్రీరామ మోహన పుస్తక భాండాగార మండలిమలోన పగలు 1 గంటనుండి జరుగును. ఈక్రిందివిషయములు చర్చింపబడును. చర్చనీయాంశములు:— 1 కార్యస్థానము 2 పాలకవర్గము, కార్యనిర్వాహకవర్గము, వారివిధులు- 3 ఉద్యోగియులవిధులు, బాధ్యతలు, 4 రాష్ట్ర సహకార సభాతీర్మానము, అది అమలులో పెట్టుప్రయత్నములు. (కార్యదర్శి)

విశాఖపట్నం జిల్లా, శృంగవరపుకోట తాలూకా, బోనంగి గ్రామంలో బ్రాంచిపోస్టు ఆఫీసును మార్చి 1 తేదీనుండి ప్రారంభించిరి.

23 సం||రముల వయస్సు గల

గర్భిణి శ్రీని కూనిచేయుట

ది 25-2-26 తేదీ సాయంకాలం సుమారు 8 1/2 గంటలకు గిరిజాం జిల్లా రసులుకొండ గ్రామంలో ఒక బ్రాహ్మణ శ్రీని కూనీచేసిరి. ఆమె భర్త రసులుకొండలో డిప్యూటీ రెంజరుగా పనిచేయుచుండెను. ఆమెకు సుమారు 11 మాసముల వయస్సుగలిగిన ఆడపిల్లకలదు. ఆమె 5 మాసముల గర్భిణి శ్రీని పంపిణీ చేసి సాయంకాలం ఆగ్రామములో (ప్రభు బాలు మాచి) జరిగెను. ఆబంతియాటమాచేసిమి త్రం, ఆమెభర్తవల్లివుండెను. ఆసమయంలో, ఆమె వంటచేసికొనుచుండగా, అకస్మాత్తుగా కూనీచేసిరి. పోలీసు సూపరెంటెండెంటులుగారు అక్కడనే మకాంచేసియున్నారు. ఈకేసును సురంచి యింకనూ దర్యాప్తు చేయుచుండిరి.

నిరోధి వెంకటసుబ్బారావు.

మదనపల్లె మోటారుబస్సులో

కొట్లాట దౌర్జన్యము

22-2-26 రాత్రి 10 1/2 గంటలకు మదనపల్లె గ్రామము నుండి మదనపల్లె స్టేషనుకు బయలుదేరిన మోటారుబస్సులో, డ్రైవరుతోచేరి 14 గురు ప్రయాణముచేసిరి. వారిలో 3 గురు శ్రీమణులు. చిన్నబిడ్డయూకూడనుండిరి. సుమారు 4 మైళ్లు ప్రయాణమైనప్పుడు, ఒక రెండ్రులబండివాడు, బండిలోనే పడుకొని నిద్రించుచూ, బండిలోనుండికాదు. పట్టెట్లు మోటారుబస్సునుమాచి తొలగకపోవుటచే, మోటారు డ్రైవరు బస్సును నేరుగా పోటీయిచ్చులాగు నడిపెను. అప్పుడు బస్సులో కూర్చొనియుండిన ప్రయాణికు డోక్టరు, స్టాప్, (నిలుపు) మనెను.

డ్రైవరునిలుపక నేను నాగబాండునుకాను. మీరెవరును నాకు చెప్పనక్కరలేదని నడుపుచుండెను. రెండ్రులబండిలో నిదురపోవుచుండినవాడు లేవకపోయెను. డ్రైవరు బండికినిరుట 4 అడుగులలో నిలిపి మోటారుకేటము అధికము కలుగచేసెను. ఎడ్డులేదురును, స్టాప్ అని అజే ప్రయాణికుడనెను. బస్సులో ప్రయాణముచేయుచుండిన మరియొక ప్రయాణికుడు ఏమీ ఋమాదుపలుకుము నుమా అనిబెడరించి, చేతులుపట్టుకొని వకడెబ్బకొట్టెను. ఇంకమాట్లాడిన చంపివేసెదననియు బెడరించెను. ఇంతలో బస్సులో ప్రయాణముచేయుచుండిన యితర ప్రయాణికులు కొట్టినవానిచేతులు పట్టుకొని, కొట్టుట తప్ప. అతడేమిచెల్చెను. నీకెందులకు యిట్లుకోపమువచ్చినదో తెలిసినదికాదు అని బుద్ధిచెప్పిరి. యంతటికిని ఎద్దులుభయపడినవేగాని, బండివాడు లేవలేదు. డ్రైవరు బస్సును 3, 4 అడుగులు, వెనుకకునడిపి, ప్రక్కగా తొలగించి బస్సును నడుపుకొని మదనపల్లెస్టేషను 11 గంటల 5 నిమిషములకు చేరెను. బస్సుడ్రైవరు, చేసినదితప్పు, మన్నించవలసినదని ప్రార్థించి వెడలిపోయెను. బస్సులో కూర్చొనియుండినవారి ముఖములు చూచుకొనుటకు అందులో దీపములు లేకపోవుటచే, ఎవరెవరు కూర్చొని ప్రయాణముచేసినది తెలుసుకొనుటకు ఏమిలేకపోయినది. స్టేషను చేరినవెంటనే, శివతిప్పసముద్రం రామాచాన్లు, మదనపల్లె రామయ్యశెట్టిగారు, యింకనూ వకరిద్దరు డ్రైవరుకు యిట్లుచేయుట సరికాదనిరి. మోటారుబస్సులో ప్రయాణికులు గుర్రెరుగుటకు దీపము లేకపోవుటయేగాక, మోటారు ఇంజిన్ ముందువుండు దీపములుగూడ వెలుగకడే నడుపుచుండివాడు. సీ దీపము కొంచమునేపు అప్పుడప్పుడు వెలుగుట వాడుకయని తెలియవచ్చినది. అధికారులు రై సెన్సులు వగైరాలు యిచ్చునపుడును, వెనుకను వారలచర్యలను గమనించి, యిట్లు దౌర్జన్యము సలుపువారికి తగినశిక్ష విధించినవేగాని యాలాటి చర్యలు అణగిపోజాలవు. చర్యలు తీసుకొనకపోయిన యింకనూ దుర్మార్గువు నడవడికలు అభివృద్ధియగునని తోచుచున్నది. కొట్టిన ప్రయాణికుని పేరు మనసాయి ఏలయిట్లు చేశితివి అని కొందరు అడుగుటవలన తెలిసినది. మోటారుబస్సు ప్రాప్రయిటర్లు, డ్రైవరునమ్ముటచే యాలాటి తగాయలాలు నర్చుచుండును. ప్రాప్రయిటర్లును బస్సులో ప్రయాణము చేయుచుండనలెనని అధికారులు రై సెన్సు యిచ్చునపుడు కనుపరచి యిచ్చిన హాగుండును. లేకపోయిన చాలా తొందరలు కలుగును. బస్సులో ప్రయాణముచేయుచుండిన ఆదువారు ఏమనసాగిరి. చాల భయపడిపోయిరి. ప్రయాణికులును బస్సులో ప్రయాణము చేయునపుడు జాగ్రత్తతో ప్రయాణము చేయవలయునని హెచ్చరించుచున్నారు. ప్రయాణికుడు.



మౌనము

సామ్రాజ్య శాసనసభలో బడ్జెటు చర్చకు రెండు దినములు ప్రత్యేకింపబడెను. కాని రెండున్నర గంటలలో చర్చయంతయు ముగిసిపోయెను. ఇందుకు స్వరాజ్య స్వతంత్రపక్ష సభ్యుల హానమే కారణము. దీర్ఘస్వాసముల నిచ్చునప్పటికన్నను ప్రజా ప్రతినిధులు బడ్జెటు చర్చయం దనలే పాల్గొన కుండుట వలన ఎక్కుడు మేలొనర్చిరి. హానవ్రతము నవలంబించుటవలన తమ నిశ్చయమును ప్రపంచమున కెక్కుడు స్పష్టముగ దెలుపగలిగిరి. 8 వ తేదిన శాసనసభనుండి వెడలిపోవుటకు ముందుగ వీరు తగినరీతిని ప్రవర్తించిరి. పాపము సర్వ శివస్వామి అయ్యగారు తాము స్వరాజ్యపక్షపు కుట్రలో జేరనటుల ప్రకటించిరి గాని తుదకు మాటలాడక పోయిరి. ఆర్థికసభ్యుని ప్రసంగముతో గలిపి ఐదియంతయు అతి త్వరితముగ ముగిసెను. బ్లాక్టుగారు విమర్శనముల కన్నిటికిని జవాబు చెప్పటకు సంసిద్ధులై వచ్చియుందురు. కాటన్ ఎక్స్లెజ్ మ్యాటినీ నిలుపుదల జేసినందుకు ధన్యవాదములు చేకూరునని తలచియుందురు. పోస్టు కార్డులు కనర్ల ఖరీదువిషయమై దయజూపుటకు నిలులేదని ఖండితముగ దెలిపియుందురు. వివేకతరు మిలిటరీఖర్చు విషయమై చేసెడి ఆక్షేపణల కన్నిటికిని ప్రత్యుత్తర మొసగియుందురు. కాని వీరి కన్నిటికిని అవకాశము లేకజోయెను. వీరు కష్టపడి నిర్మించిన బడ్జెటును చూచువారు లేకజోయిరి. వీరిని నిరసిచువారుగాని పొగడువారుగాని లేకజోయిరి.

విమర్శనములకు సమాధాన మిచ్చుట సులభము. వాదప్రతివాదముల నలుపుట కుత్సాహముండును. అధికారు లెంతయో మేలొనర్చిరిని తెలుపుటకు పట్టుదల యుండును. కాని, ప్రతికూల పక్షమువారు నిందించుటకు గాని భూషించుటకు గాని తలపెట్టక హానము వహించునపుడు అధికారవర్గమునకు గలిగెడి భయవిభ్రమము లెటులుండునో యూహింపవచ్చును. సామ్రాజ్య శాసనసభ మరల సోమవారమునాడు గూడును. ఆదినమున కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన గ్రాంటును నిరాకరించి స్వరాజ్యపక్షము వారు లేచివచ్చెదరు. స్వతంత్ర పక్షమువారుగూడ వీరితో పాటులేచివచ్చెదరు. వీరికిమీదసభకు హాజరై ప్రయోజనముండదు. స్వతంత్రపక్షమువారిక్కరు చేరి, శాసనసభలో చేయగల ఐదియంతయును స్వరాజ్యపక్షపు సహాయము లేకుండ, స్వతంత్రపక్షము వారే కార్యమును తలపెట్టినను ప్రయోజనముండదు. వీరిచ్చెడి వోట్లవలన, ప్రభుత్వతీర్మానము లోకపోవు. అందుచే స్వసభకు అనలే హాజరు గా

కుండుట, స్వతంత్రపక్షమువారికి శ్రేయస్కరము. ఈ రీతిని ఉభయపక్షములును శాసనసభను విడనాడుచో, అధికారవర్గమును వారి యనుచరులును మాత్రము నిలిచియుందురు. సంస్కరణముల రహస్యము మరింత బాగుగ వెల్లడియగ ను. స్వరాజ్య పక్షమునకు సంబంధించినంతవరకు 8 వ తేది సభయే ఆఖరుసభయని చెప్పవచ్చును. 8 వ తేదికి పిమ్మట, స్వరాజ్యపక్షమువారేమిచేయవలయునో, కాన్పురు కాంగ్రెసు తీర్మానములో సూచించబడియే యున్నది.

శాసనసభలకు వెలుపల ఆందోళనము జేసి, కాంగ్రెసు మెజారిటీని శాసనసభలకు పంపుటకు ప్రయత్నించుటయ గాక, స్వతంత్రపక్షక మగు నిర్వాణ కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు కాంగ్రెసుపక్షమువారు తలపెట్టవలయును. శాసనసభలను ఖాళీజేసినపిమ్మట, ప్రజాశక్తిని పెంపొందించుటయే ప్రధానకర్తవ్యము. లేనియెడల 'వట్టిపదర్ప' ములవలన విశేషలాభ ముండజోదు. మాకుజేరిన డిల్లీవార్తబట్టి స్వరాజ్యపక్షమువారు కద్దరునిర్వాణము, జాతీయసభ్యులు మున్నగువిషయముల గూర్చి కృషిసలుప నిశ్చయించినటుల తెలియగలదు. జాతీయసభ్యులుగూర్చి విచారించుటకు మహాత్మాగాంధీ, శ్రీమతి సరోజినీదేవి, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, హాకిం అబ్దుల్ ఖాను, మాలానా అబ్దుల్ కలం అజద్ గార్లు మున్నగువారు గల యువసంఘమొకటి ఏర్పడె నని తెలియచున్నది. ప్రస్తుతసమయమున స్వరాజ్యసిద్ధి కాలంకముగ నున్నది ఐకమత్యరాహిత్యము. ఐకమత్యమును బలపరచుట కెంతటికృషి జరిగినను, ఎంతటి త్యాగము గావించినను అధికము గానేరవు. దేశమును శాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధపరచుటకు నాయకు లెల్లరును బూని ప్రజలశక్తి సామర్థ్యములను విస్తరింప జేయవలయును. ఇట్టి గొప్పకార్యములను జయప్రదముగ నిర్వహించుటకు, స్వరాజ్యపక్షము వారవలంబించినదీక్ష తోడ్పడు నని నమ్మెదము.

చిత్రకళా ప్రదర్శనము, చెన్నపురి

చెన్నపురి చిత్రకళాప్రదర్శనము గత శనివారమున ప్రారంభమయ్యె నని పాఠకులకు తెలియును. 7 వ తేదీవరకు ప్రదర్శనము జరుగును గాన, చిత్రకళాభిమాను లెల్లరును సందర్శించి యానందింపగోరెదము. దక్షిణదేశము చిత్రకళకు పుట్టినిల్లు. సంగీతాదికళలకిది నిలయము. సుప్రసిద్ధ దేవాలయములు చిరకాలముక్రింద నిర్మింపబడి యున్నవి. వాని యద్భుత నిర్మాణము నేటికిని ఆశ్చర్యముగలిగించుచున్నది. పాశ్చాత్యులకు నయితము విభ్రమము బుట్టించుచున్నది. అందుచెక్కబడిన చిత్తరువులు, విగ్రహములు, విశేష ప్రజ్ఞను చాటుచున్న వస్తువులకు సందియములేదు. కాని, చిత్రకళలు రానురాను అడుగంటినవి. పాశ్చాత్యదేశములందు నిరాకరింపబడిన చిత్రములు హిందూదేశమునం దాదర్శప్రాయ మగు దుష్ఫిత్తి తటస్థించినది. వాని ననుకరించెడి పటములు ఎల్లడల వ్యాపించుచున్నవి. చిత్రకళను పునరుద్ధరించుట కిట్టి ప్రదర్శనములు సాధనము లగుచున్నవి. చెన్నపురి చిత్రకళాప్రదర్శనమునకు 487 పటములు పంపబడినవి. ఇన్నిటియందు, మంచివానితో బాటు

మధ్యస్థముగనుండునవియు, పనికిరానివియు గనుపించుట సహజము. పాశ్చాత్యచిత్రకళకు ప్రాముఖ్యమొసగుట, యాచార మయినను, హైందవచిత్రములకు గూడ నర్హస్థాన మొసగుట శుభసూచకము. హైందవ చిత్రపటములలో గూడ చాల భాగము విదేశీయ రీతుల ననుసరించునవియే గలవు. కమిటీవారి బహుమాన నిర్ణయ పద్ధతులను ప్రేక్షకు లామోదించుటయు కష్టమే. అందుచే మంచి చెడుగులను ఎవరికి వారు నిర్ణయించుకొనుటయేయైతమము. సామాన్యస్థితియందున్న వారలే గాక, గవర్నరునతి యగు గోష్ఠప్రభ్యిగారును, కొల్లంగోడు సీనియరు రాణిగారును చిత్రములను తయారుజేయుట, మిగుల ప్రోత్సాహకరము. గోష్ఠప్రభ్యిగారి పటములు ప్రకృతి ననుసరించుటలో మిన్నయై యొప్పుచున్నవి. కన్యాకుమారి అగ్రము, హిమవత్సర్వతములు, ప్రభాతము, చంద్రగిరిపర్వతములు, మద్రాసు గవర్న మెంటు హాసు నందలి బాక్స్ వైటింగుహాలు మున్నగునవి మిగుల రామణీయకమై యొప్పుచున్నవి. పాశ్చాత్యులు కొందరుపంపిన ప్రకృతినందర్శనములు ఎక్కుడు నైపుణ్యము గనుపరచుచున్నవి. పాశ్చాత్యరీతుల ననుకరించు భారతీయులలో వీర్ కార్, డిక్ వాలా, కీర్తికార్, టాన్ కర్ గార్ల పటములుచూచుట కింపు గనున్నవి. అల్లాబక్సుగారి శ్రీకృష్ణపటములు, తీరసోగరముమున్నగునవి ఆకర్షవంతముగనున్నవి. లాడ్ గార్ల చిత్రములకు ప్రాణముగలదాయని భ్రమగల్గును. జాతీయకళాప్రదర్శకమగు చిత్రములలో ఛటర్జీ, సత్యనారాయణ, ఆనందమోహనశాస్త్రి, భాష్యకార్లు, సత్యవాణి, బాపిరాజు, వెంకటరత్నం, దొరస్వామి, సోమయాజి, సత్యవాణి, టాగోరు, చౌగతాయిగార్ల చిత్రములను ముఖ్యముగ పేర్కొనవచ్చును. వీరిలో కల్పనారీతులందు భేదమున్నను, భావప్రదర్శన కౌశల్యము నువ్యక్తమగు చుండును. హైందవ జాతీయకళ యిప్పుడిప్పుడే మరల బ్రేకివచ్చుచున్నది. పాశ్చాత్య శృంఖలములనుండి తప్పించుకొని సహజకాంతుల వెలుంగ బ్రయత్నించు చున్నది. నవీనజాతీయోద్యమమును నడుపుటలో పంగదేశమున కగ్రస్థాన మీయక తప్పదు. నవీనచిత్రకళోద్ధరణకు గూడ పంగదేశమే మార్గదర్శకురాలయ్యెను. నూతనప్రజోధ మిప్పు డన్ని రాష్ట్రములలోను వ్యాపించు చున్నది. నిరాకారోపాసకులగు బ్రాహ్మసామాజికుల హస్తములనుండి సాకారోపాసకుల హస్తములలోనికి వచ్చిన కొలదియు జాతీయ చిత్రకళ భావరూపగాంభీర్యముల సధికముగ సంపాదించి నూతన వికాసము జూపుచున్నది. ఇయ్యది దక్షిణదేశమునందింకను వ్యాపించుకొలదియు, జాతీయసాంప్రదాయము లధికముగ జేర్చుకొనుననుటకు సందియములేదు. హైందవకళ సంజ్ఞా సూచకమయినను స్వభావము ననుకరించుట ప్రధానము గాకున్నను ప్రాచీనకాలపు సంజ్ఞలను పూర్తిగ నుద్ధరించుటకు సాధ్యపడునని దోచదు. జీవిత మెటుల మార్పుజెందు చున్నదో కళయు అటులే మార్పుజెందు చుండును. నూతనసంజ్ఞలు నూతనభావములు మొలకెత్తు చున్నపుడు చిత్రకళారీతులుగూడ మార్పుజెందకమానవు. హైందవసాంప్రదాయములపై కళ యాధారపడుట యవసరమయినను వ్యక్తులప్రతిభకును స్పృహకిని చక్కని

అవకాశముండ వలయును. తేనియెడ అభివృద్ధి గలుగదు. అన్ని శాఖలలోనలె దీనియందును స్వాతంత్ర్యము పెరుగుటకు వీలుండవలయును. అనవసర నిరోధములను తొలగించవలయును. అందరును నొక్కరితినే మెలగవలయునను నియమము లేదు. నవీనచిత్రకళాపరిణామ మెటులుండునో యింకను నిర్ణయింప వీలులేదు. ప్రాచీన గాథలను, దేవతా విగ్రహములను చిత్రించునపుడు, ఏయేనియమముల ననుసరించుట యవసరమో తెలుపుట కష్టము. కాని కొంత కాలము నకు హైందవకళాప్రత్యేకత స్ఫుటము గాక మానదు. ఇప్పుడు చిత్రకళాదర్శనా నిర్వాహకు లింత వరకు, హైందవకళకు తగిన ప్రాధాన్య మొసగ రయిరి. ఈ సంవత్సరమున అనుకూలమార్గము దొక్కినందుకు వీరి నభినందించెదము. ఇకముందు నుండియు, హైందవకళకు ప్రాముఖ్య మొసగి, విపులము ప్రోత్సాహ మొసగుటయగాక, ప్రజా వంతులచే ఉపన్యాసముల నిప్పించి, వివిధచిత్రము లందలి నైపుణ్యమును జనసామాన్యము గ్రహించు నటుల జేయుట యవసరము. ప్రజలూరక జూచి పోవుటవలన ప్రయోజన ముండదు. కొన్ని పట ములందలి భాషగాంభీర్యమును తుణకాలములో గ్రహించుట కష్ట మగును. చూచినకొలదియు, యోచించినకొలదియు, వాని యుత్కృష్టత గోచ రించును. ఈ విషయమై ప్రేక్షకులకు బోధింపగల వండుతులను నియమించుచో, ప్రదర్శనపు విలువ తప్పక హెచ్చును.

మద్రాసు బడ్జెటుచర్చ
మద్రాసు బడ్జెటుచర్చ నిన్నటిదినము ప్రారంభమయ్యెను. బడ్జెటును గాంచి సంత్కృతి జెందువా రెవరును గనుపింపదు. మున్ముందుగ 76 లక్షల నష్టము గనుపించుట అశుభచిహ్నము. గత సంవత్సరము 90 లక్షల లోటుగనుపించెను. రాష్ట్రోత్పన్నములలో జేయబడిన తగ్గుదల యీ లోటును పూడ్చుటకు సరిపోయెను. ఈమారు గూడ 37 లక్షలు కష్టములలోదగ్గును. కాని లాభ మేమి? ఈ మొత్తముపోగ నింకను లోటు మిగులును. కష్టములు తగ్గుచో, ట్రాన్సుఫర్డుశాఖల కెంతయో లాభముగలుగునని యుద్విష్టారువారి ఆశ లడియాశ లగుచున్నవి. దేవుడు వర మిచ్చి నను పూజారి వరమియడను సామెత ప్రకారము, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దయదలచినను ఫలము లేకున్నది. రాబడికన్న ను వ్యయ మేల హెచ్చు గావలయును? ఎక్కడనో గొప్పలోపము గలదు. పరిపాలనావిధానమున కిది ఏమాత్రము గౌరవము గాజాలదు. పంటలు పండుచు తుేముము తక్కువగ నున్న సంవత్సరములలో గూడ నిట్టి దుస్థితి ప్రబలుచో, నితరసమయములలో నెటు లుండునో యూహింపవచ్చును. ఏశాఖయు తృప్తికరముగ పనిజేయుటలేదు. ఎక్సైజుశాఖా పరిపాలనమును పలువురుసభ్యులు నిరసించిరి. మద్యపాననిషేధ మునకై కృషి నలుపు సూచనలు గానరావు. పురుచ్చేరిలో అరవిందయోగిని దర్శించువారలకు గలుగుచున్న యిబ్బందులకు లాఆర్ధికశాఖ బాధ్యత వహింప వలయును. ఫ్రెంచిపోలీసువారే బాధ్యు లని చెప్పిన ప్రయోజనము లేదు. అరవిందుని విషయమై నిర్బంధములను విధించుటకు ఫ్రెంచివారి

కెట్టి యవసరము గనుపింపదు. అధికారవర్గము వారు శాసనసభ్యుల హెచ్చరికల ననుసరించుచో ఆదాయవ్యయములు సరిపోవును. కాని వీరు సూచించెడి తగ్గుదలలలో చాలభాగము చర్చకే రావు. వచ్చినవానిలో నయినను విశేషభాగము నిరాకరింపబడు చుండును. అందుచే బడ్జెటు చర్చ నిరర్థకమగు చున్నది నారాయణ మీననుగారిని వదలివేయ వలయునని ఎందరు జెప్పినను ప్రభుత్వమువారు తమ పట్టుదలను విడుచుటలేదు. ఆంధ్ర దేశమునందు ఇరిగేషను సౌకర్యములకు ఖర్చుపెట్టిడిపామ్మ స్వల్పమని యిదివరకు చెలిపియుంటిమి. సంతతమోమ బాధితము లగు పశ్చిమాంధ్రమండల ములకు శాంతి గలుగకున్నది. పరిపాలనపు వ్యయ మధికమయినది. దీనిని తగ్గించినగాని రాజధానికి మోక్షము గనుపింపదు. స్థానికస్వపరిపాలనము తీగగతియం దుండుట శోచనీయము. స్థానికసంఘ ములకు నామినేషను జేయుపద్ధతి చాల లోపమని పలువురు సభ్యులు తేటపరచిరి. పక్షబలమును వృద్ధిజేయుటకు బనికివచ్చెడి నామినేషనులవలన స్థానిక స్వపరిపాలనము దుర్దృశ గాంచుట నిత గాదు. ట్రాన్సుఫర్డు శాఖల కిచ్చినద్రవ్యము నయినను పూర్తిగ వినియోగింపక బోవుట మిక్కిలి నిరుత్సాహకరము. విద్య, వ్యవసాయ పరిశ్రమల శాఖలు గ్రాంటులను పూర్తిగ నుపయోగింప నపుడు ఎక్కుడుసామ్మనియవలసినయవసర మేమి గలదని అడుగుట సహజము. ఇరిగేషను వ్యయమునందుకూడ తగ్గుదలను మదింపు వైచుట భావ్యముగ లేదు. జనరల్ పరిపాలనపు వ్యయము 1925-26 సంవత్సరమున 229 లక్షలుగాగ, 1926-27 సంవత్సరమున 235 లక్షలుగ మదింపు వైచుట చోద్యము. ఇటులనే పోలీసువ్యయము 189 లక్షలనుండి 193 లక్షలకు పెరుగనున్నది. దీనినేల తగ్గింపగూడదో తెలియదు. ఆరోగ్యమునకు మాత్రము 39 లక్షలనుండి వ్యయము 35 లక్షలకు తగ్గింపబడినది. వ్యవసాయమునకును, పరిశ్రమలకును 32 లక్ష లొకదానికిని, 19 లక్ష లింకొకదానికిని ప్రత్యేకింపబడెను. దేశమున కత్యంతావసరమగు శాఖలకు ఖర్చు స్వల్పముగ నుండుటయు, ఇతరశాఖలకు వ్యయ మధికమగుటయు, జరుగుచున్నంతవరకు అభివృద్ధి కవకాశము గలుగదు. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమువలన, పరిశితులు మారుటకుబదులుగ తీగగతి గాంచుచున్నవి. ఇట్టి సంస్కరణములు తొలగి స్వపరిపాలనము లభించిన గాని దేశమునకు ముక్తి గలుగజాలదు.

మిలిటరీ ఖర్చు
ఇండియా బడ్జెటు గూర్చి సామాన్యశాసన సభలో నెట్టిచర్చ జరుగకున్నను, సైన్యాధిపతి యగు సర్ విలియంబర్డుపుడ్డుగారు దానిని సమర్థింప దొడంగిరి. వజిరిస్తాను దండయాత్ర యింకను ఎంత కాల ముండునో తెలియదు. సరిహద్దుప్రాంతము లలో సమాధానము గుదుర్చుకొనుచో, ప్రస్తుతపు ఖర్చు కొంతవరకయినను తగ్గిపోవును. 1926-27 వ సంవత్సరమునందు 55 కోట్ల ఖర్చును ప్రత్యేకించుటవలన, దేశభ్యుదయము పెంపొందుట కవకాశము గనుపింపదు. ప్రశాంతసమయమున గూడ ఖర్చును తగ్గింప వీలు లేనిచో, నితరసమయము లలో నెటుల సాధ్య మగును? అసాధారణసమయ

ములందు, సైన్యవ్యయ మధికమగుచో, సహింప వచ్చును. ఎప్పుడును ఇంతభారమును హిందూ దేశము భరింపవలసియున్నచో, దేశము కోల్పో నుట ఎటులో తెలియదు. ఏబదికోట్ల రూపాయల కన్న నెక్కువఖర్చు అవసరములేదని ఇంచీకేపు సంఘమువారు చెలిపిరి. అదియే గరిష్ఠ సంఖ్య యని వారి యుద్దేశ్యము. అంతవరకయినను తగ్గించుట ప్రభుత్వధర్మము గాదా? కాని, అటుల తగ్గించుట అసంభవమని, బర్డుపుడ్డు గారు చాటుచున్నారు. ఇంచీకేపుగారి సూచనలు త్రాడు బొంగరము లేనివట. హిందూదేశ తేమమును సైనికుల సంత్కృతిని సాఫవము నాలోచించిన, ఖర్చు తగ్గింప వీలుపడ దని, బర్డుపుడ్డుగారి యుద్దేశ్యము. వ్యయము ఏబదికోట్లకు తగ్గుచో హిందూ దేశమున కపాయముగలుగు నని ఎంచుట పరిహాసాస్పదము. ఇట్టి నిస్సార మగు హేతువులు ప్రజలలో నమ్మకముబుట్టింపజాలవు.

ప్రభుత్వ సెలవులు: - నెగోషియేటులు ఇక్వెస్టుమెంటు చట్టము ప్రకారము యితర సెలవులలో బాటు 1926 సం॥ యాదిగన సెలవుదినములు ప్రకటించబడినవి:—

మార్చి 15, ఏప్రిలు 8, 13, 14, జూన్ (రాజుగారి జన్మదినము) 21, జూలై 21, ఆగష్టు 30, సెప్టెంబరు 11, 20 అక్టోబరు 6, 15, నవం 4, డిశం 27, 28, 30, 31.

ప్రభుత్వకోర్టులకు ఈస్టరు ఏప్రిలు 6, 7 ఎంపైరు జే 24, మే, క్రిస్మసు డిశం 24, 29 దినములుగూడ సెలవుగ నుండును. గ్రామాంతరముల సివిలుకోర్టులు ఏప్రిలు 1, 5, 6 తేదీలందు పనితేయుదుండవలెను. ఇవిగాక క్రైస్తవులకు మే 18, ఏప్రిలు 1, హిందూవైష్ణవులకు ఏప్రిలు 21 (శ్రీరామనవమి) తురకలకు ఏప్రిలు 15, జూన్ 22, జూలై 15, 20, వేదీలుగూడ సెలవుదినము లగను.

ఆదిద్రావిడులు ఆది ఆంధ్రులు: - దక్షిణ ఇండియాలో సనాతన ద్రవిడ జాతివారసువారిని సూచించుట కుపయోగించు “పంచమ-ధరమ” శబ్దముల తీసికొని ప్రభుత్వ రికార్డులలో అరవదేశమున “ఆదిద్రావిడుల” యను తెలుగు జిల్లాలలో “ఆది ఆంధ్రుల” నియు చేర్చియు చుండవలెనని 1922 సం॥ మార్చిలో శాసనసభవారు తీర్మానించినయింకిరి.

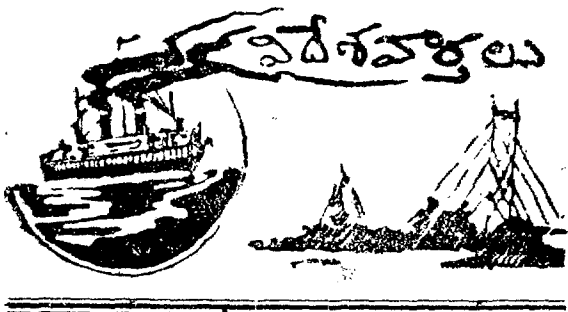
వారట్లు గోరినచో ఆదిద్రావిడులు ఆది ఆంధ్రులనియు ద్రవిడులనియు పిలుచుటకు తమకెట్టి అధ్యంతరము లేదనియు, కాని ప్రాతరికార్డుల సవరించుటకు వీలుండదనియు ప్రభుత్వము వారు తెల్పియుండిరి. అందుచే యికముందు పంచమ, ధరమ అనుటకు బదులు ప్రభుత్వపత్రము లన్నింటిలో తమిళమున ఆది ద్రావిడశబ్దము, తెలుగు జిల్లాలలో “ఆదిఆంధ్ర” శబ్దము యితరు లిష్టపడ్డచో ద్రావిడులనియు ఉపయోగించుటకు ప్రభుత్వమువారు యేర్పాటులుజేసిరి. (గజెటు)

డా॥ లక్ష్మీపతిగారు

దక్షిణదేశములో ఈదినపళ్ళెము లందలి ఆయుర్వేద వైద్యశాలలను యీశ్వరాఖిలన బావిజోయెదరు. చిదంబరం నాగపల్లెం, పట్టుకోట; తిరుత్తలై పూండి, నన్నిలక, తిరుచనాపల్లి, నుధుర, కర్నూటి, తిప్పనెల్లి, అలంకులం, రామనాడు, దేవకోట.

శ్రీ చౌడేశ్వరితిరుగాల (నందవరము)
“ప్రతిసం॥రం శ్రీ నందవర చౌడేశ్వరితిరుగాల వైశ్ణవ శుం మొదలు శుం ౬ ల మొత్తం జరుగుచుండును. అయితే యీక్షయనామ సం॥రమునందు వైశ్రమాసము అధికమాసము వచ్చినందున, నిజవైశ్రమాసమునందు శుం మొదలు శ్రీదేవివాళి తిరుగాల జరుగును.”

సంయుక్త రాష్ట్రముల గవర్నరు తుయ్యార్వడి నివారణ సంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగిన సభకు అధ్యక్షత వహించెను. అక్కోలో తుయ్యార్వడి ఆఫ్ఫిలైరి నిర్వహించవలెనను సూచన జేపడెను.



ప్రాంసువైఖరి

పారిస్, మార్చి 2:—లోకల్ ఓడంబడికను చర్చించుటకు మరల ప్రారంభించినది జాతీయమితి సభ్యులసంఖ్యను హెచ్చించుటవనననే బ్రియండుగారు అనుమతముగ ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. జాతీయమితిసభ్యులసంఖ్య హెచ్చుగాకను ముఖ్యమంత్రియయలను యూరపునకు చాలమూలములో నున్న నాలుగైదు జాతుల తీర్పునకు అందజేయవలసినదని. పోలండుకుగూడ జాతీయమితిలో స్థానము నీయవలసినదే యనియు జర్మనీయభిప్రాయముతో జూచినను ఇవ్వవలెననే నుడిచి జాతీయమితి సభ్యులకు ఆలవాలముగనుండునది. దానికి ప్రత్యుత్తరముగా తరము జాతీయమితి తీర్మానములన్నియు ఏకగ్రీవముగ నున్న నే సార్థకముగ నుండునని.

జర్మనీకి పోలండుకు నిజముగ కొన్నికష్టము లుండును. సభ్యుల సంగీకరించిన ఇతరులతో కలిసి మాట్లాడుటయే ఉత్తమ పద్ధతి.

జర్మనీవయమై లోకల్ ఓడంబడిక నైతికబంధములను ఎకవేయటకు ప్రాంసు తలంచుచున్నదనుట అసత్యము. జర్మనీపై మనము కట్టుదిట్టములను జేసికొనుచున్నారననుట తప్పు. జర్మనీతో గాని మరితరులతో గాని ఒడంబడికలను జేసికొనకపోవచ్చును.

జాతీయమితి తననిశ్చయమును జేయునప్పుడు ఒకరల పలుకుబడి ప్రేరేపణ లేకుండ స్వతంత్రముగజేయుట బద్ధవసరము. జాతీయమితిలో కాళ్ళతెప్పానములను అక్షేపించుటకు జర్మనీని జేర్చుకొనునపుడు ఇచ్చిన అవకాశమును వినియోగించుకొనెను. అది వారిహక్కు. ఎవరును ఆక్షేపించుటకు వీలులేదు. ఈసమయమున చర్చించు తగాదాకములు సంపూర్ణస్వతంత్ర్యముతో విషయములను చర్చించుటకు జాతీయమితికి సహకారముగ నుండవు. లోకల్ ఓడంబడికను 418 మంది అనుమతముగను 71 మంది ప్రతికూలముగ ఆమోదించిరి.

ఒకవేళ రాజీకుడరవచ్చును!

జాతీయమితి తగాదావిషయమై కృత్రికముగ పర్యవసానము లేవనవ్వననియు, ఫిబ్రవరి 24 తేదీని జెర్మీనునుండి వచ్చిన సందేశముప్రకారము రాజీ కుడరవచ్చుననియు అనుకొనుచున్నారు.

రాజీపు సమావేశములో జర్మనీని జేర్చుకొన్నపిదప ఇతరరాజ్యముల హక్కులనుగూర్చి తెలియజేయుటకు ఒకసంఘ మేర్పడును. నెట్టెంబరులో సమావేశముగ అసెంబ్లీకి సకాలములో నివేదికమును వారు ఆలోచించుటకు అందజేయవలెను.

బ్రిటిషుపత్రికా వ్యాఖ్యలు

ఒక్క బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారుమాత్రమే ఈవిషయమై భిన్నాభిప్రాయముగ నుండుట విచారకరము. ఎట్టి ఉత్తరపు లేనిదే చాంబర్లెనగారు జనీవాకు జోనుండుట చాల ఘోరమని మాండ్లెస్టరు గార్డీయనుపత్రిక వాకొనుచున్నది.

నిజముగ జాతీయమితి సభ్యులతో నింపివేయుటకు ప్రెంచివారినిర్వాణును చాంబర్లెనగారు రంగీకరించిరా ఏమని డెయిలీ క్రానికలుపత్రిక యడుగుచున్నది.

నిన్నటిదినము సభ అంతరహస్యముగ జరుగుట బాగులేదనియు ఇట్లుజేయుట కొందరి కిష్టములేదనియు ఇది నిరుత్సాహముగ నుండుటయేగాక దుర్భిప్రాయమును కలుగజేసినదని వెనుమినిస్టరు గెజెటుపత్రిక చెబుచున్నది. జాతీయమితిసభ్యుల సంఖ్యను హెచ్చుజేయుటకే ఆతడు యాభ్యుక్తమును జూపెననియు జర్మనీతో పాటే స్వేయను పోలండు జాతీయమితిలో జేరవలెనను తలంపుతో చాంబర్లెనగారు రున్నటులును చెబుచున్నది. డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్ పత్రికగూడ నిరుత్సాహమునే జూపుచున్నది.

ఇచట బయలుదేరిన ఆక్షేపణ లన్నియు మన దేశీయ రాచకీయములకు సంబంధించినవియు అంతర్జాతీయ ప్రపంచములో ఎవరికిని అపహాము అనుమానము లేదనియు లోకల్ ఓడంబడిక

లో ప్రారంభించిన యూరపీయను కాంక్షిసమస్యను ఇంతటితో ఆపుజేసెదకేమా యనియు యడుగుచున్నది. మే మనుకొన్న తలంపులే ప్రభుత్వమువారుగూడ ఆలోచించిరిని అనుకొనుటకు వీలున్నది. వారేమి తీర్మానించెదరొ దానినిగూర్చి మేము నమ్మకముగ జెప్పగలవార మనుచున్నది.

ప్రతిష్ఠంభము జరుగునేమో యనుభయము

జనీవా, ఫిబ్ర 28:—జాతీయమితి సభ్యులసంఖ్యను హెచ్చించరాదని ప్రతిజ్ఞను ఆక్షేపణలు ప్రబలుచున్నవి. దీనిని ఎట్లో ఒకవిధముగ లెప్పించుకొన్నగాని లోపల అందరకును చెడునని బయటడుచున్నారు.

ఇదివరకు కాళ్ళోముగ సభ్యులుగానివారు తమ ఆకీయములు పూర్తమునా కాళ్ళతెప్పానము లభించినచో జర్మనీప్రవేశమునకు అడ్డుకలిగెద రనుకొనుచున్నారు. ఎవరిఆకీయములకు భంగమురాకుండ కొంత ఆలస్యముజేయుట కీవిషయమునంతెను హేనుకోర్టువారు జాతీయమితి ఒడంబడిక నాలవనూత్రమును వ్యాఖ్యానమునర్చి కాళ్ళతెప్పానముల నెలకొల్పుటకు ఏకగ్రీవముగనో, లేక బహుళసంఖ్యాకుల గ నుండు టవసరమో చెలుపవలెనని గోరెదను.

హేనుకోర్టువేసవిలో సమావేశము గానుండుటచే ఈవిషయమును నెట్టెంబరువరకు ఆపుజేసెదరు. ఏకగ్రీవముగ అందరును ఒప్పుకొన్న నే కాళ్ళతెప్పానమును ఇవ్వవలెనని తీర్మానించిన జర్మనీ సదా ఎన్నికలకు జర్మనీ అడ్డుతగులును. మార్చి 7 వ తేదీ లోపుగ ఏకగ్రీవముగ ఎవరును అంగీకరించుట బద్ధవసరమన్నది. దీనికికారణము జాతీయమితిసభ్యులు ఇతర కాళ్ళతెప్పానములను జేర్చుకొనవలెననుటయే.

జాతీయమితి-జర్మనీ ప్రవేశము

డాక్టరు లూథరుగారి యభిప్రాయము

హ్యంబర్గ్, మార్చి 2:—అఖరు నిమిషమునందు ఇంత శ్రమపడి నిరుడు అవలంబించిన విధానముయొక్క లాభములను పాడుజేసికొనుట కెవరును సాహసించరనియు జర్మనీ జాతీయమితిలో జేరినదే అంతముఖ్యముగ మార్పులను జాతీయమితి నిర్వాహమున జేయరని నమ్ముచున్నారమనియు జర్మనులు ఒక్కరే ఇట్టి యభిప్రాయముతో లేరనియు జర్మనులు జనీవాకు బయలుదేరుటకు పూర్వమే జర్మనీయభిప్రాయమును అందరను ఒప్పుకొనవలెననియు లూథరుగారు రనిరి.

లోకల్ ఓడంబడిక రాయవారములు ప్రారంభమైనప్పటినుండి యూ రాచకీయ సమస్యలను నిష్కాపట్యముతో నుపాధ్యక్షులతో లెక్కరగ కుద్దిగ ఆలోచించిన ఎంత లాభమో చూడగల్గితిమనిరి. ఇట్టి లాభకరముగ పద్ధతిని ఇంతను సాగించెదరని అనుకొనుటకు అన్ని జాతులకును అవకాశమున్నదనిరి.

హెన్రీ రాకొమరుడు

ఇండియా రాజ ప్రతినిధి సైనిక సిబ్బందిలో హెన్రీ రాకొమరునికి ఏదో యుద్ధోగ ముండు సనుకొనుచున్నారు.

జాతీయమితి సభ

సభ్యులస్థానములను హెచ్చించువిషయము

ప్రేక్షకులు క్రిక్కిరిసి యుండుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

పార్లమెంటు సభ్యుని తొలగించుట

లండన్, మార్చి 4:—కామస్ససభలో జాతీయమితిసభలో సభ్యులస్థానములను హెచ్చించువిషయమై జేయు ప్రకటనమును వినుటకు ప్రేక్షకులు క్రిక్కిరిసి యుండిరి. సభ్యులతో నిండిపోయెను. ప్రశ్నల సమయమున చంచలము బయలుదేరిన. తన ప్రశ్నలకు పించను మంత్రి ఇచ్చిన ప్రత్యుత్తరమునకు ఆ సంతృప్తి లే నీలు మళ్ళీ నుగారు వక్ర సభాభ్యుత్సాహు వారింపినను వివర ఆదేశనిగ అవసర ప్రశ్నలను జేయవొడంగెను. సభాభ్యుత్సాహి మంచలంపును లక్ష్మము జేయలేదు. మెళ్ళీ నుగారిని తొలగించుడని జోయిన్స్ కౌ హక్కుగ రు తీర్మానమును ప్రవేశజెల్లు అయ్యది 151 మందిచే అంగీకృతమాయెను. 49 గురు ప్రతిపూరుగ నుండిరి. కామస్ససభ చుగిసిపిమ్ముట సభను ఆపుజేయవలెనను తీర్మానము ఓడిపోయెను. ప్రభుత్వపక్ష సాతులు 100 మంది ప్రభుత్వములో జేరిననుట.

సుక్కురుదాము

దాని ఉపయోగమును గూర్చి ప్రశ్నలు.

ప్రభువులనభిలో ప్రస్తావించుట

లండన్, మార్చి 8:—ప్రభువుల సభలో సుక్కురుదామును గూర్చి ప్రశ్నించిరి. ల్యామింగ్ ప్రభువు ఇట్లు అడిగెను:—సుక్కురుదాము విధానమునకైన మొత్తపు ఖర్చు అచనానంత అనుభవముగల కంట్రాక్టులు ఫరము (కంపెనీ) తరపున స్వతంత్రముగ ప్రత్యేక నిపుణు లెవరైన తయారుజేసిరా?

ఈమదింపునకును అధికార రీత్యా అంగీకరించినదానికిని విమర్శదము?

సుక్కురుదా విధానము ప్రస్తుత రూపమునందు అసంతృప్తికరముగనున్నదనియు అపాయకరమైనదనియు ఇండియాలో సుప్రసిద్ధిగాంచిన ఇంజనీరులు తమ కింతవరకు ఈయనుభవములో ఇట్టిది తెలియదన్న సంగతి బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువుకు చెబియునా?

ఈదాము సహాయముచే ఎంత భూమికి నీటిపాటులుగల్గును? జనుందాసల కెన్ని ఎకరములు, ప్రభుత్వమువారి కెన్ని ఎకరములు తీసికొనిరి?

సుక్కురుదాము విధానము లాభించు మార్గముగాని అవకాశముగాని ఉన్నదో లేదో ఆర్థిక విషయములను గూర్చి స్వతంత్రముగ విచారణ సల్పవలయు బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువు జేయనన్నాడా?

సిడెకోహం ప్రభువునకు బద్ధకముగనుండుటచే ఈప్రశ్నలను తన నడుగవలెనని ల్యామింగ్ ప్రభువు నుడిచెను. సుక్కురుదా విధానము ప్రపంచములో గొప్ప పనులలో ఒకటి 20000000 పానులు ఖర్చు అయి యుండునని నమ్మెచుననిరి.

మొదట 12000000 పానులనే అంచనా వేసిరి. అసలు మొదటి విధానమును అవలంబించిన విక్రయించదలచుకొన్న భూమి కిమ్మ లెంతనో కనుగొనుటకు 1918 లో నియమించిన ఇద్దరు ఉద్యోగులు మంచి భూమి ఖరీదు 10 రూపాయలలో 20 రూపాయలలో అగునని చెబియజేసిరి. కాని ఈవిధానమును తయారుజేసినవారు రెండవతరగతి భూమి ఖరీదు 200 నుండి 250 రూపాయలు అగుననిరి. అందుచే ఈగొప్ప విధానముతో ముందుకు సాగుటకుమారు ప్రభుత్వమువారు స్వతంత్రముగ యభిప్రాయమును చెలుప సమంజసమని తలంచిరా యనియు అడుగుచున్నారు. ఆర్థికరూపేణా అయ్యది బాగున్నదాయని యడిగిరి. ఇతరవిషయములందు సింధుదేశమునకు ప్రత్యుత్తర ప్రమాదముండదాయని యడిగిరి.

భూమిని అమ్ముటకు చాల కష్టమును, కొనుపాకుండవలెను. అదియే చిక్కు. ఇతరులను గూడ భూమిలో ప్రవేశించునటుల జేయుట మరయొక కష్టము. అయ్యది మంచివిధానముగాను. ఇట్టి మధ్యమ విలువగల భూమిని గొన్నచో ప్రజలు సామ్యము నవ్వపోకమానరు.

భారతదేశ ఆర్థికదరిస్థితులు బాగుపడెనని ల్యామింగ్ ప్రభువు సంకీర్తిని వేలుచెప్పెను. 'బ్యాంక్' విధానములను కిక్కిర్పూహించుట నవ్వనుచున్నది. ఈసంవత్సరము సుక్కురుదామునకు 108 లక్షలను ఆర్థిక పత్రములో ఖర్చు జూపెదరనిరి.

బర్మిన్ హెడ్ ప్రభుని ప్రకటనము

మరల సుక్కురుదాము విషయమై పరిశోధన సల్పవలెనని ల్యామింగ్ ప్రభువు జెప్పినదేదయు నవ్వలేదనియు అందుచే అసలు పనిని ఆపుజేయవలయునని లేదనియు ఆర్థిక విషయమును గూర్చి ఇండియాలోను లండనులోను ప్రత్యేకముగ అమూల్యగ్రముగ పరిశీలించిరియు దాములను కొన్ని సంవత్సరములైన పిదప చెల్లుబడి రాకపోవనిరి. లేనిచో చాలమంది సుప్రసిద్ధులు ఎన్నడును తమ ఉద్యోగమును తప్పు జేయనివారు. తప్పుజేసినవారు రగుదురనిరి.

సాంకేతిక ఆర్థికరూపేణా ఈవిధానమును పలువురు ఆక్షేపించిన సంగతి చక్కగ చెబియుచునది. ఈ ఆక్షేపణలన్నిటిని ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చును 1928 లో ఇండియాలో నీటి పాటునల ఇన్నపెక్చరు జనరలు ఎన్జీ క్యూటిపు ఇంజనీరు వ్రాసిన ప్రత్యుత్తరములను ల్యామింగ్ ప్రభువుకు జూపెదవనిరి. ఆ ప్రత్యుత్తరము లను జూచిన పిమ్మట గూడ అదాయపు పదింపులలో ఇంకను సందియమును జూపినను ఇది వగలో కనుగొనలేని సంగతులను చెబియజేసెదను. తాను ఇ

డిమా ప్రభుత్వముతో ఈపనికి పూనుకొని ఆలోచించెదనని బిల్లుకు వాడ్ ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరమునిచ్చెను.

మంచిపేరుగల ధర్మము (కంపెనీ) ఒకటి కిమ్మతును గట్టెను. ప్రభుత్వపు ఇంజనీరులు తయారుజేసిన మడింపులను బట్టి కిమ్మతునుగట్టిరి. అధికారవర్గమువారు 18800000 పానులను మడింపువేయ వీరు 20000000 పానులనే మడింపుజేసిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు 18800000 పానులనే ఒప్పకొనిరి.

ప్రభుత్వమువారును, జమీందారులును ఎన్ని ఎకరములను ఒక్కొక్కరు బెట్టికొనిరి? సరిగా తెలియదనిరి. ల్యామింగ్స్ ప్రభుత్వముతో ఆవిరములను తెలియజేసెదననిరి. జాంబయి ప్రభుత్వమువారు 1500000 ఎకరములను అమ్ముడలించిరట. వారు లేనిపోని ఆశలను బెట్టికొన్నదీలేనిది కాలమే తెలుప గలదు. మొత్తముమీద 58888 1/3 ఎకరములను సాగుజేసెద రనుకొనుచున్నారు. ఇందులో ప్రస్తుతము 2000000 ఎకర ములు మాత్రమే సాగులో నున్నవి.

ల్యామింగ్స్ ప్రభుత్వ తీర్మానము న పసంహరించు కొనెను.

కార్మికులు పనిచేయుగంటలు

అంతర్జాతీయ నిబంధనలు

మొత్తములనుమానేశము

రుగ్బీ, మార్చి 2:—లండనులో కార్మికులు పనిచేయువల సిన గంటలనుగూర్చి అంతర్జాతీయ నిబంధనలను జేయున్నారు. అసభకు బెర్లియము, ప్రాంసు, జర్మనీ, ఇటలీ, గ్రేటు బ్రిటను కార్మికుమొత్తము వ్యక్తమగు. నిన్నటిదినము ఆవిషయమై రాయ బాగులతో అంతర్జాతీయ కార్మికుకార్యాలయ డైరెక్టరును గూడ ఆహ్వానించితిమని ఇంగ్లండు కార్మికుమొత్తి తెలిపెను. చేసికొను ఏబిడంబికికనుండియు ఇతర ప్రభుత్వములను త్రోసి వేయదలచుకొనలేదనిరి. ముందుచర్యను దీసికొనుటకు ఇందుతయొ ప్రారంభ ప్రయత్నములనిరి. దీనివలన బాధ్యతఅంతయు ఎవరి కెంతవరకుగలదో తెలియను. అంతర్జాతీయ నిబంధనలను కార్మి కులు పనిచేయు గంటలను గూర్చి జేయుటకు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు అత్యాచార తతో నున్నారనిరి.

జాతీయమితి

చీనా శాశ్వతస్థానమును కోరుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

జనీవా, మార్చి 4:—జాతీయమితిలో తనకుగూడ శాశ్వత స్థానము గావలెనని చీనా దరఖాస్తు జేసెను.

సామ్రాజ్య ప్రదర్శనము

రుగ్బీ, మార్చి 3:—ఆస్ట్రేలియా, కనడా, దక్షిణ ఆఫ్రికా, న్యూజిలండు ప్రభుత్వములు సామ్రాజ్యవస్తు ప్రదర్శన భవ నములను ప్రదర్శనము నేర్పాటుజేసినవారిపరము జేసెరట.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ సైనిక వైమానిక దళము

వాషింగ్టన్, మార్చి 3: ఒక అయిదు సంవత్సరములకు యునైటెడ్ స్టేట్స్ సైనిక వైమానికమంత్రి కార్యక్రమమును ప్రకటించెను. దాని సంగీకరించిరేని అయిదేండ్లకు ఆమెరికాకు 2200 విమానములుండును. 1650 యెక్కులను సైనికోద్యోగులు 550 రిజర్వు ఉద్యోగులు సదా పనిమీదనే ఉండెదరు. 15000 మందిని జేర్చుకొనిరి. 10 దేండ్లవరకు సాగుకార్యక్రమము ఒకటి ప్రతినిధి సభ వారి ఎదుటనున్నది. దానిని యుద్ధశాఖ వారం గీకరించలేదు.

సర్ సిడ్నీ లిగారు

దిలంగతులైరి. ఇతడు గొప్ప చరిత్రకారుడు. షేక్స్పియరు మీద గొప్పప్రమాణము. అతనిమూలలే వేదవాక్యములు. సప్తమ ఎడ్వర్డుచక్రవర్తి జీవితచరిత్రను వ్రాయ సమకట్టెను. రెండవ సంపుటము పూర్తిగానున్నది. జార్జి సార్వభౌముడు కోరినం దున నీవనికి పూనుకొనిరి.

1891 నుండి 1917 వరకు జాతీయచారిత్రికమును వ్రాసెను.

జాతీయమితి భావిదళ

రుగ్బీ, మార్చి 3:—జాతీయమితి భావినిర్మాణమునకు సంబంధించిన విషయములను వచ్చేవారము జనీవాలో చర్చించ నున్నారు. అంతకుముందుగనే నేటియందయును మంత్రివర్గము వారు వాటిని ఆలోచించుచున్నారు.

ఈవిషయమై ప్రధానామాత్యుడు నేడో రేపా ప్రక టించును.

ప్రజలయొక్క హయా ఆశక్తి ఈవిషయమై ఏమియు తగ్గలేదు. వారాపత్రికలలో అనేకమోస్తరులుగ యీవిషయ మునుగూర్చి ఆలోచించుచున్నారు.

భిన్నాభిప్రాయములున్న విషయములనే తీవ్రముగ ఆదే పనిగ ఆలోచించుచున్నారు.

జాతీయమితి యభివృద్ధి నే పరమాశ్రయ బెట్టుకొన్న లోక ర్నా సభలో అలంబించిన పద్ధతినే అలంబించవలె నను చున్నారు.

శాశ్వతముగ జర్మనీ జాతీయమితిలో జేరుటచే ఇతరరా జ్యములుగూడ శాశ్వతస్థానములను గోరుటవలన బయలుదేరిన పరిస్థితులను చూపుచు వచ్చేవారము జాతీయమితిసభలో చేయు పనిని చాంబర్లెనుగారు రేపుజలిపెదరని బాల్టియనుగారు నడిపిరి. తరువాత చర్చజరుగునని ప్రధానామాత్యు డనెను.

జాతీయమితి భావినిర్మాణమునుగూర్చి ఏమిచేయవలసినది మంత్రివర్గమువారు నేటియందయును సమావేశమై నిర్ణయించిరి.

కార్మిక లిబరల్ సభ్యుల తీర్మానములు

లండన్, మార్చి 3:—జర్మనీకి శాశ్వతస్థానమును జేర్చు కొను విషయమును అవకాశముగ గొని ఎంతమంది వైనను జాతి సమితిలో మార్పులను జేయుటకు ప్రయత్నించరాదని లాయిడ్ బార్ని గారు రేపటిచర్చయం దొకతీర్మానమును ప్రవేశబెట్టె దరు.

జాతీయమితిలో ఇతర జాతులకు అవకాశము నిచ్చుటకు ప్రయత్నించుట ఇతరసంగతు లెటులున్నను లోకర్నో ఒడంబ డికకు భిన్నముగ నుండునుగాబట్టి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు దానిని ఆమోదించరాదని కార్మిక సభ్యులు తీర్మానమును ప్రవేశ బెట్టెదరు.

వచ్చేవారము జరుగు జాతీయమితిసభ తాలూకు పనిని దెలుపగలరాయని రాంసే మగ్డూల్లాగారు బాల్టియనుగారి నడిపిరి.

ఈవిషయమై విదేశాంగమంత్రి పూర్తిగ ప్రకటించుటకు పిలుగునుండునటుల రేపటిచర్చను నాపుజేయించెదనని బాల్టియ ను గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. చర్చకుగూడ న్యవధియుండునటు ల ఏర్పాటు జేసెదమనిరి.

బెర్లియం ప్రభుత్వము

లోకర్నో ఒడంబడిక సంగీకరించుట
బ్రు సెల్సు, మార్చి 3:—బెర్లియం ప్రభుత్వము లోకర్నో ఒడంబడికలను ఏకగ్రీవముగ ధ్రువపరచెను. హేగు కోర్టు తీర్పును తిరస్కరింపించుటకు గూడ అంగీకరించిరి.

బెర్లియం విదేశాంగ మంత్రి యభిప్రాయము

వ్యటి కత్తును బెర్లియమునకు జాతీయమితిలో స్థానము రాకపోవచ్చునను భయమున్నది. అందుచే అట్టి యుపద్రవము లేకుండ ఒక కట్టుదిట్టమును జేసికొనుట మంచిది. దీనిని తియారు జేసిరి. స్పెయినువారు అంగీకరించిరేని జాతీయమితి ఒడంబడికకు ఇది సవరణగ అమలు జరుగును.

జర్మనీకి విరుగుడుగ ఈ శాశ్వతస్థానములను నిర్మించిచు న్నారమునుట ప్రమాదకరము. అనాముక రణమును జేయరాదు. ప్రస్తుతమున్న వాటికంటె ఇతర రాజ్యములుగూడ శాశ్వత స్థానములను గోరవచ్చును. క్రొత్తగ శాశ్వతసభ్యులను జాతీయమితి ఏర్పాటు జేయవలసినప్పును. దానివలన శాశ్వతముగాని సభ్యుల సంఖ్యనుగూడ హెచ్చుజేయవలసినప్పును. ఈప్రకారము జాతీయ మితి సభలో 18 లేక 20 సభ్యులుండురు.

ఇంకను ఎక్కువమంది యుండువచ్చును. అందుచే జాతీయమితి సభకంటె అసెంబ్లీకి ప్రతిష్ట అంతరించును. సభలోనున్న సభ్యు ల పలుకుబడి ప్రమాదకరముగ పోవును. అలవిగాకుండ తయారగును. అందుచే జీనివాకు చాంబర్లెనుగారు రన్నటుల సభ్యులతో పరిష్కరించుటకు నిష్కళంకముగ మనసుతో ఇచ్చజే ఏమియు ఆలోచించక పోవలెనని బెర్లియం విదేశాంగ మంత్రి తెలియ జేసెను.

యువరాజు

1926 లో ఆర్బింగు పార్లమెంటుభవనమునకు శంఖుస్థా పనమును జేసెదరని అనుకొనిరి. కాని కారణాంతరములచే అగి పోయెను.

నైనిక వ్యయము

2000000 పానులు తగ్గుట

కలమా, ఖడ్గమా?

రుగ్బీ, మార్చి 3:—1925-26 లో నైనికవ్యయము 44500000 పానులు, 1926-27 సంవత్సరమునకు 42500000 పా నులు అని ల్యామింగ్స్ ప్రభుత్వ ప్రకటించెను.

ఈ 2000000 పానులను తగ్గించుట కెంతయో శ్రమపడి తిమనిరి. నైనికబలములో సమర్థులే అందరును ఉండవలెననియు ఖర్చు ఎంతైనను బలము చెడిపోరాదనిరి. చాలమంది లేఖకులను నియమించుట మానుచున్నారు. ఖడ్గమే యవసరమని తేలివది. కలమక్కురలేదుగాన తీసివేయవలెననిరి. లేఖకులను ఆపివేయుచు న్నారు పనిలోనుండి.

లేఖకుల సిబ్బందిలో ఈప్రకారము 250000 పానులు మిగులునట. యుద్ధసమయమున నియమించిన లేఖకులనందరిని పీసి వేయుచున్నారన్నమాట. యుద్ధముచేయు పంక్తికి వెనుకనుండు వారిని తీసివేసిన ఇంకొక 1750000 పానులు మిగులును.

425000000 పానులలో 85000000 పానులు పించనుల క్రిందబోవును. అసలు నైన్యమునకు 34000000 పానులే ఖర్చు అగును.

వెంబిప్రదర్శన స్థలము

ముం దుపయోగము

లండన్, మార్చి 3:—బహిరంగ బయలుగనుండు స్థల ముతప్ప తక్కిన ప్రదర్శన స్థలముపాక్ష్యరీల కుపయోగించబడు నని వెంబి అర్బన్ డిస్ట్రిక్టు కమిషనరులు వారు తెలియజేసిరి.

ఏషియాటికు లిమిటెడ్

అనుపదమును తీసివేయుట

కేపుటవుక్, మార్చి 1:—కంపెనీ బిల్లుకమిటీ ప్లేజ్లో ప్రభుత్వమువారు ప్రజలఆందోళనచే నూటికి 10 మందికంటె ఎక్కువగ భారతీయులు వాటాదారులుగనున్న కంపెనీలు చివ రను ఏషియాటికు లిమిటెడ్ అను పదమును జేర్చనక్కరలేదని ఒత్తకొనిరి.

దీనికిబదులుగ, డైరెక్టరులుగాని వాటాదారులు గాని యూరపియనులుగానిండు, భారతీయులు గానిండు. ఈ తర్రము లలో డైరెక్టరుల శేర్లను దెలుపవలెననిరి.

ఏషియాటికు బిల్లునుగూర్చి నెలకొనకమిటీవారు సాత్త్య ముతీసికొనుచున్న సమయమున కాంతివాతావరణమును పాడు చేయుట కిష్టములేక ప్రభుత్వమువారు రిండుల కీయకొనిరట.

ఆంగ్లో ఇరాకు ఒడంబడిక

రుగ్బీ, మార్చి 3:—జాతీయమితిసభలో ఆంగ్లో ఇరాకు ఒడంబడికనుగూడ ప్రస్తావించెదరు. దీనిశీముందుగ లండనులోనే ఇరాకుమంత్రియు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారును ధ్రువపరుచుకొనె దరు. మనోలను ఇరాకుకుఇచ్చిన మరతుల ననుసరించి ఈఒడం బడికను జాతీయమితిసభవారు ఆమోదించవలెనని గోరెదరు. ఈ క్రొత్తిఒడంబడిక తగినంత అభయమునిచ్చుచున్నదని జాతీయమితి సభవారు రంగీకరించినవెంటనే మసోలుసరిహద్దు తక్షణమే ఏర్ప డును. అపుడుగూడ చిన్నవిషయములను సరుబాటుజేసికొను టకు సరిహద్దుపంక్తినిగురించి తర్కితో రాయబారమును జరుప వచ్చును.

జెర్నీ, గెర్నీదీవులు బ్రిటిషు కోశాగారమునకు 100 సం వత్సరములవరకు ప్రతిసాలున 120000, 75000 పానుల నీయ వలెనని ప్రీవీకౌన్సిలు తీర్పుజేసెను.

మాకేడ్వీథము అడనముగ 50 సంవత్సరములవరకు సాలు 1 కి 70000 పాను లీయవలెననిరి. నూమూలుగ ఇచ్చుమొత్త ములో 40000 పానులను హెచ్చించవలెననిరి.

క్రొత్త వైమానిక ఇంజనలను తయారుచేయుచున్నారు. చక్కగా జే పనిచేయుచున్నవట.

గుంటూరుమండల జాతీయమహాసభ

శ్రీయుత సామి వేంకటాచలం శ్రీశ్రీగారి అధ్యక్షతన వ్యాసము

అస్మదేయలారా! సోదరులారా!

అవసర గుంటూరుమండల జాతీయమహాసభకు వస్తున్న సవాధిపతిగ నెన్నుకొనినందులకు ఆహ్వానసంఘముల వారలకును గుంటూరుమండల మడియసోదరులకును నాహ్వాదయప్రాగ్భక్తులకును కృతజ్ఞతాపదనముల వర్ణించుచున్నాడను. ఈనాడీమాన నీయపీఠము నధిష్ఠింపగల దేశభక్తులు, ప్రజాసేవయం దారిలేని తమ యశమానప్రజ్ఞావైధివాదులను ఆశేష మగు దివ్యజ్ఞాన పంపతుల నిరంకరము దేశసేవయందే విశ్రాంతిపొందుచున్న మేటి రాజకీయ ధురంధరుల సేవలను, చెన్ననారనా ప్రవృత్తిలను నన్ను, రాజకీయమహాసభ మంతకదేని అల్పజ్ఞుడనగు నన్నీ పదవికి నియమించుటకు నాపై మీకు గల యవ్యాజ్యకరుణారసజనిత అభిమానమే కారణము కాని వేరు కానేరదు. నే నీనాడు ఈ పదవి నలంకరించుట కింకా చెనుకాడినవాడనయ్యెను, కృంభిలా బద్ధయై, ముఖతపదనారవిందయై, విపరీతపాలనచే గరిగిన యమానము నోర్వబాలక పరితాపభరమున గుండియున్న భారత మాతృదేవత పాదపద్మల నాదు భక్తిపురస్కృత పుష్పమంజరల నలంకరింప నుత్సాహోన్మత్తుండనై, ఆంధ్ర దేశమనందు వీరభూమి యని పేరెన్నికగన్న గుంటూరుమండల మనందలి మడియసోదరుల యజ్ఞను జవదాటబాలక యాబహు మానమందుకొనుట కియ్యకొంటిని. భక్తిమై నేనొసరించు మాతృ

విర్రండు భూమిచట్టము

లండన్, మార్చి 3:—విరిఫు శ్రీశ్రీలు నెనటులూ విర్రండుభూమి చట్టమును ఆలోచించుచున్నారనియు మొదట ఒకంబుకొలలో భూమిచట్టము విషయమై ప్రతిపక్షపున్ని కపిల కేసికొను అధికారమియ్యదేనియు ఇప్పుడదిలేక ముప్పువచ్చు నట్లున్నదనియు ప్రభువులభలో దాస్సప్రభువు చెలిపెను. కాని శ్రీశ్రీలు ప్రభుత్వము ప్రతిపక్షపున్ని కపిలచేయు అధికారమును లేకుండ కేయలమకొనలేదని కేపుప్రభువు చెలిపెను.

ఇండియాలో బంగారు స్టాండర్డు

అవసరమని తోచలేదు

లండన్, మార్చి 1:—ఇండియా కరెన్సీ కమిషన్ వారు సాత్తయమును దీసికొనుట ప్రారంభించిరి. అమెరికాఖాళుల పడమన్నను అసలు విచారణ పూర్తియగుటకు ఒకమాసమైన కట్టుకుచున్నారు. భారతసాత్తయ కారణములక దెలుపక తీర్మానములను చెలియజేసిరి. ఎందులను కావలెనో, దూరపించక కావలెనని మాత్రము నిశ్చయించిరి. చాలమంది బంగారు స్టాండర్డును ప్రవేశదెట్టవలెననుచున్నారు. కాని అందులకు తగినంత కారణము కనిపించదు. ఇండియా అంగ్లాతీసు స్థానముగ సామ్యునకు ఏర్పడని దెలుపలేదు. ఇంకొక అవసరము గల్గినపుడు ఒడ్డికి కట్టినపు బంగారు కరెన్సీయున్న చిక్కులు లేకుండ ఇండియా నిర్వహించు కొన గల్గునని ఎవరును దెలుపలేదు.

పారిశ్రామికసంరక్షణము

దిగుమతి సరుకులపై ఆంక్ష

లండన్, మార్చి 3:—దిగుమతి సరుకుల వర్తమని గుర్తు తో నున్నను ఏదేశములో చేయబడెనో తెలియనిది విక్రయించుటకు నిలులేదట. విదేశములో తయారైనవా, సామ్రాజ్యము లోనివానిని చెలియవలెను. కొంతకాలములోను కొంత స్వ దేశములోను తయారగు సరుకుల పట్లు భావించవలెనో కమిటీ నిర్ణయించును.

భారతదేశ సైనిక వ్యయము

క్రొత్తకుగారి సూచనను ఆక్షేపించుట

లండన్, మార్చి 1:—బ్రిటను ఇండియా సైనిక వ్యయమును కొంతకాలంచనలెనయు, దానికి బగులుగ ఇండియను మార్కెటులో బ్రిటిషు సరుకులు కొనవలెనను సూచనను క్రొత్తకుగారు జేయమాడెనని కామన్సు సభ్యుడు బార్న్ ఫిల్బరగా రాక్షేపించిరి. నిలులేదనిరి.

దేవతారాధనయందు నాకండగ నిలిచి నన్ను ధన్యునిజేయుచు రని ప్రార్థించుచున్నాడను.

గుంటూరుమండల మనేకవిద్యుల చిరస్మరణీయును. పూర్వపు కైభవాతిశయముల పురస్కరించుకొని సంతసించుచు గర్వంధుని గాక, యానాటికిని గుంటూరుమండలవాసులు స్వరాజ్యపోరాటమున రణదుంధులు మ్రోగించి కీర్తినిడిసియు న్నారు. ఆంధ్రులు దురదృష్టవశమున విడిపోయి పేరుప్రతిష్ఠలు లేక పడియుండినకాలమున, ఆంధ్రోద్యమబీజముల నాటి ప్రభ మాంధ్రమహాసభను బాపట్లయందు జరిపిన దేశభక్తులకు స్థావరమై ఈమండలము తనరారుచున్నది. ఇట్లు ఆంధ్రవ్యక్తిత్వ వికాసములకు వోహదమొసంగుటయేగాక అసహాయోన్మము నందు ముందంజవేసి మేటిబంటులై మహాత్ముల కండగనుండిన వీరపుంగవు లెందరో యామండలమున గలరు. చీరాల భారత భ్యాతి గడించెను. పెదనందిపాడునందు కాసనతిరస్కారము నమలునందుంచుకొనింప గాంధీయాజ్ఞకు బద్ధులై మానవలవివచ్చు సంతకరకు ప్రభుత్వమును భయభ్రాంతులగావించిన యాసత్వా గ్రహాదీక్షపరులు ఎందలకొలదిగ నీమండలమునందుండు భాగ్యము ప్రశంసనీయును. వెర్నూల్ దొరగారి వీరవిహారములను లోనైన కన్నెగంటి హనుమంతు తదితరుల యాత్మలు కాంతించుగాత!

కాలచక్ర వతితీక్షణమనమతోడ సాగుచున్నది. ప్రపంచమునం దేమాలజూచినను నవ్యతేజస్సు ప్రతిబింబితమును చున్నది. వేలకొలదివిస్త్రీయు గల సామ్రాజ్యములు బుద్ధుడ ప్రాయములై జీర్ణములగుచున్నవి. స్వాతంత్ర్యరథము పెన్సిధి యం దతివేగముగ జనుచున్నది. పూర్వసంహాసనములు ప్రాజ్య లంపు మణిమయ కిరీటులు భాగమందిరములు యివియవి యనంగరాక చక్రసంఘర్షణమున జడిసి దూపురేఖలు లేకపోవు చున్నవి. ఏమాలజూచినను స్వాతంత్ర్యసంపాదనాదీక్ష పెచ్చు పెరిగియున్నది. విరోధా సంగ్రామానంతర మనేకరాజ్యములు స్వతంత్రదేశములై తనరారుచున్నవి. కాని ఇంగ్లాండు ప్రాన్సు దేశములు మాత్రము ఈనాటికిని పరస్పరము సహాయముచేసికొ నుచు శ్వేతముఖేతరుల తమ నిరంకుశపాలనమునం దుంచుకొన యత్నించుచున్నవి. మొరొకోలను ద్రూస్సులను పరాసుప్రభుత్వమువారు పెచ్చువచ్చు నిర్బంధము వర్ణనాతీతము. నానాజాతి సమితిని తమ యిచ్చవచ్చిన విధమున నువయోగించుచున్నారు. మాండేబరీ ప్రభుత్వముల స్వచ్ఛింది పీఠాసరించుచున్న కార్యముల గమనింపవలయును. ఇరాకునందు మాండేబరీ ప్రభుత్వమును స్థాపించి ప్రస్తుతము అచ్చటి ప్రజలకుఖజీనమునకును తమ పాపకర్తవ్యు అత్యవసరమని చెప్పుచున్నారు. ఇట్లు వీరు నానాజాతిసమితిని తమ యాటబొంగరముగ నుపయోగించు కొనుచు, తమ సామ్రాజ్యత్వస్థను చల్లార్చుకొనుచున్నారు. లోకలో ఒడంబడికకు అందరును సమ్మతినోసంగిరి. కాని లాభ మేమి? యుద్ధపరికరముల తగ్గింపవలయునని రచ్చలదిగ్గుట సింగ పూరు, సిలెక్టులకేపును నాకాశ్రమముగమార్చి ప్రాగాగము లందు నవీనయుద్ధసాకాడశము నేర్పరచుచున్నారు. ఇరాకు నందు ఆకాశవిమానదళము నేర్పరచుచున్నారు. పైపెచ్చు ఇచ్చియు ప్రపంచకాంతిస్థాపనమునకు జాతిసమితివారు బ్రిటిషువారి బలవంతపరచినందున యట్లాసరించితి మని బొంబు చున్నారు. పరాసువారును, ఇటలీవారును తమ నిరంకుశపరి పాలనను పెంపొందించుట కొనరించుచున్న అమానుషకార్యములను పైది తమకార్యముల కెన్నిచోకొనుచున్నారు. నానాజాతి యసమితివారి తీర్మానము ప్రకారము మాసల్ల ఇరాకునం దివి డి:పబడెను. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదులన్ననో మస్య ఆసియా యందును ఆఫ్రికాయందును తమ సామ్రాజ్యబలముతో పెంపొందించు నిమిత్తము ఇరాకును వదలలేదు. ఇట్లు స్వయం రక్షకుమూత్రములను ప్రతిజాతివారియొక్క మానవహక్కిని ధంకామ్రోగించుచు తమసామ్రాజ్యబలమును పెంపొందించు కొనుచున్నారు.

రవి యస్తమింపని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు ప్రజలుగ నున్న భారతీయుల కడగడ్డు గట్టెక్కుమార్గము కానరాదు. పాశ్చాత్యుల నావరించియున్న శ్వేతముఖోన్నత్యభావములే ప్రాక్షేపియులను అందు విశేషించి భారతీయుల పశుప్రాయము లగ జూడనిచ్చుచున్నది. హైందవులు తమశరీరమును ఒడిచి కట్టి తమరక్తము శ్వేతబంధువులుగ వచ్చునంతగ పనిచేయుల యుచుగాని వారికి సహజముగ మానవహక్కులైన నొసగ రాకు. ఆఫ్రికాయందు భారతీయులు ప్రత్యేకఫలములం దుండ నాయును పునిర్దేశముల చట్టమును, ఆఫ్రికాదేశమునందలి ఆ. యామండపువారిని వెడలగొట్టు దురదృష్టములతో నిర్మింప బడిన అంటిపిషియాటిక్ బిల్లును, యూనియన్ ప్రభుత్వము వారు 1914 వ సం.న గాంధీ స్ఫూర్తిగారల యొడంబడికకు ప్రబలద్రోహముగ నున్నను, తమబలముచే చట్టముగావించ నిశ్చయించి యున్నారు. ఆఫ్రికాఖండమునందు హైందవుల నివాసమువినయములందు భారతీయుల క్రేయమువకు భిన్నముగ నున్న గవర్నరుజనరలుగారు గాని, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు

కాని రద్దుచేయవచ్చునని యున్ను యూనియన్ ప్రభుత్వము వారు తమ యెలుబడి ఓడి విడిచివునుకేమో యనుభయముచే యట్లాసరింపరై భారతదేశమునకో పలుకుబడి నున్న. 20 తటి భరింపరాని పరాధీన స్థితియందు భారతీయులు గుండుచున్నారని నేను ప్రత్యేకముగ చెప్పవచ్చులేదు. మనదేశ మునందలి సైనికనివాసులు మన యధీనమునందుండినటులయి నను, మన యధీనమున కొన్నియైనను యుద్ధకాక లుండినటుల యిన సాలుకు 60 కోట్లరూప్యముల నాహుతిగావించుచున్న మనసైనికనివాసులు మనకాసనపథల కుత్తరవాదులై యుండ్లి పర్వసాధిపతి మనబ టుగ నుండియుండిన దక్షిణాఫ్రికాయతి దలి యూనియన్ ప్రభుత్వ విట్లు చేయుటకు తలపెట్టునా? ఈ నాటికిని పశుప్రాయమునుండి పూర్తిగ విడివడని జాలులు ఆఫ్రికావారు ఆరబ్బులు మున్నగువారుల తమతమవ్యయముల తమపలుకుబడియం దుంచుకొనియప్రతిహతముగ సమయమువచ్చి నపుడెల్ల సంగ్రామరంగమున పోరు సలుపవచ్చును. విరోధాఖండము చాలభాగమువరకు కారుటవచ్చుచే నిండి నిబిడికృత మైయుండ అచ్చటి ప్రజలు తమశరీరమునైన వనములచే గప్పి కొనక పశుప్రాయములగ దిగంబరులై చరించును, పవనముగాని మాంసముల పీకితినుచుండిన సమయములందు అసహనప్రజ్ఞావిధ ంముల కనబరచి ప్రపంచమునకంతకును మర్గ్యరక్తరాల్చి విరిలేని యిరోరాని తులదూనుచుండిన భారతదేశము కత్తి పట్టరాదట. నిన్నుగాక మొన్న కన్నులదెరచిన యూనియను ప్రభుత్వమునుజూచి యూరకుండవలెనదొర్నాగ్యము కలిగి నది. ఈదాస్యవృత్తి ఎన్నటికి విడిపోవునో, ఎప్పుడాశ్వీంఖుల ముల ద్రుంచుటలో అయ్యది భారతీయులస్వయాంసహాయముపై జాధారపడియున్నదని నొక్కి వక్కాణించుచున్నాడను.

భారతదేశము పరాధీనత నొందిన నాటనుండియు, జాతీయాదర్శము లు శ్రుంగి పోవుట యు, భిన్న భిన్నాభిప్రాయములు పెంపొంది జాత్యైక్యతలు నశించి పోవుటయు, సంభవించి నానాటికిని క్షీణించిపోవుచున్నది. అందుల ప్రబల కారణము మనదేశము స్వాతంత్ర్యమును కోలు పోయి పరాధీనతయం దింతకాల ముండుటయే యని రాజకీయ వేత్తల లక్షకులు నుడిచియున్నారు. అట్టి పరాధీనత తొలగించి మన జన్మభూమియందు మన వ్యవహారములందు మనకు సంపూర్ణాధికార ముండుటకుగాను సర్వప్రయత్నములు చేయుచున్న సంస్థ జాతీయమహాసభయే యని వేరుగ జెప్ప వచ్చులేదు. ఇయ్యది నలునది సంవత్సరములకు భారతీయుల స్వత్వములను కాపాడుచువచ్చుచున్నది. ప్రభుమున నీనాతీయసంస్థస్థాపించుటకు కారణభూతుడు సివిలియన్ ఉద్వోగియగు హ్యూము దొర 1857 వ సం॥ న జరిగిన విప్లవమును కన్నులార గాంచిన యీతడు, మరల మరీయొక విప్లవము సిద్ధింపనున్నదని గుర్తించినవాడై యద్దాని సరికట్టి ఇంగ్లాండునకు శాశ్వతముగ పేలా నరింప నుద్దేశించినవాడై తాను ప్రజాస్వామికప్రభుత్వములందు నమ్మక ముంచి నిరంకుశపరిపాలనను ఖండించువా డగుటచే, అప్పటి ప్రభుత్వమునందలి నిరంకుశాధి కారమును తొలగించి ప్రజాధికారమును పెంపొందించుట కనుసగునట్లు, క్రమేణ ప్రభుత్వవిధానమునందు మార్పు గావించవలయునని తలంచి ఆదినము లో రాజప్రతినిధిగనుండిన లార్డు డఫ్రిన్ ప్రభుని అనుమతిని బడసి, తన యుద్దేశ్యములను విస్తృతరూపముగ బహిర్గతముగా విందినట్లు చరిత్రకారులట్లు తెలియవచ్చు చున్నదిగాని బ్రిటిషు దొరతనమువారు తమ కార్యములకు జనసమ్మత ముండునట్లు చూపు నిమిత్తము పన్నిన వేషమేమో యని, బిగ్గిక్క సమయమున సందేహము పోడముచుండును. వారి యభిప్రాయము లెట్లుండినను, ప్రస్తుతము హిందూ దేశపు జనలకు సార్వభౌమ స్థామున నఖంకరించుచుండు హిందూజాతీయ కాంగ్రెసుకు వీజ ము చెప్పక తప్పదు. ఈనాటి జాతీయమహాసభ అల 1885 వ సం॥మునం దున్వోగస్థల ప్రాపున జననమొందినది. ఆలంబా దువంగు సమావేశమైన నార్గర సమావేశమునందు ప్రభుత్వము వారిపై గండెచ్చు మాదనలు కనిపించినందున ప్రభుత్వమువారం తల జాతీయ విహాసభపై దాడి ప్రారంభించిరి. ప్రభుత్వము వారి చేపములను బహిరంగముగావించుటకు కరపత్రములు మున్నగువి ప్రకటింపబడి ప్రచారము జరుగుచుండినందున తమ లోగట్లు ప్రజలెరింగిన ముప్పుకాటిల్లనని జాతీయమహాసభవారి చచ్చులకు ప్రతిహత జూపుచుండిరి. ఆనాటికి భారతీయులందు రాజకీయోల్లాస బాత్రిక లేకపోయి యుండుటచే ప్రభుత్వమువారికి వ్యతిరేకముగ పుచ్చేయ బాలకపోవుటచేతను, స్వరాజ్యము మున్నగు నాశయములను పెంపొందించుటకు తగుబుము లేనటును బ్రిటిషు ప్రభుత్వ మీదేశమున చిరస్థాయిగ నుండ వలయు ననియు, ప్రభుత్వమునందు కొన్ని మార్పులమాత్రము గాని పథలము ననియు మున్నగు యాశయములతోడ జాతీయ మహాసభ జరుపబడుచువచ్చినది. సిబ్బి సర్వీసు ఉద్వోగములు హెచ్చుగ లభింపవలయు ననియు, విద్యాభివృద్ధి కలుగవలయు ననియు మాత్రమే జాతీయమహాసభయందలి రాజకీయవేత్తలు పనిచేయుచుండిరి. (సకేవము)

వ్యాయామ క్రిడలు

ద. ఇండియా టెన్నిసుపందెములు

బె జ వా డ

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

బెజవాడలో సబ్బులవ్వరు టి. ఎల్. ఆర్ చంద్రనాగారి కృషిచేత ప్రారంభింపబడిన టెన్నిసు పందెముల సందర్భమున నూతనోత్సాహము ప్రబలియున్నది పందెములు యువజన వ్యాయామ సంఘమువారి ఫలములో జరుగుచున్నవి. ప్రఖ్యాతిగల ఆటగాండ్లు నారాయణమూర్తి, సింగారవేలు, రామరెడ్డి, మార్కండేయులు, సుబ్బారావు, సుబ్బయ్య, కామేశ్వరరావుగార్లు మున్నగువారు పలువురు విచ్చేసిరి. మదరాసు, దక్షిణజిల్లాలనుండి యింక నెక్కువమంది రావందుకు విచారమగుచున్నది వచ్చే యేడు ఫుటుబాలు, బాడ్మింటను, బిలియర్డు, ఈత, పడవ నడపుట మున్నగు పందెములుగూడజరుగును. కావున యొక్కవ మంది వత్తురను ఆశగలరు. జి. లక్ష్మణరావుగారు టానరు మున్నగు నాయకుల సహాయమువలన ఆంధ్రదేశ కేంద్రస్థానముగ యీ నగరంలో యీ పందెములు స్థిరముగ జరుగుచుండునని నమ్ముచున్నాము.

పందెములు నిన్ను ప్రారంభమయ్యెను. మూడు సింగిల్సు పోటీలు జరిగినవి. (1) సుబ్బయ్యగారు కీబాల చంద్రరావు ను అతిథ్యులలో రెండు సెట్లలో నొక్క గేము యిచ్చి, గెలుచుకొనిరి. (2) సుబ్బారావుగారు (బందరు) మోతే కృష్ణరావు గారు (ఏలూరు) తీవ్రముగ పోటీజేసికొని సెట్లువద్ద అత్యద్భుతమైన ఆట ఆడిరి. కృష్ణరావుగారు చివర రెండు సెట్లు గెల్చుకొని ఆట గెల్చిరి. (3) కామేశ్వరరావుగారు, పూర్ణచంద్రరావుగారు ఆడిరి 4-11 ఆటలలో కామేశ్వరరావుగారు మొదటిసెట్టు ఓడిపోయిరి రెండవ సెట్టు అతి సుకువుగ గెల్చుకొనిరి పూర్ణ చంద్రరావుగారు మూడవ సెట్టులో మొదటి మూడు ఆటలను ఐదుగ గెల్చిరి. కాని అంతలో కామేశ్వరరావు శ్రద్ధవహించి సెట్టుతోబాటు నాటి ఆటగెలిచెను.

ఫలితములు

- (1) వి. వి. సుబ్బయ్య—బాలచంద్రరావు 6-0, 6-1.
- (2) కామేశ్వరరావు, పూర్ణ చంద్రరావు 9-11, 6-8, 6-2
- (3) ఎం. కృష్ణరావు, సుబ్బారావు 1-6, 6-2; 6-3.

కుస్తీ పందెములు

గరిడీపస్తాదుల కుస్తీపందెములు 5 వ తేదీన ప్రారంభమగును. లాహోరు, కలకత్తా, మున్నగు ఫలములనుండి గూడ పస్తాదులు వచ్చియున్నారు. (3-3-26)

(3-3-26)

3వ తేదీన మరి 4 ఆటలు జరిగినవి. మూడు సింగిల్సు పోటీలు 1 డబుల్సు దక్షిణ ఇండియా ఛాంపియను ఖ్యాతిగాంచిన నారాయణమూర్తిగారు సుందరరావు(గుంటూరు)గారితో ఆడిరి. అతిసులభముగ, అతిదురుకుగ, సెట్లువర్చిలిది గోడవలె ప్రతిబంధిండును పావుగంటలో రెండు సెట్లులను గెలిచెను. కష్టమునై రెండు సెట్లులో నాల్గవేసులను మాత్రము గెల్చుకొనిరి.

రెండవ పోటీ కామేశ్వరరావు కృష్ణరావు (ఏలూరు) గార్లకు జరిగెను. కామేశ్వరరావుగారు సూలకాయలయ్యను యాచివరనుండి ఆచివరకు మెరుపునలె పరుగిడుచు ప్రక్కలకు బంతుల వేయుచు ప్రత్యర్థినతిష్టించి నుంచి గెలుచుకొనెను.

మూడవపోటీ హనుమంతరావుగారికి అంకమ్మనాయుడు (గుంటూరు) గార్లకు జరిగెను. నాయుడుగారు 55 ప్రాయము వారు మంచి ఆటగాలవారు అతిశాంతముగ, ఎడమచెబ్బలు కొట్టుచు, కొద్దిచివరవరకు బోవు దీర్ఘపుబంతుల వేయుచు ఆడిగెల్చుకొనిరి. రెండవ సెట్టులో యిద్దరు సరిసమానముగ 5 ఆటలు గెల్చియున్న సమయమున హనుమంతరావు గారు నాయుడుగారి కనుకూలముగ వదలు కొనిరి

డబుల్సుపోటీ హనుమంతరావు, సార్వభౌమ రావుగార్లకును, సుబ్బారావు, పార్సారధి గార్లకును (బందరు) జరిగెను. సరిసమానమైన పోటీ. సార్వభౌమరావుగారికై వైపున సుబ్బారావుగారికి వైపున సహజవైపున జూసిరి.

ఫలితములు

- 1. నారాయణ మూర్తిగారు—సుందరకన్ రావుగారు 6-1, 6-3,
- 2. కామేశ్వరరావుగారు—కృష్ణరావుగారు 6-1, 6-1,
- 3. అంకమ్మ నాయుడుగారు—హనుమంత రావుగారు 9-7, 6-5 (రావుగారు విరమించిరి)
- 4. సుబ్బారావు పార్సారధిగార్లు సార్వభౌమరావు హనుమంత రావుగార్లను ఓడించిరి. 6-3, 6-4,

మదగామ వార్తలు

మాపిళ్ళాపైదీలు:—49 గురు మాపిళ్ళాపైదీలు నేడు దయము మదరాసు జెయిలునుండి బయటికి గొనిపోబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

తిరువళ్ళిక్కేనే సంగీతసభ:—1 వెంకటాచలం శ్రాద్ధవిధిలో 7 వ తేదీన 4 గ. ముత్తయ్యభాగవతాదు వల్లపరెడియము కాలక్షేపము జరిపెదరు.

ఆంధ్రనాటకసభ:—ఈసభవారు గా|| న్యా|| పే. పా రామేశ్వరిగారి ఆధ్వర్యతక్రింద ఆదివారం 7 తేదీ నాయం కాలము 5-30 గ. విజ్ఞోరియా పబ్లిషింగ్స్ లో విరాటపర్వ మను నాటకమును ప్రదర్శింతురు.

చూళయిలో కొట్లాట-స్త్రీ మరణము:—సోమవారమునాడు చూళయిలో రోడ్డుపై దొమ్మెజరిగెను. ఒకడు ఒకస్త్రీని చావదన్నెను ఆ సేరస్థని పోలీసువారు అరెస్టు చేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

పిల్ల నీటబడుట:—కర్నాటకములకు ఉద్యోగి గృహమునందు మేడపై పనిజేయుచున్న నాఖరుని మూడేండ్లవిడిదిగనను 4 అడుగుల లోతుగల నీటిలో తీర్చి బడి మరణించెను చాకలిపేటలో నొకడు చావతో మెడగొనికొని ఆత్మ హత్య గావించుకొనెను. (ఆ. ప్రె.)

ప్రభుత్వ ద్యోగులారా!

మీకు మాత్రము ఐదరు, స్వరాజ్యమువద్దా?

ఆత్మదేహముల రెంటి బలంబుల నణచివేయు నుద్యోగములైన నా పొట్టకూటికై పుట్టిన వనుకొని దేశముననలే మరచుటయూ?

జేబుదొంగలు పట్టువడుట:—జనరలుపోస్టాఫీసులో నొక గుజరాతీనర్తకుడు టెర్నిగ్రాము నిచ్చుచుండగా, జేబులోని రూపాయి నోట్లను యిరువురు కలసి దొంగిలించిరి. ముద్దాయిలలో కన్నును ఆ ను 20 వీండ్లవాడు వర్తకుని జేబులో నుండి ఒక నోటు తీసి పాటు అను రెండవముద్దాయికిచ్చెను. వేరొకనోటుతీయుటకు యత్నించుచుండగా పట్టుబడెను. రెండవవాడు పారిపోవుచుండెను కాని పోలీసువారు పట్టుకొని యిరువురను అరెస్టుజేసిరి (ఆ. ప్రె.)

మదరాసు ఇస్లామియా విచారము
మదరాసు ఇస్లామియా సంఘసభ వేవేరిలో పి అబ్దులుఖాదరుగారి ఆధ్వర్యతక్రింద 1-వ తేదీన జరిగెను ఈసంఘమునకు నాహుకారు పి హాజీముహమ్మదు బాద్షాగారు, రూ 5000 సి. అబ్దులు హాజీముగారు రూ 5000, హాజీజుమాల మహమ్మదుగారు రూ 2500, పంజాబి, మాలాబజ్జి సాహేబు గారు రూ 500 విరాళము లొసంగిరి. పి. హాజీముహమ్మదు బాద్షాగారు ఫలమొసంగిరి అబ్దులు హాజీముగారు భవనము నిర్మింప వాగ్దానముజేసిరి. వీరందరికి కృతజ్ఞతలెల్లచు సభలో తీర్మానించిరి నిధి రూ 50,000 అధికముగ వసూలుజేయటను, యొక్కవమంది చందాదారుల చేర్చుకొనుటకు ఒక ఉపసంఘము నియమించబడెను. మద్రాసు విద్యాలయమును సేండ్రి విద్యాసంస్థక విద్యాభ్యాసకర్తలగు గుర్తించవలెననియు, ఇస్లామియా సంఘముచుఇండియను కంపెనీ ట్రస్టు క్రింద గుర్తించవలెననియు కోరుచు తీర్మానించిరి.

లిట్టన్ ప్రభుత్వ సీమ ప్రయాణమే!

రాజకీయ ఖైదీలను గూర్చి విచారించుటకు

బర్మెన్ పొడ్డుప్రభువు రమ్మననా?
కలకత్తా, మార్చి 5 — “కాపిటలు” పత్రికలో డిప్యూ రిట్టు వ్రాసెను. — లిట్టన్ ప్రభువు అలెగ్జాండరు మడినుక్ చార్లెసు టెగార్లుగార్లు ఒక్కసారే లండనుపోవుటకు కారణమేమని భారతదేశ రాజకీయ వేర్లలో కొంతకలవరము పుట్టినది. అందరును ఒక్కసారే సెలవుతీసుకొనుటకు కారణమేమి? నిజముగా తమ యుద్ధ్యోగకాలము సమాప్తము కానున్న యాది నములలో నాలుగు సెలలు సెలవు తీసుకొని లిట్టనుగారు లండనుపోవుట వారి యుద్ధ్యోగము కొరకని చెప్పటకు వీలులేదు బహుశః రాజకీయ ఖైదీల సెట్టు చూచుచున్నారో చర్చించుటకై యిండియా కార్యదర్శి వీరిముగ్ధుని నాహ్వానించియుండ వచ్చునని తలంచుచున్నారు అంతకన్న ప్రస్తుత పరిస్థితులలో మరియొక విధముగా తలంచుటకు వీలులేదు ఏదియైనను మాండలే జెయిలులో సుభాషు చంద్రబోసును తదితర ఖైదీలును నిరశన దీక్షనవలంబించిన వార్తలు పత్రికలలో ప్రకటింపబడి నప్పటినుంచి హిందూ దేశమున వెలువడిన కోపానలమునుజూచి బర్మెన్ పొడ్డుప్రభువు సుఖముగ నున్నాడని చెప్పటకు వీలగునా? టెరెస్సు మాస్ట్రీ నీలమదిరిగి హిందూదేశములో మాడ నిరశనదీక్షబూని జనులు మృతిజేయుట ప్రస్తుత క్లిష్టపరిస్థితులలో ఆయన సహింస లేదు. కాని ప్రభుత్వమును కళిక్రితముగా చేయనట్టి రాజీని సంతోషముగా అంగీకరించెదరు నిరంకుశాధికారులకు రాజకీయ ఖైదీలు హంతకులకన్న ను దుర్మార్గులకన్న నగవడుటచే అట్టినిరంకుశాధికారివర్గముగా నేర్పడిన అధికారులలో సంబంధముగల రాజకీయవేత్తకు రాజకీయ ఖైదీనివయము కడు భయంకరమైన బాధ్యత ప్రాచీన దినములందు పయోగింపబడు యాతనాయంత్రము లిప్పుడు ఉపయోగింపక పోయినను అంతహారముగ హింసచెట్టు నాగరక పద్ధతు లిప్పుడును గలవు. నిర్బంధింపబడిన దేశభక్తునితో నెంత దయాభుడైన జెయిలరై మెలగ లేడనుమానవాస్తవమే అయినప్పటికిని దయాధర్మములేదగని యొక హారపద్ధతికి తాను సుదామడనైపోతిని తనదేశస్థులకు నమ్మకముగా చెప్పట చాల కష్టము. ముల్కానీగారు చెప్పిన విషయములను వారంగీకరింప జాలరు. జెయిల్లో నూపర్చెంటులుగానుండు విఎం ఎస్ ఆఫీసరులు యధార్థవాదులుగాను దయగలవారుగాను చాల ముందియుండురు. బర్మెన్ పొడ్డుప్రభువున కీ విషయమై ఎక్కువ వివరమునలను తెలుసుకొన వలెనని యుండవచ్చును. నిరంకుశాధికారివర్గముయొక్క అభిప్రాయము నడంచుటకై యస్ యస్ మల్లికుగారిని పిలిపించినట్లయిన ప్రజాభిప్రాయము తెలియగలదు ఈలోగావీవిజరుగును. (క్రీ. ప్రె.సు)

చెన్నపురి ఆన్నదాన సమాజము:—గత నాల్గువారములలో యాదిగువనతి ప్రత్యేక ఆన్నదానములు జరిగినవి. దాదాకంపేసీవారు 256 మందికి, ఎం. కందస్వామి చెట్టిగారు, రాంభావు, భాజనీగారు, లాడు గోవిందాసుగార్లు ప్రతి ఒకరు 200 మందికి జె. ఆర్ శివసుబ్రహ్మ్యంగారు, రా. బ. తడికావలం చెట్టి, పి. రాఘవమృచెట్టిగారి ధర్మం, ఎం. ఆర్. గ్రాంధి, వి రాఘవులు చెట్టి, దేకు కన్నమ్మగారు 100 మందికి చొప్పున, ఎం ఎస్ సలరాజు చెట్టిగారు 75 గురికి సి. రాజశోపాల ముదల్యారు, ఎం. రంగభావ్యం చెట్టిగార్లు 66 చొ|| సి. శ్రీరాములు చెట్టి, పి కుప్పస్వామి చెట్టి, అనుజన ములనేలు, ఎ జి. రుక్మాంగదనాయుడు పి విశేష్ము కె. కమలమ్మగార్లు 50 మందికి చొప్పున, బి. శ్రీనివాసరావు, రంగస్వామినాయుడుగార్లు 33 చొ|| సి రాజగోపాలచెట్టిగారు 30 మందికి ఎ. రత్న వేలు చెట్టి ఎం వరదయ్యగార్లు టి, అమ్మ, నిలమ్మగార్లు 25 మందికి చొప్పున పేలకు అన్నదాలము జేసిరి.

రాకపోకలు:—ఇం ఎఫ్ థామసుగా, ఆ సి మాసుగారు, లేడి కేమగారర్ని గార్ని హార్డిగారు మిసు క్రాలిగారు నేడుదయము వచ్చిరి. జి. ఎ సకేశుగారు, బి. బ. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు, పార్థసారధి ఆయ్యంగారు, ఎ. ఎ. బిన్ను, శివరావు మున్నగు మదరాసు రైల్వే సలహాసంఘమువారు నిన్నరాత్రి బెంగళూరు బోయిరి. గా|| సకేశయ్యగారు (సింహాశ్రమ) నిన్నరాత్రి బొంబాయి మీదుగ డిల్లి బోయిరి. వశుచైత్యకాల శ్రీనివాసు అవిననుగాు నిన్నరాత్రి విశాఖపట్నం బోయిరి

ఒక జర్నలు మిత్రుని లేఖ

పిరుదు మీద జర్నలిజ్మి చోటును గూర్చి ఎంతయిందో చూడండి. చాలా వ్యాసములకు ప్రకటించింది. వానిలో కొన్ని దుర్భలాలును కలిగించినవిగా నున్నవి. మీకు మాదేశము పై నిరసభావము లేదని నేనెరుగుదును గాన నేను వానిని సవరించగోరెదను. 10-7-25వ తేదీని సి. ఎఫ్ ఆంధ్రానుగారు నాకు వ్రాసిన లేఖలో "కేవల భావప్రపంచమున భారతజర్నలిజ్మి కల్పించి కల్పించి పన్ని హితంబుండు కలను తదితరదేశాల కంట సర్వి హితంబుండు లేదు" అని ఆయన వ్రాసెను. మీరు దీని నామోదితునియే నేను నమ్మెదను.

9-10-25 ఎం.యి.డి.యూ.లో నాకర్జామును కిరికీతో వ్రాసిన వ్యాసమును గూర్చి చెప్పబడిన దేదీయినట్లుగా పరామర్శనను కౌముజులైనను ఎట్టి అపకారమును చేయరాదు. అతడు జర్నలిజ్మిని కంటే మునుపే వీరచక్రవర్తిగా గుండవలెనని కోరలేదు. అపూర్వమున రణము సాగించుటయే అతని ఆశయము. అతడు రాక్షసుడును గాదు. నీజరునంటి వాడును గాదు. అతడు సద్ధ అనివేళి. అందులన చెడిపోయెను. మంచి విద్యాభ్యాసము లేక పాపులరులను అనుచు విపరీత ప్రశంసలనను అతని స్థితి అటుల పరిణమించింది. అతనిని మేము శ్రమించుము కాని అతడు బహిష్కరింపబడుట అతని కోరిక.

1925 లో ఎం.యి.డి.యూ. 41 వ సంచికలో యూరోపు నుండి అనుకరించిన వ్రాసిన వ్యాసములో దేదీని ఆక్షేపించెను. జర్నలిజ్మి యువజనోద్యమమునకు కోరికగా లేదో అతేఖను వ్రాసియుండురు ప్రపంచమున దంతలను అన్ని దేశములలోను యువకులలో జీవాత్మపరమాత్మలను గూర్చిన అసక్తిని కలిగించుటకు ప్రారంభింపబడిన యువ్యము భావి ఫలితమును గూర్చి ప్రజలలో ఉత్సాహమును కలిగించక మానదు. వెనుకటితరమువారు గ్రహింపబడిన దానిని యువకులైన గ్రహింప గలుగుదురుగాక. వితిలో చాలామంది సామ్రాజ్యవాదులును నిరసించెదరు. ప్రపంచమున దన్ని దేశములవారికిని వ్యాయమును స్వేచ్ఛను ఆధిని వేకనములనబడు దేశములకు స్వాతంత్ర్యమును వీరు కోరెదరు. కోటికొత్తమును

నైనికబలమును వెనుకటితరము వారికి అభిమాన విషయములుగానుండెను గాని యువజనోద్యమము వానిని నిరసించుచు న్నారు. అంగ్లేయువజనోద్యమమును గూర్చి కొన్ని త్రుప్తములను మీకు పంపెదను. ఆ ఉద్యమములకు బాగుగా వ్యాపింపక పోయినను. కొన్నియెండ్లలో నే దానివలన అపారమును నూతన లాభముకలుగలదని ఎల్లవారును ఆశించుచున్నారు.

42వ సంచికలో పాశ్చాత్య (ప్రొవా ఖండవాసుల) నాగరకతను గూర్చి మీరు వ్రాసిన వ్యాసము చాల అనుకూలముగానే యున్నది. జర్నలిజ్మి ప్రతికూలముగానున్న దెవ్వరు వారు కొన్ని అతిశయోక్తులను మీకు తెలిపియున్నది. విశ్వ జర్నలిజ్మి వ్యవస్థ మును నా మోదిం చి న వా రి స ం ఖ్య అయ్యెను. ప్రపంచము తాముగానైన గాదు మహా సంగ్రామ కాలముననే సాంగ్రామికత్యమును నిరసించెను.

మహాసంగ్రామమున మేము చాల పారభాటులను చేసితిమి. అప్పుడు దాడి వెడలుట మిక్కిలి గొప్ప పోరాటము. మొన్నగులా నున్న 6000 మంది దేనులను హత్య చేయవలెనని మే మెప్పుడును ఆజ్ఞాపించి యుండలేదు. విధ్వంసవారు అంగ్లేయుల కంట సామంతుల మొన్నగు ఆజ్ఞాను ప్రజలుగూడ జర్నలిజ్మి కంటే సామంతులు (పాలితులు). జర్నలిజ్మి ఆత్మకృత్యమునకు క్రూరకృత్యముల నొనరించిన మాట నిజమే గాని అతడు జర్నలిజ్మి పాదునైన దేశములలో క్రూరకృత్యములను నిలుపనవా రేమిటా?

కావున యీ వెనుకటి చక్రవర్తి (లే వ్య కే లి ఖా సి వారు బాధ్యులు వీరు బాధ్యులైన నిర్ధారణచేయు బానుట నిష్ఫలము. అందరివలనను లోపములున్నవి. దేనులనగూడ లోపములున్నవి. కావున నిపుడన్ని దేశములవారు భు కలిసి భగవద్విశ్వాసమును మహాధర్మవిజ్ఞానమును ఆత్మజ్ఞానమును కలిగించుటకు ప్రయత్నింపవలెను.

47 వ సంచికలోని వ్యాసమును గూర్చి మీరిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమును మేము పూర్తిగా నామోదించెదము. ఇతరవోట్లకంటె నిచట లందగించితనము మున్నగు ఆక్రమములు హెచ్చుగానుండలేదు. విమర్శలనల లాభము లేదు. పనిజరుగవలెను. అధిక త్యాగపరు లిట్టి లేఖలను వ్రాయుమందురు. వారిసంఖ్య ఆత్మల్యము అని యిదిలేఖరి వ్రాసెను.

సాకు జర్నలిజ్మి నిరసన మోత మాత్రము ను లేదు. ఎవరు వారిని నిరసించగలుగుదురో జర్నలులు మహాధర్మ కాలము. వారివిశ్లేషణ వారి విజ్ఞానము వారి భిక్షువు వారి జీవిత కరణశక్తి మున్నగునవి మిక్కిలి ప్రశంసనీయుము. వారు మహాయోధమున కిదిగూని నిర్వీర్యులుకా లేరు. వారి నిర్మాణశక్తి జర్నలిజ్మిదేశమునకు మాత్రమే గాక ప్రపంచమున కంతయు గూడ మేలుకలిగించునటుల చేయుటయే వారికేళును ముఖ్యకర్తవ్యమై యున్నది. అట్టిమార్పు ప్రపంచమున దంతలను జర్నలిజ్మి నగూడ కలుగుచున్నటుల నూతన లగుపడుచు నేయున్నది. (మో.క. గాంధీ-ఎం.యి.డి.యూ.-2E-2-26)

నందలూరు రేంజి ప్రాధమిక కోశాధ్యాయుల మహాసభ 26-2-26 తేది పగలు 12 గంటలకు పురంపేటలోని శ్రీమహాత్మ్య విద్యాదాశసభా పాఠశాలా భవనమున, కడప డిస్ట్రిక్టు ఎడ్యుకేషనల్ ఆఫీసరువారు రగు. మ. రా. రా. శ్రీ. పి. పార్థసారథి నాయకర్ అవర్కల్ వి. ఏ. ఎల్. డి. గారి యాధిపత్యమున సమావేశ మాయెను.

నోటీసు

రాజమండ్రి తాలూకా రాజమండ్రి గ్రామంలో వున్న కంబాలదెర్వు, కొత్తపేట, కొత్తవ్వగుడి పేటలలో వున్న పూటలంక వ్యవసాయపు పనివాండ్ర కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ మొంబర్లు నిరపున తొడేళ్ళి నాయకుడు, అసిస్టెంట్ సెంట్రల్ మేనేజర్ కొత్తపల్లి వెంకన్నగార్లు బహుగుధర్మయ్య, మోతా రామన్న, కుసుమ, వీరాస్వామి, మోతా నాంచారికుమార్లు రామన్నగార్ల పయిన దావాచేసుకొనినవచ్చుటకు ఫర్మిషన్ నిమిత్తం రాజమండ్రి ప్రింట్ డిల్ మునసబ్బు కోర్టులో ఓ. పి. నెం 5/1926 రు. న. పిటిషన్ దాఖలుచేసినారు కావున అందుకు ఆక్షేపణలు వున్నయెడల 17-2-1926 ని పగలు 11 గంటలలో కోర్టువారితో మనవి చేసుకొనవలయును. రాజమండ్రి చోరగుడి. వెంకటకృష్ణారావు 2-3-26 పి. డి. నెం

మీరు నూతన ట్రక్కులను చూచియున్నారా?

మీ స్థానికవర్తకుడు

for Economical Transportation



మీ స్థానికవర్తకుడు

కామన్ వెలు ట్రస్టు లిమిటెడ్ కల్చి కోట

మధురకంపెనీ లిమిటెడ్, మాత్తుకుడి

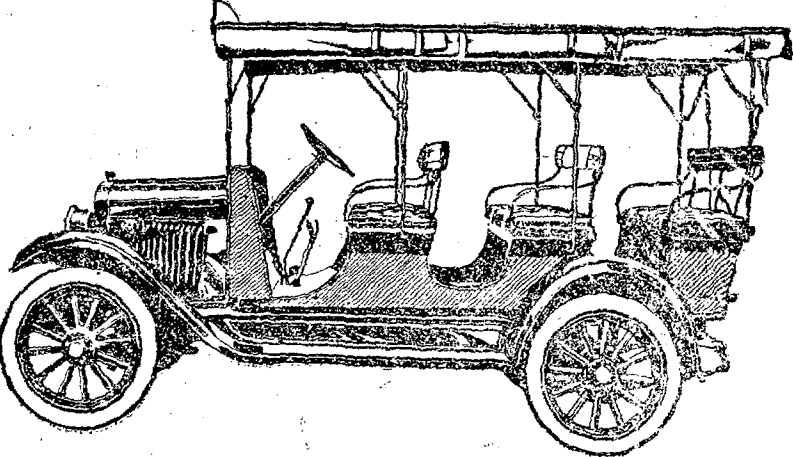
జి. హెచ్. బూలి అండు కో బెంగుళూరు

ఆస్టియల్ అండు కో, బెళ్ళారి

రామకృష్ణ చెట్టియార్ కోత్తరాకర.

సేలం ఆటోమొబైల్సు, సేలము

టి. ఎన్. రామానుజ అయ్యంగారు కుంబకోణము



ఒకటన్ ట్రక్కు రూ 2400 నుండిగలదు. అరటన్ " రూ 1900 నుండి గలదు.

సైకిల్ అండు ఆటోమొబైల్ ఏజన్సీ, బరంపురం

ఆంధ్రా ఎంజనీరింగు అండు కో విశాఖపట్నము

కనాడియన్ ఇంజనీరింగ్, కాకినాడ

రావు అండు బ్రదర్లు, బెజవాడ

టి. ఎన్. మోటారుసర్విసు, పి.మోగ

యూనియన్ మోటారుసర్విసు హాస్సాన్

మధురకంపెనీ లిమిటెడ్ తిరువేంద్రము

లిన్ స్పెంటు అండు కో కోయింబుత్తూరు

సేలం ఆటోమొబైల్సు, సేలము



MADE IN INDIA
OOTACAMUND.

లాహోరు పురపాలక సంఘము

హిందువుల కష్టములు
లాహోరు, మార్చి 21 — లాహోరు పురపాలక సంఘము లో అన్ని సంఘములవారికిని సరియైన ప్రాతినిధ్య మొసంగి హిందువుల కష్టములను స్థానిక స్వపరిపాలనా నూతనమంత్రియైన లాహోరు పురపాలక సంఘమువారును తీర్చెదరని నమ్మకముతో పురపాలక సంఘసభ సమావేశము నాపివేయవలసినదని పంజాబు హిందూసభవారు ఫిబ్రవరి 5 తేదిన ఒక తీర్మానము గావించి యుండిరి. కాని యిటీవల జరిగిన ఈ తీర్మానములను పరిశీలించినచో హిందూసభవారును మానినంతమాత్రమున పురపాలక సంఘములో ఎక్కువస్థానములను సంపాదించుట కవకాశము లేదని పంజాబు హిందూసభ సభ్యులకు విశ్వాసము కలిగియున్నది. కావున హిందువుల కష్టములు తీరేరవలె లాహోరు పురపాలక సంఘములో నియమింపబడుటకుగాను హిందువులెవ్వరును అంగీకరింపకూడవని జనవరి 20 తేదీ తీర్మానమునే కమిటీవారు తిరిగి ప్రవహించిరి (అ. ప్రె.)

సంఘశుద్ధి

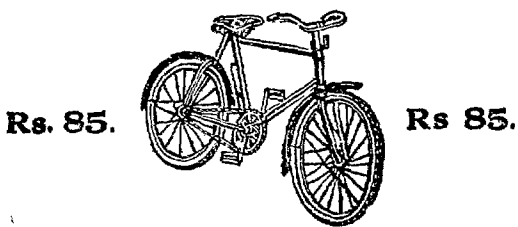
వ్యక్తిశుద్ధివల్లనే కలుగును
మిస్ కాథరైను ఉపన్యాసము

బొంబాయి, మార్చి 4 — నిన్న సాయంకాలము బొంబాయి విద్యార్థిబృందములో సంఘశుద్ధి ప్రచారమునుగూర్చి మిస్ కాథరైను (కరుణాసమితి సభ్యురాలు) ఉపన్యసించెను. బొంబాయిలోనున్న పదుపురపుత్తినిగూర్చి చెప్పిన ఆమె యిట్లు చెప్పెను — ముఖ్యముగా నాలుగువిషయములను మనము గమనింపవలసియున్నది. స్త్రీపురుషజాతులకు పరస్పరముగా నుండవలసిన ధర్మము, వివాహము, వైతికాద్యము ప్రవర్తన. వ్యక్తులు నిర్భయభావములకలవారై స్త్రీలనగా భగవంతు డొంగిన పవిత్రపదార్థములని తలచినచో సంఘశుద్ధి సిద్ధించినట్లేదు. మొట్టమొదట మనము సంఘశుద్ధికిరకు పనిచేసి పిమ్మట స్వచ్ఛురముకొరకు పనిచేయవలెను. కానములును కొంత పరకు పనిచేయును. కాని ముందు నిష్కర్మపుష్కలనే చేయవలసియున్నది. మీరందరూ నీ పవిత్రోద్యమమునకు తోడ్పడవలెను. (ప్రీ ప్రెస్)

క్రమ నియమములు 2253

8-26 బుధవారమునుండి 5-3-26 శుక్రవారమువరకు ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు 6-15 గం, రాత్రి 9-30 గం. మదన్ థియేటరు లిమిటెడ్ వారు "అడవిగుట్టములకు రాజు" హాల్ రోచ్ గారిచే వ్రాయబడిన కథ ఈ సంగ్రహమునందు ఉండెడి కథలను కలిగించునట్టి కథ ఈ ప్రదర్శనము గలిగించునట్టి అడవిగుట్టములు, పంచెపురుట్టములు ఎత్తా మర్రి, లియాన్ బేరి మొదలగువారందరూ కలిగిన కథ. అనేక ఇతర ఫిల్ములకుడూ చూపబడును.

Our Special Cycles. "Barton on Humber"



Sole Agents for Madras Presidency
MANILAL NEMCHAND & Co.,
2634 7 B Broadway G. T. MADRAS

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

1-భాగము — వ్యాధుల స్వరూపమును, వాటికి ననుభవసిద్ధముగా ముఖముగా చేయదగిన 600 యోగములును గల వైద్యసంగ్రహము 1-కి రు 1-4-0, పి. పి. 0-4-0
2-భాగము — శుద్ధులు, భస్మములు, నంటఖజ్జలి భౌషధములు, ఆస్థుములు, అరిష్టములు, ద్రావకములు, చూర్ణములు. మొ॥ 610 యోగములు, అనుభవముగా చేయు పద్ధతులతో యున్నది (8) 8851 1-కి రు 1-12-0, పి. పి. 0-6-0
పి.పి. ఏ. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేవి నెల్లూరుజిల్లా.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జనవరి 26

(5-3-26)

ఇరువదిగజముల "పీస్" ధరలు

కాకికామల్లులు — 22 X 22 ముంగిపూర్ము (లి) రు 10-0

కాకికామల్లులు — 22 X 22 వేరు రకములు (లి) రు 9-14, సరాసరిరకము రు 8-14

తెలుపుములు — 1708 రు 14-13, గ్లాస్ 9000 రు 15-0, ఎల్. ఎల్. 78 రు 9-12, ఇ. సి. 78 రు 10-6, 88-888 రు 18-12, టి. సి. 78 రు 10-0, 8978 రు 9-12, 1702 రు 12-6, 7978 రు 10-0 2908 రు 8-12.

నూలు

40 నెంబరు, సీమ (5 పాకట్టుకు) — ట్రాక్ట్ — రు 6-2-0 చలన రు 8-0-0 పచ్చరంగు రు 10-3-0, పడన రు 8-15-0, కాలి రు 8-12-0 సవరన రు 8-10.

40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు) — నత్తత్రము రు 12-15-0, సీలవరము

60 నెంబరు సీమ (5 పాకట్టుకు) — అడకతెర — నెమలి రు 18-8; "కేట్" రు 18-4, గొడ్డలి రు 10-11-0, గడ్డిబండి రు 10-9-0 ఎద్దుగడియారము రు 10-6; సింహము వేటకాడు రు 10-10 పెనసలు రు 10-6-0.

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టుకు) — భూగోళము — సీలంచేప రు 20-7-0.

లోహములు

ఇనుము: — బెల్లియను చట్టకమ్మిలు ఒక బారువకు ధర రు 34, 85

ఇత్తడిరేకు: — ఇంగ్లీషు రు 260; జర్మను (డిబ్బోమా) రు 258, రాగిరేకు రు 275.

టిక్ రేకు: — (90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటికి) 9" రు 19-0-0.

కలాయి పెంకురేకు: — 24" గేజ్ 8" 7" 8" రు 15-4 9" రు 15-8.

సిమెంట్ పీపాకు వెల: —

నార్త్ ఆఫ్ మార్కు రు 11-0; "ఎస్-రే" రు 10-8-0 జర్మని సెమలి రు 10-4.

చక్కెర (రెడి) రు 32-6.

నాయిదాధరలు: — మార్చి రు 32-4.

వేరుసెనగ పప్పులు

మార్కెట్ ధరలు: — "మిక్స్" రు 49-0, 51-0. సాదా పాసు రు 43, రు 46-8-0.

వేరుసెనగనూనె

"గానుగ" రు 119, "ప్రెస్" రు 115-0.

ఆముదము

(గ్రామధర) రు 95.

పదునుచేసిన తోలు రు 1 టిక్

	మొదలు	వరకు
ఎద్దుతోలు (7 1/2 మొదలు 9 1/2 రకులు)	రు 0 12 6	రు 0 18 6
" (తేలిక)	రు 0 15 0	రు 1 0 0
" బెంగళూరు (8 మొదలు 9 1/2)	రు 0 18 6	రు 0 14 0
" " (తేలికైనరకము)	రు 1 0 0	రు 1 0 8
" (మట్టాడ)	రు 0 18 6	రు 0 18 9
" (విజయనగరం 7 1/2 7 1/2)	రు 0 18 10	రు 0 14 0
" (వీలూరు 7 1/2 7 1/2)	రు 0 15 0	రు 0 15 6
గేదతోలు	రు 0 10 0	రు 0 10 8
గేదూడతోలు	రు 1 0 6	రు 1 1 3
ఆవుదూడతోలు	రు 1 10 6	రు 1 12 0
మేకతోలు	రు 2 4 0	రు 2 10 0
గొట్టెతోలు	రు 2 10 0	రు 3 1 0

పదునుచేయని పచ్చితోలు

బెంగళూరు మేకతోలు	100-కి	రు 175 0 0	రు 187 8 0
బెజవాడ మేకతోలు	"	రు 170 0 0	రు 185 0 0
బెంగళూరు గొట్టెతోలు	"	రు 180 0 0	రు 175 0 0
బెజవాడ గొట్టెతోలు	"	రు 120 0 0	రు 175 0 0
ఆరముకట్టు బారున 1-కి	రు	80 0 0	రు 36 0 0
కొన్నెపట్టు	"	రు 25 0 0	రు 26 0 0
కరకాయలు	"	రు 38 0 0	రు 48 0 0

కంపోజిటర్లు కావలయును

తెలుగు, యింగ్లీషు తెలిసిన కంపోజిటర్లు 4 గురు వెంటనే కావలయును. రాధలమవారు, వివరములకొరకు యిదిగవ చిరునామాకు వ్రాయుడు.

ఇట్లు

తెలుగు పత్రికప్రెస్,

(2696)

77-38 వ వీధి, రంగూన్.

మాన సాల్టా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలగులభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణాధికము! కిరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగెడి తైల్యకాకల కీమాత్రలు దివ్యావృత్తము అతర్లము, అరుచి, ఆవులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, వేళ్లు, అగులు మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పలను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు నెచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పలను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమమాంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా: —

(1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

గొంధి జ్యోతిషులు 2528

జననకాలవివరము లేక ప్రశ్నప్రాయకాలమైనను తెలుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రు 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 సంగీ ఫలము మానవారిక వ్రాయ 2-0-0 అంగ్రద్రవ్యము: ఈ జ్యోతిషుల పాండిత్యమును మనశ్శూన్యముగ వినులించుచున్నాము.

ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము,

తిరు త్తణి-చిత్తూరుజిల్లా.

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము

పథ్యము లేదు. పిచికారితో పనిలేదు. మూడుపూటలలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూల మగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వెల డబ్బా 2-4-0. దీనికినుపానము చందనతైలము ఔస్సు 8-0-0 రెండును ప్యాకింగువగైరా ఖర్చులతో 6-0-0. 2462

గంధర్వ ఫార్మసీ రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

మకరధ్వజ రసాయనము.

దీనిని వేచించినచో బలము, పుష్టి, కాంతి, లేజస్సు, మనోబలము, రతిదార్ధ్యముకలగజేయును 60 మాత్రలు 8-7-0.

2460

పి. ఆర్. మెడికల్ హాల్

రామచంద్రపురం (గోదావరి)

S. U. Narayanachary & Co, Choukhamba-Benares

మాదగర అన్నిరకముల పట్టుబట్టులు, రు ద్రాక్ష, బిడ్డులు ఆడవని సామానులు మొదలగునవి కొరినవారికి సరియైన ధరలకు వి. పి. మూలముగా పంపబడును మంచి పట్టుబని యను 1కి రు 7 నంచి 10 వరకు రు దాక్ష 108 పుండేసరం 1-కి అణాలు 6 నుంచి రు 10 లు. 32 పూణెపున్న కంటి 1-కి అణాలు 8 నుంచి రు 10 లు గౌరీశంకరపూస 1-కి రు 8 1/2 నుంచి 25 వరకు 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ముఖముల పూస 1-కి రు 2 నుంచి 30 లు పాత్రి పంచెలు 7, 8 మూర 1-కి రు 7 నుంచి 11 లు పట్టు పంచెలు మూర 10 12, 1-కి రు 14 నుంచి 25 లు బెంగళూరు రకం వీరలు జరిపినచేయబడినవి. 12, 16, 18 మూర మంచినకం, రు 38 నుండి రు 150 వరకు. 12, 16 మూర జవారస్ వీర 1-కి రు 25 నుంచి 150 లు చిన్న పిల్లు ఆడతగిన ఇత్తడి సామాను 32 ఉన్నటువంటి పెట్టె 1-కి రు 1-8-0 మర్రారకం 2-8 అన్నిటికి మెరలి రు 5-0-0 ఇంకా కావలసిన సామానులకు మాకేటలాను ఉచితము. యస్. యు. నారాయణాచారి కంపెనీ, చవుకంబా-కాశీ

వేలము అనుకము

అనుకము తేదలు 15-3-26;
16-3-26; అందు 17-3-26

బళ్ళారిలోనున్న అల్లంబనప్పగారి ఎస్టేటు ట్రస్టీల ఉత్తరువు ననుసరించి ఈ దిగువ తెలిపినవారి చే ఈ క్రింద తెలుపబడిన బళ్ళారిలోనున్న అల్లంబనప్పగారి జిన్నింగు ప్రెసింగు ఫ్యాక్టరీలు బహిరంగ వేలమునందు విక్రయించబడును.

(1) 10 ప్లాట్సు డబుల్ కోల్డ్ జిన్నులు హరిజంటల్ హైడ్రోస్టర్స్ తోను, మొదటి రెండవమోషన్ ట్రాడు గిలకతోను (పుల్లీతోను), 18 అడుగుల కార్నిషు బాయిలరుతోను గల కాటన్ జిన్నింగు ప్లాంటు ఒకటి.

(2) ఒక బ్రెస్టును పేటెంటు హాఫ్ ప్రెస్సు 400 పౌనులను వత్తుటకు 2 పెట్టెలతోను, నాస్టిక్స్ విల్స్సు ఫీనివర్ రెండు 21" అంగుళముల యంత్రములు. ఒక్కొక్కటికి 14 గీరలు గలదు.

(3) రెండు 16 బి. హెచ్. పిహెచ్. బి. ఆయిస్ ఎం జినులు 4 పిండి మరలతోను, ఒక రైసు పొలరుతోను, 2 డికార్బి కేటరులతోను గలదు. ఇవన్నియు ప్రహరిగోడగల 10 $\frac{1}{2}$ ఏకరాల పట్టా భూమియందును గట్టికట్టడములందుగలవు. సదరు కట్టడము ఊరికి మధ్యభాగమునందున్నది.

రహస్యముగా వ్రాయబడు పేడరును కూడ 16-3-26 తేదిలో పున ఈదిగువ విలాసమునకు చేరునట్లు పంపుకొనవలెను.

పి. వెంకటసుబ్బారావు
2-3-26, మక్కిలు, బళ్ళారి.

తాడిపత్రి మునిసిపల్ ఉన్నత పాఠశాల

తాడిపత్రిలోనున్న మునిసిపల్ మధ్యమ పాఠశాల ఉన్నత పాఠశాలగా మార్చబడినది. ఈ పం|| రము 4 వ ఫారము కూడ తెరువబడినది. రాబోవు ఫం|| రములందు 5 వ, 6 వ ఫారములను తెరుచుటకు కూడ గవర్నమెంటువారు ఉత్తరవిచ్చి యున్నారు. 7-6-26 తేదినుండి 5 వ ఫారము కూడ తెరువబడును. అబ్రాహ్మణ విద్యార్థులకు భోజనవసతులు కూడ యేర్పాటు చేయబడినవి. ప్రస్తుతము భోజనశాలయందు బ్రాహ్మణ విద్యార్థులులేరు. వారి సంఖ్య పెచ్చినప్పుడు బ్రాహ్మణ వంట ఆయనకూడ ఏర్పాటు చేయబడును. భోజనమున కగు వ్యయముమాత్రమే విద్యార్థులనుండి వసూలుచేయబడును. వంటవాని జేతనము, యింటిబాడుగ, పనికితై జీతము మొదలగునవి అందులో చేర్చక మునిసిపాలిటీవారి చే భరించబడును. తాడిపత్రి మంచి వ్యాపారస్థలము. అనుకూల వాతావరణము, మంచినీటి వసతి మొదలగు అనుకూలమైనవసతులు బడికిబోవు విద్యార్థులకు గలవు. ఇచ్చటనుండునని విద్యార్థులు విహారమునకు చాలా తగినది. పాఠశాలయందున్న ఉద్యోగిగళులు, విచారణకర్తలు విద్యార్థులకు కావలసినంత వసతిని కలుగజేయుటయందు ఎక్కువ శ్రద్ధ పుచ్చుకొనెదరు. వీర విద్యార్థులకు కూడ కావలసినంత సహాయ మొనర్చెదరు.

2703 ఎమ్. ఏ. కొండప్ప
చేర్చిక్, మునిసిపల్ కాన్సిల్, తాడిపత్రి.

ఏలూరు మున్సిపాలిటీ నోటీసు

1926-27 సంవత్సరముకు ఏలూరు బస్తీ మున్సిపల్ టోలు గేట్లు, బళ్ల దొడ్లు, మార్కెట్లు, కమేళాలు, వ్యవసాయముకు కాళీభూములు, చత్త, మైల డిపోవగై రాలు 1926 సం॥ మార్చి 12 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు ఏలూరు మున్సిపల్ ఆఫీసులో బహిరంగముగా వేలంవేయబడును గాన కావలసినవారు వచ్చి ధరావతులు కట్టి పాడుకొనవచ్చును. ఇతర వివరములకు యీక్రిందివారికి వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ఏలూరు మున్సిపల్ ఆఫీసు 3 తేది మార్చి 1925 } బి|| వెంకట్రామయ్య చైరమన్

భోర్లు నెంటు జారీగజెటు

1926 మార్చి 2 మంగళవారము) న్యాయశాఖ

పొలీసు అసిస్టెంటు సూపర్వైంటు డి. సి. టి. కామరసుగారిని పెనుకొండ సబుడివిజనుకు నియమించిరి.

టి. రాజు పిల్లెగారు పొలీసు డిప్టీ సూపర్వైంటుగారిని కర్నూలునుండి నంద్యాలకు మార్చిరి.

ఖా. సా. మ. జేయుద్దీను సాహేబు గారిని నంద్యాల నుండి ఆదోనికి మార్చిరి.

పి. ఫారిరాజులునాయుడు గారు ప్రాచేవనరీ డిప్టీ సూపర్వైంటు గారిని అనంతపురం సబుడివిజనుకు నియమించిరి.

హెచ్. ఇ. హండియనుగారిని అనంతపురమునుండి కర్నూలు డిప్టీ సూపర్వైంటుకు మార్చిరి.

రా. నా. ఎస్. వేంకటేశయ్యగారిని నర్సరావుపేట నుండి పార్వతీపురం మార్చిరి.

ఖాజ మొ. హుస్సేనుసాహేబు గారిని విజయనగరం నుండి నర్సరావు పేటకు బి. డబ్ల్యు. సి. మె యి న గా రి ని పెనుకొండనుండి విజయనగరమునకు డిప్టీ సూపర్వైంటులుగ మార్చిరి.

రా. సా. పి. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారిని మదరాసు సాబ్ కలెక్టరీలో ఉత్తరడివిజను అసిస్టెంటు కమిషనరుగ నియమించిరి.

బి. సి. శంకరనారాయణ బారిష్టరుగారిని ఇండియన్ లా రిపోర్టు రివ్యూరుగ ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి.

ఈనిగువవారిని స్పెషలు లెండిమేజిస్ట్రేటులుగ నియమించిరి. బళ్ళారి ఎం హనుమంతప్పగారు ధర్మచరణ—పాగల బాలప్పగారు, ఎ. హనుమంతరావుగారు.

ఎన్నికలకు ప్రత్యేక గుమాస్తాలు

ఈసంవత్సరము కాసనసభ ఎన్నికలకొరకు నియోజక వర్గము జాబితాలకు తయారుజేయుటకు మున్నగు పనులకు ప్రత్యేకముగ నీతిగువరీ ఉద్యోగుల నియమింపవచ్చునని జిల్లా కలెక్టరులకు (మదరాసు తప్ప) ప్రభుత్వమువారు అనుజ్ఞనిచ్చిరి. రెండు తాలూకాల కొక రివెన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు రూ 85 వా ని వ ద్ద నొ క బ ం ట్రో తు రూ 12.

పబ్లికువర్క్సు

ఎల్. హెచ్. గ్రెగుగారిని బెజవాడ సర్కిలు సూపరెంటెండుఇంజనీరుగ నియమించిరి.

స్థానికస్వరూపాలన శాఖ

ఎం. వి. తిలమలయ్యంగారు, జిల్లాబోర్డు ఇంజనీరుగ నెల్లూరునుండి గోదావరికి మార్చిరి. టి. వీరరాఘవాచారిగారు మరల నెల్లూరు వత్తురు.

ఎ. పెరై రాగారు, గోదావరి జి. బో. ఇంజనీరుని చిత్తూరు మార్చిరి.

డి. బి. పి. కేశవపిల్లెగారు అనంతపురం జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

టి. కె. దొరస్వామి అయ్యంగారు చంద్రగిరి తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

కోయిలమట్ల తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు గ జి. వెంకటరెడ్డిగారును, ఉపాధ్యక్షులుగ వి. నాగిరెడ్డిగారును ఎన్నుకొనబడిరి. ఈదిగువవారు కర్నూలుజిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి. కె. వెంకట సుబ్బయ్యగారు, సి. చన్నారెడ్డిగారు, ఎం. మాత్యూగారు, ఎస్. ఓముల రెడ్డిగారు, బి. రామచంద్రరెడ్డిగారు హెచ్. ఎం. డి. హుమ పీఠుఖానుగారు.

గుంటూరు పురపాలకసంఘసభ్యునిగ కె. గోపాలకృష్ణయ్య పంతులుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

విద్యాశాఖ

బళ్ళారి పురపాలకసంఘమునుండి జిల్లా సెకండరీ విద్యాసంఘసభ్యునిగ సి. బాలాజి రావుగారు తిరిగి యెన్నుకొనబడిరి.

మదఖాసు కార్పొరేషనునుండి సెనేటుసభ్యునిగ అబ్దులు హమీదుఖానుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

అమీరు బాహ్దాసాహేబుగారు, కడపజిల్లా ఫార్మల్స్ ఆఫీసరుగ పనిజేయుదురు.

అమావధానములు

పి||బనరు28 తేదీని బెజవాడలో తెనాలి తాలూకా ఈతని గ్రామ కాపురస్తులు కాళహస్తి వెంకట నరసింహారావు నాయుడుగారు గురుమహంతు అప్పలస్వామిగారి సాధమున అష్టావధాన మొనర్చిరి.

(2) ఫి||బేనరు 27 తేదీని చువరాసు గోవిందప్పనాయని వీధియందు శ్రీకన్యకాపరమేశ్వరి రామానుజకూటముందు దోహ వెంకటస్వామి గుప్తగారు అష్టావధాన మొనర్చిరి. కన్యకాపరమేశ్వరి ధర్మవిధిపక్షమున గుప్తగారికి 116 రుప్యలు బహూమతి గావించబడెను.

(3) ఈనెల 2 తేదీని మదరాసు తొండమండలం పాళ శాలలో తంగిరాల రామనాథశర్మగారు ఆంధ్రసమాజము తరపున అష్టావధాన మొనర్చిరి.

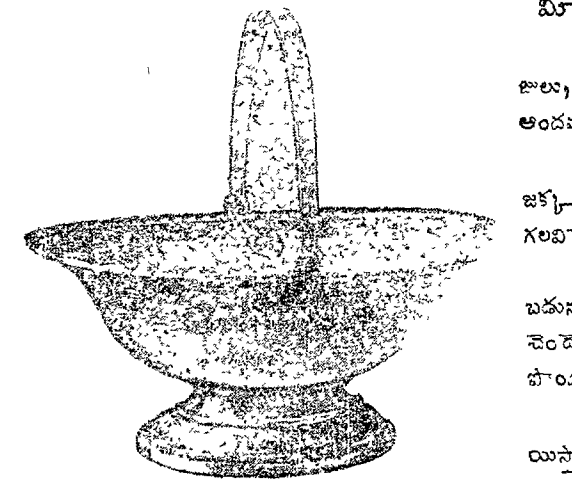
అజీర్ణము, అందుచే గలుగు నరముల బలహీనత మొదలగు వాటికి అమోఘమైన నివారిణి

ఆయుర్వేద ఔషధమునందు గుణముగలనను విషయము, నాస్యవిషయమునందే పరీక్షించబడి, కలిగిన జయద్రవమైన ఫలితమునుండి, నాకు నమ్మిక కలిగినది. కొన్ని కారణములచే నేను ఆశీర్వము, అందుచే గలిగిన నరముల బలహీనతచే బాధ పడుచుంటిని. ప్రస్తుతము మద్రాసు, శోన్ షోములో, అల్పబ్రా లాడ్డియందు కాపురమున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని. స్వల్పకాలమునందే (అనగా 28 దినములలోనే) వారు నాకు కలిగించిన గుణము అమోఘముగానున్నది.

2117 ఆస్పారన్ గృహము } ఎస్. కె. కృష్ణయ్యాచేంద్ర
రాయ పేట, మద్రాసు } కుమారరాజా
26-2-26 } ఆఫ్ వెంకటగిరి.

క్షీరబలాత్నైము

ఇది మలబారుదేశమున ప్రఖ్యాతిని పొందినది శ్రీ ముక్త్యల రాజావారు బహుధనము వ్యయించి చేయించినారు. వాతకోగములకు వజ్రాయుధము. నరములకు బలమును గలిగించి. శరీరదార్ధ్యమును పెంపొందించును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవారలకు, సకలశక్తిని గోల్పోయినవారలకు చాలామంచిది. వాత కోగు లనేకమంది దీనినుంచి విముక్తులై వారు, సంస్కారాధిక్యమున కూడు విధములుగా తయారయినది. వీది కావలసినవారు దానిని తెప్పించుకొనవచ్చును. వాడు విధము మందుతో నుండును.
7 సార్లు ఆవర్తితము 4 అవున్నలు 2-0-0
21 " " " 4-0-0
101 " " 1 అవున్న రు 3/- 4 అవున్నలు రు 12-0-0
ఆర్ధరసాయనశాల, ముక్త్యల. (కృష్ణాజిల్లా)



తం తి వి లా శం "సత్యవర్మ" శ్రీలక్ష్మీవర్మ

మీ కోరిక ప్రకారము నగలుతయారు చేసి యివ్వబడును. అన్నివిధములైన బంగారు, వెండి నగలు, వేడుకసామానులు గాజులు, గొలుసులు, గడియారం గొలుసులు, నాగవత్తులు మొదలగునవి ఆందముగా తయారుచేసి యివ్వబడును.

మావద్ద తయారు అగు యావత్తుసామానులకు యంత్రహాయముచే, జక్కగాను, అందముగాను, భ్రమింపచేయు మైరింగల యలట్రోష్టేటు గలవిగా యుండును.

యింకా అన్ని విధములయిన సీమకములకుల కట్టడపుపనులు చేయబడును. యొకతూరి మావద్ద ఆర్ధర యిచ్చినచో మీకు సంపూర్ణతృప్తి చెందెదనను నవ్యకము గలదు. వర్తకులు మాకంపెనీనెల్ల మంచి లాభము పొందవచ్చును.

12 యించి పెడల్పు పెండిలేకు పొడుగు యంతకావలసిన చేతి యిస్తాము. కూలి వివరము వ్రాసినయెడల తెలుపుచున్నాము.

పొ||ప్రయిటరు, మే. సత్యనారాయణాచారి, నెం 2/19 కోపు వెంకటాచలయ్యగారి వీధి, మద్రాసు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ సం॥ మార్చి 5-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 35 0 0 మొదలు 46 0 0 వరకు

గియ్యముబస్తాలు

మనుమ తెనాలిది ,, ర 48 గలవి రు	11 8 0	18 0 0
నెల్లూరిది ,, దిటా ,,	14 0 0	15 0 0
దిబ్బి ,, దిటా ,,	15 0 0	16 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8 12 0	9 0 0
మియ్యము ,, ,,	20 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

రండులు బస్తా 1-కి ర 205 ,,	12 8 0	18 0 0
నెనగలు ,, దిటా ,,	12 8 0	18 8 0
నెనలు ,, దిటా ,,	14 0 0	15 0 0
నినుములు ,, దిటా ,,	17 0 0	18 0 0
ఉలులు ,, ర 164 ,,	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

మియ్యమునా బా 1-కి ,,	150 0 0	152 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంజేరునెనగవస్తుబా 1-కి ,,	58 0 0	59 0 0
ఇతరప్రదేశము ,, ,,	54 0 0	56 0 0
జేరునెనగనూనెగానగబా 1-కి రు 119 మిన్నకానూనె 115 0 0		
అముదము బా 1-కి ,,	95-0-0	96-0-0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయజనుపు బా 1-కి ,,	75 0 0	80 0 0
కూరజనుపు ,, ,,	40 0 0	42 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరిది)బా 1-కి ,,	100 0 0	105 0 0
,, కొత్తది ,,	116 0 0	119 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు	45,50	
కాళహస్తీపాయకట్టు ,, ,,	50,55	
కెల్లము బా 1-కి రు	40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-కి ,,	35 0 0	70 0 0

ఇనుము.

కట్టరకం బా 1-కి ,,	80 0 0	44 0 0
చదరం ,,	88 0 0	84 0 0
రవుండు ,,	88 0 0	84 0 0

6. లోహములు

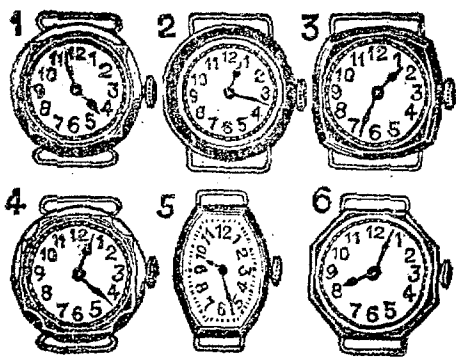
నెండ్లి 100 కులంకము ,,	69 0 0	71 0 0
అంగారము, కులము 1-కి ,,	21 4 0	21 8 0
వవరము 1-కి ,,		18 5 9
ఇత్తడి బా 1-కి ,,	258 0 0	262 0 0
రాగి దిటా ,,	275 0 0	276 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పా 1 గలవి ,,	82 4 0	82 12 0

7. దూది

కోండాపట్టుబాదవ 1-కి రు	300 0 0	
కల్పాదు దూది ,,	215 0 0	

నూలు

మధుర నెం 12½ కెట్టె 1-కి ,,	4 12 0	
పుట్టూరు యేనుగ నెం 8½ కెట్టె 1-కి ,,	6 4 0	
మాళయేనుగ నెం 20 ,,	8 6 0	
నెం 20 కెన్ని సింహం యీకె ,,	8 14 0	
నెం 22 ,, ,,	9 0 0	
నెం 12½ కెన్ని పర్మను ,,	7 4 0	
నెం 14½ ,, ,,	7 10 0	
నెం 12½ అత్తెన్ను ,,	6 10 0	
నెం 12½ పాండిచేరి ,,	7 0 0	
నెం 14½ ,, ,,	7 4 0	
నెం 12½ క్విలకొ కృష్ణ ,,	6 4 0	
నెం 14½ ,, ,,	6 8 0	
నెం 10½ కోయంబుస్తూరు ,,	6 3 0	
నెం 12½ ,, ,,	6 14 0	
నెం 14½ ,, ,,	7 2 0	
నెం 12½ గోక ,,	6 9 0	
నెం 20 గోక ,,	8 0 0	



సగముధర అసలు

ధర 1 కి రూ 14

22 కార్టెట్టు రోల్డుగోల్డ్ చేతిగడి

యూరములు సగము ధర 1 కి రూ 7

ఏమాదిరి కావలయుననినను కోరువారికి సగము ధర 1 కి రూ 7/-లు పంపబడును. విమనంవత్సరములు ఉత్తరవాదము. కాలమునకు మంచిగుంటును చూపును. యీమాస్త్రగు యంతెవరకు యిచ్చియుండదు, ఒక నెలవరకు మాత్రము యీ ధర. ప్రతి చేతిగడియారము, మేల్లైన పట్టుపట్టుతో సరిపబడును.

ధర 1 కి రూ 7.

స్వానువాపును, తపాలుపెట్టె 508 పి. టి మద్రాసు.

పువ్వులబోలిక!

బోధలకేలిక!

పున్నెపుదూలిక!

పురాణ గ్రంథమాలిక, పితాపురము.

ఇహపర సాధకంబులగు పురాణములు మొదలగునవి ఆంధ్రవచన శైలిని డిమియ్య సైజున 250 పుటలకు మించని సంపుటములుగ రెండునెలల కొకటి వంతున సంపుటము 1-కి పోస్టేజి మేమేధరించి చందాదారులకు 1-0-0 కు మాత్రమే పంపుచుందుము. ప్రవేశరుసుము రు 0-4-0 లు. సంవత్సరానికి శివపురాణము మూడవ సంపుటము తప్పక వెలువడును. కోరిన చందాదారులకు వెనుకటి 1, 2 సంపుటములు గూడఁ బంపుదుము. చందాదారులు గానివారికి ఇందలి ప్రతిసంపుటమును పోస్టేజి కాక రు 1-8-0 లు.

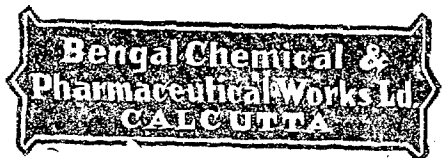
పురాణ గ్రంథమాలిక, }
పితాపురము.

నడకుదుటి వీరరాజుపంతులు.
సంపాదకుఁడు.

ఓషధులచే చేయబడిన దంతచూరము

ప్రతిరోజు దంతముల కుపయోగించుటకు తగిన దంతచూరము

దంతములకు కాంతి నిచ్చును,
నోటియం దుండు దురువాసనను పోగొట్టును,
శ్వాసము విడుచునప్పుడు సువాసనగా నుండును.
డబ్బా 1-కి ధర రు 0-6-0.



Powell's Extract of Golden

(3421)

పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగరోగమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర పిండములయొక్క వాపు, శుక్లవస్త్రము, బలహీనము, వీపులోనొప్పి, మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:- 6 మోతాదులగెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణం న్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కు లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్ష్ణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రు. 1-4-0.

దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రు. 1-8-0.

మా దివ్యౌషధములను సుప్రసిద్ధమైన దుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును.

మా చిత్రవిచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయును.

ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, BOMBAY



అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

అప్పటమైన

చ్యవనప్రాస

2426

(సుప్రసిద్ధమైన ఆయుర్వేద ఔషధము) పరిశుద్ధతకు, లోపరహితమునకు పూచీ యివ్వబడును.

ఈ దినున తెలుపబడిన వ్యాధులకు తప్పక మంచి గుణమిచ్చునట్లు పరీక్ష చేయబడినది.

దగ్ధ	ఉబ్బసము	విస్తారముగా పనిచేయుట
జలుబు	శ్వాసకృచ్ఛము	ఎదుగుతుండ జేయుట
రొమ్ము పడికెము	చిక్కిపోవుట, దుర్బలత్వము	కృశించుచేయు వ్యాధులు మొదలగునవి.

కారజమును మంచి స్థితిలో నుంచును. సులభముగా జీర్ణమగును. కాలప్రసక్తిని సరిగా నుంచును. మిక్కిలి బలకరమైనది. మంచి రుచికలది ఎంతధర యిచ్చినను యంతకంటెను శ్రేష్ఠమైనది దొరకదు. ఎంత వయస్సునం దైనను ప్రతిదినము ఉపయోగించుటకు తగిన శ్రేష్ఠమైన టూనికు. కాడ్లివర్ నూనె కంటెను శ్రేష్ఠమైనది 20 టులము (40 దినములకు సరిపోవు) ఔషధము. వెల రు 2-8-0

KALPATARU AYURVEDIC WORKS,

Head Office :- 94, GEY STREET, CALCUTTA.

చదువుడు

యోచింపుడు

కొనుడు

జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన

కామినియానూనె (రిజిస్టరు చేయబడినది)



ఉష్ణప్రదేశముల కిది అమోఘమైన వాసనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఊడిపోకుండ కాపాడుచు, వాటి యొక్క అభివృద్ధిని, సాగనును హెచ్చించును. పుష్టయందు గలగుమంటను పారద్రోలును, బట్టతలను మాన్పును, రంగుమారిన వెంట్రుకలను మామూలు రంగును గలిగించును. దీనియందు మనోహరమైన సువాసనగలదు. ఉపయోగించిన తరువాత మెదడుకు ఉత్సాహమును, చల్లదనమును, మంచియొచ్చిన ను గలిగించును. వేనకు వేలమంది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలుగు అపారమైన అత్యద్భుతగుణమును గుఱించి చాలగొప్పగా పొగడి యున్నారు.

ఈ దినున తెలుపబడిన యోగ్యతపత్రము చదువుడు.

దివాన్ చందు భండారి, అమృతేశ్వరు పంజాబునండి వ్రాసినది:—

“మీ కామినియానూనెను పరీక్షించితిని. ఇది వెంట్రుకలు పెరుగుటకు, అందముగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. పి. మూలముగా 4 బుడ్లను దయచేసింపుడు.

దీనిని ఉపయోగించుటకుమరుమగడు. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు

1 బుడ్లి ధర రు 1-0-0	పొట్టుభుర్రు 0-6-0	ప్రత్యేకము
5 ” ” 2-10-0	” 0-12-0	”

హెచ్చరిక:— కామినియానూనె ప్రతి పట్టణమునందును, గ్రామమునందును యుండు ప్రతి నాగరికగ్రామమునందును దుకాణమునందు తప్పక దొరకును. కొందరు వర్తకులు తెలియనివర్తక గుఱుతుగల తప్పువర్తకము నిచ్చి “ఇది సరసము, శ్రేష్ఠమైనది” చెప్పుదురు. అందులో వారికి గొప్పలాభము గలదని తెలుసుకొనుడు. గాన అట్టివల్లని వ్యాపార తంత్రములకుమీరు లోబడకూడదు. ఎప్పటికిని కామినియానూనె తప్ప మరేదియు వాడకూడదని, స్థిరపరచుకొనుడు.

అత్తరులన్నిటికి రాజువంటిది ఓటో దిల్ బహారు వాడబడిన వారందరిచే చాలగొప్పగొప్పగా ప్రశంసించబడినది. చేతిరు మాలయందు కొని చుక్కలను వేసిన కొత్తగా కోసిన పుష్పములవలె మియట్లు ప్రకృతలకు దానివాసన వ్యాపించును. దీనిని ఒకసారి వాడుడు: తరువాత మిరచిప్పుడును దీనినేవాడుదురు. 1/2 టౌన్సు బుడ్లి 1 కి ధర రు 2-0-0 వి. పి. ఖర్చులు రు 0-5-0 ప్రత్యేకము 1/4 ” ” 1-4-0 ” 0-5-0 ” టాంబు బుడ్లి 1 కి ధర రు 0-2-0

సోల్ షింగ్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,

126

285, జమ్మనూరు మాచిరాట్టు, బొంబాయి.



నాయకురాలు

(హల్వా టి వీరచరిత్ర) 2574

సిద్ధముగా నున్నది.

చరిత్రాత్మకమగు ఆరు అంకముల నాటకము. నూతనఫక్కిని వాడుక తెలుగులో రసవంతముగ వ్రాయబడినది. చక్కని వలపాటలు గలవు. ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారిచే వ్రాయబడినది. కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే అచ్చువేయబడుచున్నందున త్వరపడి దరఖాస్తు చేయుడు, మంచిబైండు. షెడర్ వైట్ కాగితములమీద చక్కగా అచ్చువేయబడినది. చిత్రపటము లున్నవి. వెల రు 1-0-0 వలయువారు:—ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ, గుంటూరు అని వ్రాయవలయును.

శ్రీ అల్లూరి సీతారామరాజు

ప్రశంస

భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారిచే రచింపబడినది.

ఆంగ్ల దినపత్రిక “హిందు” విమర్శన మిట్లు చేసినది:—

“గ్రంథకర్త యీ పుస్తకమును ఆంధ్రదేశమునకు రాబిన్ హుడ్ (Robin Hood) వంటి యజమానుకూతుని పేరట శాధ్యపర్వముగా నిచ్చినాడు. అతని జాతకచక్రముగూడ నున్నది. ఒకయొక్కోగిదురాగతములచే పితూరి యెట్లు రేగినది; బ్రాధితులపాలిట నిలిచి పనిచేయుటకు రాజెట్లు సంసిద్ధుడయ్యెనో; తన విత్రేక కులచేతను, ప్రత్యేక దేశభక్తిచేతను, నిప్పు, పాత న్యాయబుద్ధిచేతను ప్రజలారని కెట్లునురక్తులైరో; ఇంగ్లీషు పుష్పజడ్డలకంసాగారముల వాత కెట్లు సంపాదించెనో; ప్రభుత్వ మాతనిపై నెట్లు చేయివేయగలిగిరో; యాతనిపితూరికై యాతనిప్రాణము లెట్లుపుచ్చుకొనిరో యంతయు మనకు చూపబడినది. నిజమైన సీతారామరాజు నింకను ప్రభుత్వము పట్టుకొనవలసియున్నదనియు, వారు పట్టుకొని యక్కడి యొకయొక్కోగిచే ఆనవాలు పట్టించబడినవాడు తన క్రియనేనానాయకునికొత్త మనఃపూర్వకముగా తనప్రాణముల నిచ్చివైచిన మరీయొకడనియు; నాయకుడు మరియు బాగుగా తయారగు ఎక్కి తపస్సుచేయుటకై యేగి సమయము వేచియున్నాడనియు గ్రంథకర్త వాదించుచున్నాడు.” (తనివారము 7 వ నవంబరు 1925).

పుస్తకమువలె అర్ధరూపాయ; పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. వి. పి. గా 11 అణాలకు పంపబడును.

కావలసినవారు క్రిందిచిరునామాకు వ్రాయవలెను.

భమిడిపాటి సత్యనారాయణ

2605 ఇన్నీసుపేట, రాజమహేంద్రవరము.

మదనవిలాసము

నిక్కాకచేతగాని, యితరకారణములవలనగాని కలిగిన కుక్షనప్తమును తగ్గించి వీర్యమును గట్టిపరచి సంసారసుఖమును గలిగించు తియ్యనిరసాయనము. 4 టౌన్సుల సీసా 1 కి తపాలా ప్యాకెంట్ రు 8-9-0.

2460

మోహన ఘోష, రామచంద్రపురం (గోదావరి)